Dana VEGA Maria VARTOLAŞ

Biblioteca Municipalã *George Radu Melidon* Roman

1885-2005

Editura Muşatinia

Dana VEGA Maria VARTOLAŞ

Roman

2005

Editor: **Emilia ȚUȚUIANU**
Coordonator şi prelucrare foto: diacon **Ioan Ciprian IGNAT**

Colectiv redacțional: **Oana BUGA**
Cecilia PAL
Aurora MONAC

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
VEGA, DANA
Biblioteca Municipală "George Radu Melidon"
Roman : 1885-2005 / Dana Vega, Maria Vartolaş ; ed.: Emilia Țuțuianu. - Roman : Muşatinia, 2005
ISBN 973-86104-9-4

I.Vartolaş, Maria
II.Țuțuianu, Emilia (ed.)

027.52(498 Roman)George Radu Melidon "1885/2005"

Bun de tipar: octombrie 2005

Redactor: **Felicia DUMBRAVĂ**
Tehnoredactor: **Ana Maria DUMITRU**

Roman, str.N.Titulescu, nr.14/8
Tel.0740484241

ISBN:973-86104-9-4

Biblioteca Municipală „George Radu Melidon” Roman 1885-2005

Editura MUŞATINIA
ROMAN 2005

"Nu te poţi apropia de Roman decât în tonul şi cu pasul liric al unui fals roman. A nu surprinde acest pas şi acest ton, ar însemna o "trădare"....

PAUL ANGHEL

Cuvânt înainte

Lucrarea de față se vrea a fi un modest omagiu adus BIBLIOTECII, precum şi celor care-au slujit-o de-a lungul veacului.

Tot ceea ce a însemnat cartea şi lectura publică în comunitatea noastră, de la izvoare şi până în prezent veți găsi în paginile acestui volum.

Răsfoind arhivele şi alte documente am scos la lumină chipuri şi „întâmplări", dar, mai ales, CARTEA care este prieten, leac pentru suflet, *flacără pentru luminarea minții.*

Zorii lecturii publice la Roman stau sub semnul unui act de generozitate din partea unui fiu al locului, profesorul şi publicistul George Radu Melidon, al cărui nume îl poartă astăzi biblioteca, drept omagiu şi prețuire.

Legătura bibliotecii cu evenimentele sociale şi istorice ale națiunii noastre a fost constantă şi neîntreruptă.

Idei şi fapte din trecut şi până în prezent ne călăuzesc în descoperirea acestui lăcaş de cultură, constituindu-se totodată în speranța de mai bine pentru mâine.

Volumul de față se adresează utilizatorilor reali şi virtuali ai Bibliotecii, precum şi specialiştilor în domeniu.

Autoarele

I. ISTORIC

Lectura publică la Roman

Începutul de bibliotecă publică la Roman nu poate fi tratat fără a face o scurtă incursiune asupra vieţii economice şi social-culturale a oraşului.

Oraşul Roman este unul dintre cele mai vechi aşezări moldave, situat în centrul Moldovei, la confluenţa râurilor Moldova şi Siret. Prima menţiune documentară o aflăm dintr-o *„listă a oraşelor ruseşti îndepărtate şi apropiate"*, alcătuită prin 1388-1391, unde este amintit cu numele de *„Târgul lui Roman pe Moldova"*.

Primul document local care aminteşte de Roman este *„Uricul"* din 30 martie 1392, unul dintre cele mai frumoase documente din sec. al XIV-lea, cu pecete atârnată, aflat la Arhivele Statului Bucureşti. Aşezarea de la Roman a avut de la început un caracter meşteşugăresc, comercial, politic şi cultural.

Multe personalităţi culturale ale evului mediu românesc sau ale epocii moderne s-au născut, au trăit sau au făcut popas în oraşul Roman. Primul dintre aceştia a fost **episcopul Macarie**, care a trăit la Roman între anii 1531-1558. Între 1606 şi 1612 a trăit la Roman ctitorul Dragomirnei - **Anastasie Crimca**, iar între 1665 şi 1671 **episcopul Dosoftei** care a tradus şi versificat la Roman „Psaltirea", tipărită în 1673. **Miron Costin** şi-a găsit sfârşitul la Roman în decembrie 1691. Un alt reprezentant al culturii moldovene din secolul al XVIII-lea, care a trăit şi creat la Roman a fost **episcopul Leon Gheuca**, posesorul uneia dintre cele mai bogate biblioteci ale vremii, care a tradus cărţi din operele lui Seneca şi Platon.

La Roman s-a născut şi a copilărit marele om de ştiinţă şi cultură, primul inginer agronom român, **Ion Ionescu de la Brad**. La 13 martie 1831 s-a născut **George Radu Melidon**, profesor la Academia Mihăileană, profesor la Gimnaziul „Roman Vodă", în ultima parte a vieţii. În cele ce urmează mă voi opri asupra personalităţii lui George Radu Melidon, întemeietorul primei biblioteci publice la Roman.

1. *George Radu Melidon - întemeietorul primei biblioteci publice la Roman*

George Radu Melidon este prezentat de Aron Pumnul în *„Lepturariu românesc”* ca un luptător pentru dezvoltarea învățământului. Studiază literatura şi istoria la Academia Națională din Iaşi, iar în septembrie 1855 este trimis la Paris pentru studiul matematicilor. Din 1856 devine profesor la Gimnaziul Academic din Iaşi. În calitate de director general al şcolilor, George Radu Melidon se va preocupa de dezvoltarea învățământului sătesc, contribuind şi la formarea învățătorilor pentru aceste şcoli.

Din 1857 este şef de secție în Ministerul Cultelor şi Instrucțiunii Publice din Moldova, iar în 1860 director în acelaşi minister.

Revizor, apoi inspector şcolar în mai multe județe, după organizarea Şcolii normale de învățători din Bucureşti (1867), George Radu Melidon este chemat în fruntea acestei instituții, în această calitate elaborează programe de învățământ.

În 1881 se pensionează şi, retras la Roman, continuă să activeze ca profesor suplinitor la gimnaziu. Preocupările lui George Radu Melidon sunt predominant didactice. El scoate astfel, în mai multe ediții - prima în 1856 - o *„carte de citire”*, o *„carte de lectură”* (1858), un *„Manual al învățătorului”* sau *„Elemente de pedagogie practică în uzul şcoalelor populare”* (1874). A pregătit o *„Cosmologie”* şi o *„Istorie universală”*, care n-au mai fost date la tipar, după cum nepublicate au rămas *„Memoriile Unirei”* şi, pe cât se pare, un volum de *„Chestiuni politice”* (1855-1862) şi altul de *„Scrieri literare”*, care, fie că n-au mai apărut, fie că s-au pierdut. În almanahuri, în publicațiile vremii ca *„Zimbrul”* şi *„Foiletonul Zimbrului”*, *„Foița de istorie şi literatură”*, *„Foaie pentru minte, inimă şi literatură”*, George Radu Melidon publică articole pe teme politice, sociale, comerciale, unele traduceri din franceză.

O idee care îl urmăreşte stăruitor pe George Radu Melidon o constituie drepturile politice şi teritoriale ale românilor.

Într-un manual *„Istoria națională pentru popor”* (1876), George Radu Melidon caută să facă mai vii şi memorabile faptele istorice, ilustrându-le prin variate bucăți de lectură (cântece populare, basme, balade, proverbe, fabule, poezii). Un pedagog rămâne Melidon şi în problemele de literatură. El socotea,

scriind *„Reguli scurte de versificație română”* (1858), că însuşirea preceptelor cuprinse în acest *„metod”* ar duce la o lesnicioasă făurire de versuri corecte în limba română.

Poezia patriotică a lui Melidon este militantă, cu accente, uneori, de marş eroic (*„Întâiul escadron”*). Un îndemn hotărât la frăție şi solidaritate, la unire, conține poezia *„Geniul României”*. Lirica de dragoste, cu dezagreabile dulcegării este convențională. Peisajul predilect e acela nocturn, mângâiat de razele lunii, dar George Radu Melidon nu are un simț deosebit al naturii (*„Noapte pe lună în munți”*). Câte o încercare de alegorie sau de filozofare (*„Întuneric şi lumină”*) păstrează un iz didacticist.

Câteva traduceri *„imitative”* din Schiller (*„Cassandra”*, *„Împărțirea lumii”*) au defecte de rimă şi infidelități de sens. Mai interesant este prozatorul, mai ales cel din relatările de călătorie. *„De la Iaşi la Roman”* e un fluent jurnal de voiaj, în care, fără o pătrundere deosebită sunt fixate firi şi obiceiuri, locuri şi aşezăminte publice. George Radu Melidon a compus şi un *„Irod național”*, cu evidente implicații politice.

Dar, necruțătoarea boală de care suferea s-a agravat din ce în ce mai mult, încât fostul inspector şcolar şi organizatorul învățământului primar normal din România, se stinge din viață în ziua de 11 mai 1897 şi este înmormântat în cimitirul oraşului Roman. Din cele arătate mai sus, reiese că acest fiu al Romanului a fost un distins membru al corpului didactic, un spirit ales, care a onorat şcoala românească, prin activitatea desfăşurată pe teren pedagogic şi cultural, iar prin publicistică, a contribuit la luminarea minții concetățenilor săi, punând bazele primei biblioteci publice în oraşul său natal; de aceea merită din partea noastră o sinceră recunoştință şi o pioasă aducere aminte.

Cu un an şi cinci luni înainte de a-şi înceta lecțiile de istorie la gimnaziu, în ziua de 2 aprilie 1885, a dăruit Primăriei Roman, 216 volume, unele româneşti, altele străine, menite, cum spune în actul de donație, să formeze începutul unei biblioteci publice în oraşul său natal.

Cererea sa, adresată primăriei la 2 aprilie 1885 şi înregistrată la nr. 1662 dovedeşte poziția sa în această direcție.

Iată conținutul documentului[1]:

Anul 1885

DOSIERU

[1] Din păcate, din documentul original, câteva fragmente nu sunt lizibile.

DONAȚIUNEA D. GEORGE MELIDON A BIBLIOTECII D-sale PRIMĂRIEI LOCALE

Roman, 2 aprilie 1885

Domnule Primar,

Considerând că Romanul posedă de mai mulți ani, mai multe şcoli primare şi secundare publice şi private, care au trebuit să producă măcar cetitori cu dorință de a-şi spori cunoştințele şi a-şi satisface curiozitatea prin lectură.

Am onoarea a oferi în dar Comunei mele natale Romanul două sute şasesprezece volume cărți toate legate şi relativ la ştiință, litere şi istorie națională dupre alăturatul inventar, ca un prinos cetățenesc din singura avere ce am.

Domniei Sale

D. primar al Comunei Roman

… putut realiza dupre învățăturile părinților mei şi pe cele pe care am lucrat în toată viața mea de preste şesezeci ani, spre a forma onorabila comună cu aceste cărți rari şi alese, un început de bibliotecă publică sub următoarele condițiuni:

1. Această colecțiune va purta neschimbat numirea de MELIDONIUM spre veşnica pomenire a numelui familiei mele arborigena Romanului şi va sta veşnic în un dulap deosebit cu inscripțiunea de mai sus, în salonul principal al primăriei comunale, împreună cu fotografia donatorului.

2. Onorabila primărie va pune cărțile la dispozițiunea oricărui amator spre cetire şi cercetare după regulamentele ce va găsi de cuviință a face dupre timp şi împrejurări însă numai în cuprinsul localului primăriei, iar în afară cărțile nu se vor împrumuta nimănui, afară de persoane vrednice de credință şi cu depunere de garanție a valoarei întregului opu, dupre cum se indică în special pentru fiecare, prin mai sus menționatul catalog cu o valoare totală de patru mii patru sute şesezeci lei.

În dată ce Onor. primăria, va binevoi a'mi face cunoscut formal că primeşte această oferire în condițiunile propuse, eu donatorul George Radu Melidon, voi depune de îndată cărțile şi dulapul în gestiune, însărcinându-mă a le aşeza numerotate şi cataloga în regula cerută pentru bibliotecile publice.

Rugându-vă să primiți, Domnule primar, asigurarea celor mai depline considerațiuni, nu mă pot opri de a ne exprima şi fericirea ce simt de a putea face această oferire în timpul când comuna se găseşte reprezentată prin o

persoană de meritele Domniei Voastre şi cu deosebită competenţie în aprecierea cea mai raţională a lucrurilor de felul acesta.

George Radu Melidon

Această cerere este însoţită de un catalog care cuprinde 216 volume de cărţi donate.

În şedinţa din 11 aprilie 1885 a Consiliului comunal, primarul dr. Pandele Grigorescu propune *„... a se admite înfiinţarea unei biblioteci publice în comuna Roman”.*

Menţionez câteva fragmente din acest proces-verbal:

N° 1255

D^lui^ George Radu Melidon
1855 April 22

Consiliul comunal în şedinţă de la 11 ale cuvenitei, având în vedere declaraţiunea d^vos^ datată 2 April, cu deosebită plăcere a primit ofranda ce aţi făcut, consistând în 216 volume cărţi legate, relative la istorie, litere şi sciinţă, cu dulapul de care mencionaţi; în condiţiunile şi scopul propuse.

Conform autorizaţiunei ce am, vin în numele Consiliului, a vă exprima vii mulţumiri pentru această ofrandă, recunoscând încă un act de mare importanţă săvârşit de d^vostre^, cel ce în toate ocaziunile aţi fost în fruntea faptelor frumoase.

Această hotărâre a Consiliul comunal a fost publicată în ziar de către primarul Grigorescu.

N° 1379
1855 April 29

Publicaţiune pentru diar[1)]

Domnul George Radu Melidon, vechiu profesor, cetăţean din această urbe, a bine-voit a oferi pentru înfiinţarea unei biblioteci în Comună No de 216 volume cărţi legate, destul de valorose, relative la ştiinţe, litere şi istorie naţională, cuprinse într-un frumos dulap, care va purta ad-memoriam numele de donaţiunea *„Melidonium”* însoţit de fotografia sa.

[1)] Ziar

Subscrisul primar primind foarte bucuros aseminea ofrandă, am pus'o în cunoscința Consiliului comunal în ședința de la 11 ale curentei şi cu toții au admis'o luînd decisiune: să se înființeze o bibliotecă publică la comuna Roman, autorisindu-me a lua demersele cuvenite întru acesta.

Tot odată m'a însărcinat a exprima în numele consiliului, vii mulțumiri pline de recunoştință onor, D^{lui} Melidon, care în tote ocasiunele a fost în fruntea faptelor frumoase.

Doresc ca ofranda făcută de D^{l} Melidon să serve de exemplu, găsind mulți imitatori, ca astfeliu să putem ajunge la realizarea unei frumoase colecțiuni, înavuțind biblioteca noastră publică din urbea Roman.

Primar Dr. Grigorescu

Biblioteca a fost deschisă în holul principal al primăriei, iar cărțile numerotate şi fişate, au fost aşezate într-un *„dulap special”* deasupra căruia se afla fotografia lui George Radu Melidon. (vezi Anexa)

George Radu Melidon s-a ocupat de aranjarea fondului de carte, precum şi de buna funcționare a acestei instituții, fiind primul său bibliotecar.

Aceasta constituie prima etapă în dezvoltarea bibliotecii publice la Roman. Donatorul numeşte cărțile *„rari şi alese”* şi pune condiții pentru funcționarea bibliotecii publice:

- cărțile vor fi împrumutate oricărui *„amator”* spre citire şi cercetare;
- lectura să se facă *„numai în cuprinsul localului primăriei”*, iar în afară cărțile vor fi împrumutate la persoanele *„vrednice de credință şi cu depunere de garanție a valoarei întregului opu”*;
- cărțile să fie păstrate sub denumirea de *„Melidonium”*, spre veşnica pomenire a numelui familiei, arborigenă a Romanului.

Primul *„inventar”* al colecțiilor bibliotecii întocmit chiar de fondatorul acesteia şi păstrat în Dosarul 86/1885 la Arhivele Statului, Filiala Piatra Neamț cuprinde cărți româneşti şi străine, din care *„unele sunt exemplare rare care se găsesc cu greu chiar şi în centre universitare cu biblioteci bogate”*[1)] .

Citez câteva dintre aceste cărți:

1. *„Satirile lui Antioh Cantemir”*, traduse de C. Negruzzi şi A. Donici.
2. *„Voyage d'un naturaliste”* par Ch. Darwin
3. *„Agricultura în județul Mehedinți”*, de Ioan Ionescu de la Brad.
4. *„Agricultura în județul Putna”*, de Ioan Ionescu de la Brad.
5. *„Agricultura în județul Dorohoi”*, de Ioan Ionescu de la Brad.
6. *„Istoria românilor”*, de Aug. Treb. Laurian.

[1)] Alexandru Epure – *Profesorul Gheorghe Radu Melidon*, Roman, 1942, p. 29.

7. *„Histoire de la Campagne de France”*, 1870-1871 par Ferdinand Delannay, 1871, Paris.
8. *„Origine de l'Alemagne et de l'empire germanique”* par Jules Zeller, 1872, Paris.
9. *„Dreptul public al Românilor”*, de Simion Bărnuțiu.
10. *„Metternich's nachgelassenen Papieren.”*
11. *„Histoire universelle”* par Durny, 2 volume.
12. *„Lepturariu”* de Aron Pumnul, 2 volume.
13. *„La Bible dans l'Inde”* par Jacoliot.
14. *„Griechische Literatur”* de Benhardi.
15. *„Oamenii mari ai Românilor”* de B. P. Haşdeu.
16. *„Descrierea Moldovei”* de Cantemir, ediția 1851.
17. *„Poeziile lui Asachi, viața şi scrierile lui”* de I. Negrea.
18. *„Istoria Bisericii române”* de Filaret Scriban.
19. *„Buciumul român”* de Th. Codrescu.
20. *„Istoria pentru începutul Românilor”* de P. Maior.
21. *„România”* de B. P. Haşdeu (revistă)
22. *„Eteria în Moldova”* de vornicul A. Beldiman.
23. *„Ateneul român”* de V. A. Urechia.
24. *„Zimbrul”*, 1855-1856.
25. *„Şcoalele săteşti”* de V. A. Urechia

După un an de zile, George Radu Melidon a predat întreaga gestiune a bibliotecii secretarului primăriei, I. Botez, care a îndeplinit şi funcția de bibliotecar. Printre cititorii bibliotecii se numără şi Andrei Vizanti, profesor universitar la Iaşi, înscris la 11 octombrie 1886. Acestuia i se face cunoscut prin adresa nr. 1963 să restituie volumul împrumutat (vezi Anexa). Înştiințările către cititorii restanțieri emise chiar de Primăria Comunei, relevă faptul că Biblioteca se bucura de atenția şi sprijinul real din partea conducerii urbei.

2. *Biblioteca Societății culturale „Miron Costin”*

Un alt moment important în istoria bibliotecii la Roman a fost înființarea Societății culturale *„Miron Costin”*. Timp de 40 de ani această societate a fost pentru romaşcani *„templu de cultură”* şi *„izvor de învățătură”*, cum spunea poetul Gh. Năsturaş cu prilejul celor douăzeci şi cinci de ani de activitate ai societății.

În concepția fondatorilor, societatea trebuia să activeze prin conferințe, prin biblioteca publică, prin şezători literare, precum şi prin organizarea unor

excursii în localităţi istorice din ţară care să contribuie la cultivarea patriotismului.

Prima adunare de constituire s-a ţinut în localul Şcolii nr. 3 de băieţi, în ziua de 25 februarie 1907, adunare la care a luat parte un număr mare de intelectuali. Primul preşedinte al societăţii ales cu unanimă însufleţire a fost *„eruditul şi subtilul muzician, compozitor, doctor Mihail Burada”*, demnitate ce a deţinut-o până la moarte. Din primul comitet al societăţii amintim: doctor M. Burada (preşedinte), prof. N. Apostol (vicepreşedinte), C. Grădinescu (secretar), N. Georgescu (casier), preotul M. Mârza (bibliotecar) şi Cristea Ştefănescu (membru).

Încă de la înfiinţare, Societatea culturală „Miron Costin” a activat în două direcţii bine precizate: pe cale culturală şi pe cale filantropică. Propaganda culturală se făcea prin bibliotecă pe calea conferinţelor, a şezătorilor intime, însoţite de producţii artistice şi excursii.

Biblioteca publică a Societăţii „Miron Costin” număra la început o sută de volume, donate de membrii fondatori, crescând şi dezvoltându-se an de an, până a ajuns *„să poată satisface cerinţele celor mai rafinaţi cărturari”*.

Din cele 6.325 volume, 3.234 erau în limba română (lucrări originale şi traduceri), 2.882 în franceză şi 5 în greacă şi latină. Cititorul găsea opere şi lucrări din toate domeniile de activitate: literară, istorică, religioasă, ştiinţifică, de medicină, diferite dicţionare şi cronici etc., cu alte cuvinte era o bibliotecă enciclopedică, catalogată şi inventariată, *„cu fişier după cel mai nou sistem”*.

Valoarea tuturor volumelor, cu abonamente la reviste era de 595.830 lei. Cărţile, în mare majoritate, erau cumpărate, iar altele proveneau din donaţii. Printre donatorii cei mai însemnaţi cităm: Academia Română, Administraţia Casei Şcoalelor, editurile Socec, Sfetea, Alcaly; apoi doamnele Zoe Saxu, Elisabeta Hristescu, Adela Xenopol, domnişoara Lucia Gheorghiu, domnii I. Simionescu, Dimitrie Botez, preot M. Mârza şi alte persoane.

Menţionăm următoarele donaţii:

1. A doamnei şi domnului Emil Buzoianu, în amintirea fiului dumnealor, locotenent aviator Georgel Buzoianu, donaţie ce constă în 685 volume legate, aşezate în dulap aparte.
2. A doamnei Olga Vasiliu, care donează biblioteca soţului domniei sale, doctorul Alex. Vasiliu, cu 256 volume legate şi multe reviste.
3. A doamnei Maria Gh. Sturza (Miclăuşeni) ce constă într-o carte de rugăciuni, scrisă şi pictată de domnia sa, un adevărat obiect de artă.

Proporţional cu dezvoltarea bibliotecii a crescut an cu an şi numărul cititorilor, precum şi a cărţilor citite.

În anul 1932 s-au citit acasă şi în sala de lectură 5.333 volume de către 450 cititori (190 persoane adulte, 44 studenți şi 216 elevi şi eleve din şcolile secundare).

Biblioteca era deschisă zilnic, în orele după amiezii şi pusă gratuit la dispoziția cititorilor. Un regulament stabilea chestiunile de detaliu, fie că lectura se face acasă, fie că se face în localul societății.

Biblioteca nu a avut un sediu stabil. De la Şcoala nr. 3 băieți, unde a luat ființă odată cu societatea şi a funcționat până la 1909, s-a mutat pe Strada Mare, în mai multe camere închiriate, cu un stagiu mai lung la Librăria Națională a regretatului Gh. Bejenaru şi apoi la etajul caselor unde se afla farmacia domnului colonel Victor Ştefănescu.

Din anul 1927, Societatea „Miron Costin” are *„un frumos şi luxos local cumpărat de la Banca Națională”* din strada Ştefan cel Mare nr. 213. Organizarea bibliotecii în noul sediu a marcat un salt în desfăşurarea activității acesteia. Cei ce doreau să citească în incinta instituției găseau săli de lectură special amenajate.

Funcția de bibliotecar s-a îndeplinit gratuit până la 1930, când a fost încredințată directorului societății.

Această clădire a fost sediul bibliotecii publice până în anul 1974.

Personalități de seamă ale culturii româneşti au conferențiat la Roman, fiind desemnați membrii de onoare ai Societății culturale „Miron Costin”: A. D. Xenopol, Calistrat Hogaş, Theodor Speranția, Nicolae Iorga, Ovid Densuşianu, Gala Galaction, Mihail Sadoveanu, Isabela Sadoveanu, Emanoil Bucuța, Theodor Burada, Ionel Teodoreanu.

Cutremurul din 10 noiembrie 1940 produce mari pagube şi preşedintele societății Christea Ştefănescu informează Primăria oraşului în ideea de a primi ajutor pentru reparațiile ce se impuneau:

„*... aşezământul nostru cultural a putut să învingă multe piedici, dar nici una nu a fost ca cea de la 10 noiembrie 1940, când puternicul cutremur a căşunat mari avarii localului*.”

Tot din acest referat aflăm că în anul 1941 biblioteca avea ca zestre culturală 8.000 volume.

Cel mai crunt război din istoria Europei a izbucnit în anul 1940. Peste un an România a fost împinsă de fascism în acest cataclism ce cuprinsese întreaga lume. Cultura a suferit mari pierderi de bunuri materiale şi spirituale.

Dosarul Nr. 47/ 1944 - Arhivele statului Piatra Neamț (pagina 84) arată distrugerile provocate de război:

„... Societatea culturală Miron Costin, cu sediul în strada Ştefan cel Mare nr. 245, societate care activează de 32 de ani, a fost ocupată în acest an,

Primul local al Bibliotecii publice,
Primăria Roman, 1885

Localul Bibliotecii municipale,
din str. Nicolae Titulescu, nr. 5

Localul Bibliotecii publice,
din str. Ştefan cel Mare, nr. 201.

Localul Bibliotecii publice,
din str. Ştefan cel Mare, 213.

Biblioteca Radu George Melidon
(vedere laterală)

Biblioteca Radu George Melidon
(vedere laterală)

samavolnic, de către armata germană, care fără nici un act şi-a însuşit întreg mobilierul lăsând biblioteca într-o totală răvăşire…”

În anul 1947 s-a încercat reorganizarea societăţii culturale „Miron Costin”, alegându-se un nou comitet (care s-a dizolvat în primăvara aceluiaşi an). Ultima conferinţă a fost ţinută de profesorul N. Gr. Steţcu şi s-a intitulat *„Şcoli particulare şi pensioane private la Roman în secolul al XIX-lea”*.

Bibliotecă raională între anii 1950-1968, îşi schimbă denumirea în Bibliotecă municipală din martie 1968.

Sediul bibliotecii a fost în strada Ştefan cel Mare nr. 213 până în martie 1972, când îşi extinde spaţiul şi în localul fostei case de cultură (Teatrul V. Alecsandri). Creşterea colecţiilor a determinat mutarea bibliotecii într-un local spaţios, funcţional, pe strada Nicolae Titulescu, nr. 5, în vara anului 1974. Consiliul Popular al Municipiului Roman, prin decizia emisă în data de 10 iunie 1974, hotărăşte trecerea clădirii din Str. N. Titulescu nr. 5, în valoare de 521220 lei, cu nr. de inventar 26 şi teren în suprafaţă de 1571 mp., din administrarea Spitalului municipal Roman în administrarea Comitetului executiv al Consiliului Popular Roman - Biblioteca municipală (vezi Addenda).

Clădirea în care funcţionează biblioteca în prezent este monument de arhitectură, fiind construită în 1864 de către negustorul Vasile Ioachim. Această clădire se află într-un impozant ansamblu arhitectonic, datat din a doua jumătate a secolului al XIX-lea, ansamblu tipic pentru aspectul urban al perioadei.

Decoraţia încăperilor este în strânsă legătură cu spaţiul arhitectural interior, fiind rezultatul puternic marcat al eclectismului de factură austriacă. Din punct de vedere tehnic, pictura prezintă caracteristicile de execuţie ale temperei pe zid - pentru pereţi, respectiv ulei pe lemn - pentru tavane şi scafe. Tavanul din Sala de artă a fost singurul neacoperit de diferite straturi de vopsitorie în ulei.

În urma cutremurelor din 1977 şi 1985 clădirea a suferit numeroase avarii care au dus la pierderea rezistenţei acesteia. În 1990, şeful bibliotecii, prof. Dana Vega, a întocmit un memoriu prin care arăta starea jalnică a clădirii. Răspunsul a fost de aprobare a lucrărilor de consolidare şi restaurare a clădirii, lucrări care au început în anul 1992, având ca executant o firmă din Iaşi „Remicon” S.R.L., repartizată de Direcţia Monumentelor. Fiind monument de arhitectură, clădirea a necesitat operaţiuni migăloase, de durată. În perioada 1992-1996 s-au realizat o serie de lucrări de o importanţă deosebită pentru clădirea noastră:

- consolidarea corpului principal al clădirii,
- restaurarea picturii existente pe hol şi în săli,

-restaurarea tâmplăriei,
-refacerea instalației electrice şi de gaz metan,
-recondiționarea şi montarea parchetului,
-decaparea şi restaurarea picturii de pe holul expozițional,
-refacerea exteriorului clădirii.

Din nefericire, lucrările au fost întrerupte în anul 1996, din cauza lipsei de fonduri.

În încheiere îmi păstrez nota optimistă în găsirea unor soluții pentru finalizarea lucrărilor la acest edificiu.

Bibliografie:

1. Alexandru Epure - *Profesorul Gheorghe Radu Melidon*, Roman, 1942.
2. *Societatea culturală „ Miron Costin” din Roman*, Tipografia şi Legătoria Şcoalei de Arte şi Meserii Gr.II, 1933.
3. D*icționarul literaturii române de la origini până la 1900,* Editura Academiei R. S. R., 1979, p. 560.
4. *Istoria oraşului Roman (1392 - 1992)*, Societatea Culturală „ Roman - 600”, Roman, 1992, p. 338 - 340.
5. Giurăscu Constantin C. - *Târguri sau oraşe şi cetăți moldovene,* Editura Academiei R.S.R., Buc. 1967, p. 68 - 70.
6. *Roman - catalog 2000*.

II. EVOLUȚIA BIBLIOTECII

II. 1. *Potențialul informativ*

II. 1. 1. *Dimensiunea colecțiilor*

Evoluția bibliotecii sub toate aspectele impune o corelare cu istoria trăită (situația politică, economică, socială şi culturală). Intervalul de timp 1950-1989 denumit *„încorsetarea ideologică comunistă”* a cunoscut mai multe etape: de la clasicii marxism-leninismului la construirea societății socialiste multilateral dezvoltate, epoca de aur etc. Fiecare perioadă şi-a pus amprenta asupra bibliotecii.

Potențialul informativ al bibliotecii noastre înseamnă deocamdată colecțiile tradiționale (cărți şi periodice), *„existentul”* la sfârşitul anului 2004 fiind de 154.727 volume raportat la 74.562 populația comunității. Locuitorii oraşului sunt în majoritate români - 90,5%, romi - 2%, lipoveni - 0,4%, evrei - 0,05%, germani - 0,04%, maghiari - 0,03%, greci - 0,02%. După religie: ortodocşi - 84%, romano-catolici - 15%, creştini de rit vechi - 0,3%, adventişti - 0,2%, penticostali - 0,2%.

Achiziția de carte **prin cumpărare** s-a făcut în funcție de buget, de necesități, de aparițiile editoriale, de indicații şi sarcini de partid (până în 1989) de la:

- Colectura Bibliotecilor Iaşi (1950 - 1955),
- Colectura Bibliotecilor Bacău (1956 - 1976),
- Centrul de Librării Bacău (1976 - 1979),
- Centrul de Librării Piatra Neamț (începând cu 1979) devenit Centrul de Librării şi Difuzarea Cărții (C. L. D. C.) până în 1992,
- Bibliopolis S. A. Piatra Neamț (1993 - 2000),
- Casa Cărții (Roman) începând cu 2001,
- Alte librării din Roman,
- Editura Humanitas (filiala Piatra Neamț) din 1993.

Creşterea colecțiilor s-a datorat şi DONAȚIILOR (şi înainte de 1989 şi după), destul de consistente ca număr de volume, aşa cum reiese din Registrul de Mişcare a Fondului (RMF).

Instituții de stat care au făcut donații bibliotecii noastre (înainte de 1989):

- Secția Cultură şi Artă a Regiunii Bacău,
- Secția Cultură şi Artă a Regiunii Iaşi,

- ➢Ministerul Învăţământului şi Culturii,
- ➢Fondul de Stat al Cărţii (F. S. C.),
- ➢Biblioteca Centrală de Stat (B. C. S.) - Rezerva naţională de Carte,
- ➢Biblioteca Gh. Asachi - Iaşi,
- ➢Biblioteca Astra - Sibiu,
- ➢Biblioteca judeţeană Constanţa,
- ➢Biblioteca Centrala Universitară - Iaşi,
- ➢Biblioteca Centrală Universitară Bucureşti,
- ➢Biblioteca judeţeană Târgu - Mureş,
- ➢Biblioteca V.A. Urechia - Galaţi,
- ➢Biblioteca Americană - Bucureşti,
- ➢Fundaţia europeană „Iosif Constantin Drăgan”,
- ➢Institutul de Istorie şi Arheologie Iaşi,
- ➢Institutul Pedagogic Constanţa,
- ➢Institutul Politehnic Bucureşti,
- ➢Ministerul de Interne. Direcţia Generală a Penitenciarelor,
- ➢Muzeul judeţean Piatra - Neamţ,
- ➢Universitatea Timişoara,
- ➢Episcopia Romanului.

După 1989:

- ➢Ministerul Culturii şi Cultelor (M. C. C.),
- ➢Biblioteca Judeţeană „G. T. Kirileanu” (Neamţ),
- ➢Casa Cărţii (Roman),
- ➢Donaţii din Franţa: din partea oraşului Luneville (înfrăţit cu Romanul) şi din partea Centrului Cultural Francez (Iaşi),
- ➢Mănăstirea Putna,
- ➢Editura Muşatinia,
- ➢Donaţii de la persoane fizice (autori de carte, cititori, alte persoane care au dăruit bibliotecii din propriile colecţii): Andronache Ştefan (Tecuci), Anton Gh., Apostol Mircea, Axinte Murguleţ, Bârjoveanu Profira, Bodea Silviu Constantin, Bontaş Constantin, Cepoiu Elena, Ciobanu Gh. A. M., Dragomir Silviu N., Gotu M., Mihăilescu Gheorghe, Palade P., Pincu Pascal, Popa Gh., Popa Saizu, Prinţul Paul de România, Stanciu Elena, Stănescu Vasile, Steţcu Eugen, Steţcu Nicolae Gr., Tălmăcel Elena, Tălmăcel Marcel, Teofănescu I., Theodoru Ştefan Gh. (Piatra-Neamţ), Ţurlui Bogdan, Vega Dana, Vega Ioan, Vieru Mărioara ş.a.

La aceştia se adaugă autorii care şi-au donat cărţile cu autograf (vezi Fondul Special al Sălii de Lectură).

Cu ocazia sărbătoririi centenarului lecturii la Roman, o parte din invitaţi au donat bibliotecii noastre cărţi:

-Biblioteca Centrală de Stat - 21 volume (în limba franceză)
-Biblioteca județeană Ploieşti - 5 volume
-Biblioteca județeană Neamț - 2 volume
-Biblioteca județeană Galați - 3 volume + 6 volume reprezentând lucrări proprii de specialitate
-Biblioteca județeană Botoşani - 1 volum
-Biblioteca județeană Focşani - 6 volume.

Dimensiunea colecțiilor nu este calitatea cea mai valoroasă, dar se practică o analiză a creşterii acesteia. Conform datelor statistice (vezi tabelul *„Creşterea colecțiilor”* din Addenda), achiziția prezintă fluctuații determinate de bugetul alocat în corelație cu prețul cărții. Exemplu: în 1952 s-au achiziționat 2.386 volume (sunt incluse şi donațiile), în 1971 - 5.224 volume. Perioada 1972-1982, statistic reprezintă o creştere spectaculoasă (12.175 volume în 1972, 25.644 volume în 1973). Creşterile gigant din anii menționați înseamnă în realitate aducerea în bibliotecă a unui mare volum de carte prin donații (de la Rezerva Națională de Carte - 10.000 volume, Întreprinderea Comunală Roman - 1.000 volume, alte donații - 5.000 volume). Din păcate, creşterea numerică a fost în detrimentul calității. Strădania pentru aceste creşteri artificiale a fost determinată de aplicarea Decretului Consiliului de Stat 703/1973 care condiționa numărul de posturi (de bibliotecari) în bibliotecile publice după numărul publicațiilor deținute/inventariate.

Dincolo de creşterile artificiale (ce se cereau raportate şi popularizate) trebuie să subliniem că în realitate a existat şi o **creştere reală** (cu cartea valoroasă a timpului).

După 1989 achiziția de carte a fost determinată în primul rând de bugetul alocat de Primăria Roman (ordonator de credite). Nu mai există indicații *„cât”* şi *„ce”* să achiziționăm. Acum intervine pregătirea, orizontul şi cultura bibliotecarului. Mai mult ca oricând avem în vedere raționalizarea fondurilor şi selectarea informației. La capitolul *„Intrări”* (cumpărare + donații) după 1989 situația se prezintă astfel:

1990 - 4.050 volume;
1991 - 7.392 volume;
1992 - 2.422 volume;
1993 - 2.518 volume;
1994 - 2.098 volume;
1995 - 3.907 volume;
1996 - 3.868 volume;
1997 - 4.449 volume;
1998 - 2.229 volume;
1999 - 2.109 volume;

2000 - 1.887 volume;
2001 - 1.746 volume;
2002 - 1.276 volume;
2003 - 1.528 volume;
2004 - 1.124 volume;

Preţul cărţii (ca marfă) îşi spune cuvântul. Editurile nu-şi mai tipăresc proiectele, bibliotecarul nu mai are nici o orientare privind producţia editorială. Selecţia vizează momentul (în funcţie de bani, de necesităţi, se achiziţionează ce se găseşte!) oricâte proiecte am face.

II. 1. 2. *Structura şi calitatea colecţiilor*

Fiind o bibliotecă publică ce se adresează comunităţii, fondul de publicaţii constituit de-a lungul anilor are un caracter enciclopedic.

Pentru a analiza structura colecţiilor ne vom referi la trei momente semnificative:

- 31 decembrie 1952 - prima defalcare a fondului în RMF - reprezintă şi *„începuturile”*;
- 31 decembrie 1989 - căderea dictaturii comunismului;
- 31 decembrie 2002 - pe drumul tranziţiei.

1952

- Total existent = 6.771 volume.
- Ideologie şi politică = 2.148 volume = 31,7%.
- Operele lui Marx, Engels, Lenin = 319 volume = 4,7%.
- Ştiinţe naturale = 297 volume = 4,3%.
- Tehnică = 200 volume = 2,9%.
- Agricultură = 320 volume = 4,7 %.
- Literatură = 2.618 volume = 38,6%.
- Literatură pentru copii = 730 volume = 10,7%.
- Alte materii = 449 volume = 6,6%.

(conform RMF)

1989

- Total existent = 149.052 volume.
- [Publicaţii] Social - politice (*CZU 1; 3; 93*) = 23.612 volume = 15,8%.
- Operele lui Marx, Engels, Lenin = 349 volume =0,2%.
- Ştiinţe (*CZU 5*) = 9.819 volume = 6,5%.
- Tehnică (*CZU 62; 64/69*) = 10.431 volume = 6,9%.
- Agricultură (*CZU 63*) = 4.262 volume = 2,8%.

- Literatură (*CZU 8*) = 62.768 volume = 42,1%.
- Alte materii (*CZU 0; 2; 61; 7; 80; 91; 92*) = 20.556 volume = 13,7%.
- Publicații pentru copii = 17.644 volume = 11,8%.

(conform RMF)

2003

- Total existent = 155.353 volume.
- Filozofie; Ştiințe social-politice şi economice, istorie (*CZU 1/3; 902; 904; 908; 93/99*) = 19.568 volume = 12,5%.
- Ştiințe exacte; Tehnică; Geografie (*CZU 5/6; 91*) = 26.332 volume = 16,9%.
- Lingvistică; Filologie şi literatură (*CZU 8*) = 91.548 volume = 58,9%.
- Generalități; Artă; Sport; Bibliografii (*CZU 0; 7*) = 17.905 volume = 11,5%.

(conform RMF)

Cifrele nu exprimă întotdeauna exactitatea (depinde cât de corect le-a *„distribuit”* pe clase bibliotecarul la vremea respectivă). Totuşi se poate constata uşor că la începuturi procentul de publicații ideologice era mult mai mare: 36,4% (1952); 16% (1989); 12,4% (2002).

Fondul de referință (enciclopedii, dicționare, lucrări de sinteză, atlase, albume) este bine reprezentat. Dicționarele şi enciclopediile din toate domeniile (în limba română, dar şi în alte limbi) au fost achiziționate în timp şi au avut întotdeauna prioritate.

Dicționare enciclopedice:

- ❑ Dicționar enciclopedic român, vol. 1-4. Bucureşti: Editura politică, 1962-1966. (DER)
- ❑ Mic dicționar enciclopedic. Bucureşti: Editura enciclopedică română, edițiile 1972, 1978, 1986. (MDE)
- ❑ Grand Larousse en 10 volumes. Paris, 1990.
- ❑ Mémo. Enciclopedie Larousse pentru cei mici. Oradea: Aquila ‘93, 1996.
- ❑ Mémo. Enciclopedie Larousse pentru şcolari. Oradea: Aquila ‘93, 1997.
- ❑ Mémo. Enciclopedie Larousse pentru tineret. Oradea: Aquila ‘93, 1997.

Dicționare şi enciclopedii pe domenii sunt 250 titluri (numărul include şi ediții diferite).

La clasa „0” (Generalități etc.) = 9 titluri din care două sunt de informatică.

Filosofie = 7
Psihologie. Logică = 3
Religie = 12
Sociologie = 1
Demografie = 1
Politică = 3
Economie = 12 (şi în alte limbi)
Drept = 11
Artă militară = 2
Educație. Învățământ = 4
Etnologie. Etnografie. Folclor = 4
Feminism. Femeile şi societatea = 1
Ştiințe (la general) = 4
Matematică = 6 (şi în limba engleză)
Astronomie, Geodezie = 2(şi în limba engleză)
Fizică = 3 (şi în limba engleză)
Chimie = 2 (şi în limba rusă)
Geologie = 2
Biologie = 8
Medicină = 8 (şi în alte limbi)
Tehnică = 35 (şi în alte limbi)
Agricultură = 7
Artă (incluse şi arhitectura, muzica, teatru) = 15
Sport = 6
Lingvistică = 7
Literatură = 12
Geografie = 14
Istorie = 11
Personalități („Oameni de seamă") = 4

La acestea se adaugă ***dicționarele limbii române*** = 36 de titluri (numărul include şi ediții diferite): explicative, de sinonime, omonime, antonime, paronime, neologisme, pleonasme şi altele.

Cele mai importante sunt:

- Dicționarul limbii române (DLR) Tom 1-10
- Dicționarul limbii române moderne (DLRM), 1958
- Dicționarul limbii române literare contemporane (DLRLC) vol. 1-4, 1954-1957
- Dicționarul explicativ al limbii române (DEX), edițiile 1975, 1984, 1996 + Supliment (1988), 1998

- Bogdan Petriceicu Haşdeu - Etymologicum magnum romaniae, 1974
- Dicționar ortografic, ortoepic şi morfologic al limbii române, apărut în 1982
- Îndreptar ortografic, ortoepic şi de punctuație, edițiile 1960, 1965, 1971, 1995.

Dicționare bilingve pentru învățarea limbilor străine (numărul include şi ediții diferite):

- Dicționar român-englez/englez-român = 61 titluri
- Dicționar român-german/german-român = 33 titluri
- Dicționar român-francez/francez-român = 49 titluri
- Dicționar român-italian/italian-român = 25 titluri
- Dicționar român-spaniol/spaniol-român = 11 titluri
- Dicționar român-portughez/portughez-român = 2 titluri
- Dicționar român-latin/latin-român = 4 titluri
- Dicționar român-grec/grec-român = 5 titluri
- Dicționar român-rus/rus-român = 12 titluri
- Dicționar polon-român = 1 titlu
- Dicționar ceh-român = 2 titluri
- Dicționar sârbo-croat-român =2 titluri
- Dicționar român-bulgar/bulgar-român = 7 titluri
- Dicționar român-arab = 1 titlu
- Dicționar român-turc/turc-român = 5 titluri
- Dicționar (ghid de conversație) român-chinez = 1 titlu
- Dicționar japonez-român = 1 titlu. (dicționarele din Fondul Special al sălii de lectură nu sunt luate în calcul deoarece sunt prezentate în capitolul respectiv).

Lucrările de sinteză care tratează subiectul din punct de vedere istoric au o mare valoare şi se regăsesc în colecțiile bibliotecii la toate domeniile: Ovidiu Drimba - Istoria culturii şi civilizației, Mircea Eliade - Istoria credințelor şi ideilor religioase, Istoria românilor - editată de Academia Română, Istoria literaturii române - editată de Academia R. S. R., George Călinescu - Istoria literaturii române de la origini până în prezent, I. P. Maghidovici - Istoria descoperirilor geografice etc.

Cartea tehnică s-a achiziționat în funcție de principalele ramuri economice din municipiul Roman: metalurgia, construcții de maşini, confecții, tricotaje, materiale de construcții, mobilă, alimentar. Înainte de 1989, când se completau proiectele de plan editorial (de la edituri), ne consultam cu specialiştii din întreprinderile romaşcane. Aceştia îşi spuneau părerea cu privire la conținutul şi adresabilitatea cărților din domeniul tehnicii. Întreprinderile au devenit societăți comerciale (după 1989):

- S. C. MITTAL STEEL ROMAN S.A. - produce țevi laminate;
- S. C. UMARO S.A. ROMAN - fabrică maşini-unelte de diferite tipuri;
- S. C. PETROTUB IZOTEROM S. A. ROMAN - fabrică țevi preizolate;
- S.C. ROMCERAM S.A. ROMAN - proiectează, prelucrează şi comercializează obiecte sanitare din porțelan, cahle de teracotă, cărămizi;
- S. C. DANUBIANA S.A. ROMAN - produce şi comercializează zahărul cristal;
- S. C. ROMANA PROD. SRL - produce şi comercializează produse zaharoase: ciocolată şi rahat;
- S. C. ROMCONSTRUCT S.A. ROMAN - societate cu capital privat, execută lucrări de construcții, izolații, instalații, canalizări, lucrări de drumuri şi altele.
- S. C. INTERAMAL GROUP DISTRIBUTION SRL - are ca principal obiect de activitate comerțul en-gross cu produse alimentare.

Există carte de specialitate în colecțiile bibliotecii pentru domeniile de activitate ale tuturor societăților comerciale (amintite mai sus).

„*Cui i-e frică de calculatorul electronic?*” este nu numai titlul unei cărți (autor Dan D. Farcaş), este şi o întrebare pentru timpul prezent. Răspunsul ar fi: Nimănui! de vreme ce calculatorul a pătruns peste tot. Deocamdată biblioteca noastră deține trei calculatoare, conectate la INTERNET.

S-au achiziționat cărți ce vizează construcția şi utilizarea calculatorului (*„Ghidul dumneavoastră în lumea calculatoarelor”*, *„Calculatorul, coleg de bancă”* de I. Diamandi), precum şi programele: Fortran, Basic, ADA - de acum depăşite, Cobol, Pascal, Turbo Pascal, C^{++}, Windows, Windows 95, Windows 3.1., Windows TM 3.9., Windows NT4.0., Word Perfect 5.1, Word perfect 6.1, Word 7 sub Windows 95, Pagemaker 5 sub Windows Prolog (limbaj al inteligenței artificiale), Lips (limbaj al inteligenței artificiale), ORACLE, JAVA.

Internetul a apărut la începutul anilor ’70, iar utilizatorii săi erau din domeniul educațional sau guvernamental. Astăzi îl folosesc oamenii din cele mai diverse domenii. Internetul este o super-rețea compusă din rețele de calculatoare din toată lumea într-o continuă dezvoltare şi care schimbă radical modul de comunicare în lumea contemporană. Câteva cărți din biblioteca noastră: Christian Crumlisch - Primii paşi în Internet, 1997; Bill Eager - Utilizare Internet, 1996; Mihai Jalobeanu - Acces în Internet, 1996; M. A. Homorodean şi Irina Iosipescu - Internet şi pagini Web, 2001.

Schimbarea mecanismului economico-financiar a determinat achiziția documentelor care conțin subiecte noi: economia de piață, piața financiară, inflația, şomajul etc.

Legislația nouă, începând cu Codul… (civil, penal), legi, decrete, ordonanțe ale guvernului în volume sau colecții sunt absolut indispensabile pentru utilizatorii bibliotecii. Biblioteca are abonament la *„Monitorul Oficial Partea I”*. De la Ministerul Culturii şi Cultelor s-au primit 18 volume (ca număr) - donație, ce cuprind Hotărâri ale Guvernului României şi alte acte normative, precum şi două volume - Legislația României pentru anii 1990-1991. După 1989 au apărut (şi am achiziționat) cărți din domeniul parapsihologiei, filozofia spiritului, ştiințe oculte speciale (astrologia, chiromanția, spiritismul), cărți care lipseau sau erau interzise după momentul *„Meditația transcedentală”* - 1980-1982.

O creştere şi îmbogățire substanțială a cunoscut şi domeniul ***Religie*** care înainte de 1989 cuprindea mai multe cărți de ateism. Astăzi utilizatorul-cititor poate consulta *„Biblia”*, *„Coranul”*, *„Viețile sfinților”*, *„Dicționarul biblic”*…

Arta - un domeniu *„mai stabil”* este foarte bine reprezentată în colecțiile bibliotecii de la lucrări de sinteză la albume, monografii şi altele. Amintim câteva cărți de mare valoare: Mihail Alpatov - *Istoria artei*, vol. 1-2; Const. Suter - *Istoria artelor plastice*; *Istoria ilustrată a picturii* (1973).

Ştiințele - ***matematica, fizica, chimia, biologia*** - *„au crescut”* în timp: 4,3% în 1952; 6,5% în 1989; 16,8% în 2002. Culegerile de probleme (achiziționate în număr destul de mare) trec printr-o perioadă de aşteptare. Tratatele de chimie, biologie, fizică sunt acum foarte solicitate. Poluarea (de toate tipurile) este la *„ordinea zilei”*. Aproximativ 100 de volume referitoare la protecția mediului înconjurător satisfac cererile privitoare la această problemă (Capitolul 22 din acquis-ul comunitar al Uniunii Europene).

Istoria României şi a lumii, domeniu *„în schimbare”* cunoaşte înnoiri sub aspectul achiziției. Să nu uităm fondul foarte valoros de carte dinainte de 1989, amintind doar câteva titluri:

- *Documente privind istoria României* - A, B, C
- *Documente din istoria României. Colecția Hurmuzachi* - Serie nouă
- *Istoria României*, vol. 1-4, Editura Academiei R. P. R., 1960-1964
- *Izvoare privind istoria României*
- *Dacia* (1967) şi *Getica* (1982) de Vasile Pârvan.

Perioada monarhiei în România (1866-1947) a fost scoasă din manualele de istorie, iar cărțile din biblioteci, care tratau subiectul, au fost trecute la fondul secret sau semi-secret (Documentar) în cel mai fericit caz.

Câteva dintre cărţile apărute şi achiziţionate după 1989:

- Ioan Scurtu - *Monarhia în România*. 1866-1947,
- Hitchins Keith - *România*. 1866-1947,
- Ioan Scurtu - *Regele Ferdinand (1914-1927).Activitatea politică*,
- Maria, regina României - *Povestea vieţii mele*,
- Ana, regina României - *Un război, un exil, o viaţă*,
- Arthur Gould Lee - *Elena, regina mamă a României, prinţesă de Grecia şi Danemarca.*

Începând cu 2001 a apărut la Editura Enciclopedică o lucrare excepţională *Istoria românilor*, vol. 1-7, editată de Academia Română, Secţia de Ştiinţe Istorice şi Arheologice, lucrare ce a intrat în patrimoniul informaţional al bibliotecii noastre ca **donaţie** a Ministerului Culturii şi Cultelor.

Istoria lumii. Cărţi noi:

- Geoffrey Hosking - *Rusia, popor şi imperiu. 1552-1917*, 2001
- Richard Pipes - *Scurtă istorie a revoluţiei ruse*, 1998
- René Remond - *Istoria Statelor Unite ale Americii*, 1999
- Frank Donough - *Imperiul Britanic*, 1998
- Serge Berstein şi Pierre Milza - *Istoria Europei*, vol. 1-5

Geografia: Informaţii utile despre cele aproape 200 de state ale lumii găsim în *„Enciclopedia Statele lumii”* de Horia C. Matei, Silviu Neguţ şi Ion Nicolae. Biblioteca noastră deţine ediţia a 2[a] - 1976 şi ediţia a 9[a] - 2003 cu schimbările *„la zi”*. *„Dicţionar[ul] de geopolitică”* de Aymeric Chauprade şi François Thual plasează statele în actualitatea şi istoria internaţională.

De la Aquila ’93 (Oradea) am achiziţionat o serie de ghiduri complete: Austria, Canada, Cehia, Elveţia, Egipt, Franţa, Germania, Grecia, Israel, Italia, Marea Britanie, Portugalia, Slovacia, Spania, Turcia. Editura RAO a tipărit ghiduri turistice: Londra, Paris, New York, precum şi „Atlasul statelor lumii”.

Pentru ***geografia României*** recomandăm cititorilor noştri în primul rând două enciclopedii de mare valoare! Elaborată de un larg colectiv de specialişti de la Universitatea din Bucureşti şi de alţi specialişti de profile apropiate - *Enciclopedia geografică a României*, apărută la Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, 1982 - redă într-o sinteză unitară, natura - societatea - economia ţării şi a judeţelor sale. Învăţământul, cultura, arta, *„sănătatea”* întregesc înţelegerea ansamblului geografic al judeţelor. *Enciclopedia geografică a României* - autor Dan Ghinea, apărută la Editura Enciclopedică, 2002, prin cei aproximativ 5.000 de termeni geografici, oferă informaţii despre relieful ţării, râurile de peste 50 km lungime, cele mai importante lacuri, pasuri, vârfuri muntoase etc., precum şi toate judeţele, oraşele, comunele şi staţiunile balneoclimaterice ale ţării. Tratatele, manualele pentru învăţământul

superior, descrierile de călătorie completează informaţiile privitoare la ţara noastră şi la alte zone ale globului.

Ca număr de volume, ***literatura*** ocupă locul întâi. Fiind o bibliotecă publică ce se adresează tuturor categoriilor de utilizatori este firesc să aibă în colecţiile sale literatură română şi străină, în limba română, dar şi în alte limbi. Biblioteca deţine documente în limbile engleză, franceză, rusă, germană, cele mai multe fiind achiziţionate prin donaţii.

Lucrările ce se referă la perioade literare, curente literare sau studii critice despre opera autorilor sunt foarte importante pentru studiul literaturii. Istoria literaturii române (24 titluri) de la Iorga şi Lovinescu la George Călinescu şi Nicolae Manolescu, alături de istoriile altor literaturi (engleză, germană şi celelalte) sunt dintre cele mai valoroase cărţi pe care le are biblioteca. Să mai precizăm că deţinem *Istoria literaturii de la origini până în prezent,* de George Călinescu, ediţia 1982, apărută la Editura Minerva (3 exemplare) şi ediţia 1980 apărută la Editura Nagard, Fundaţia Europeană Drăgan (2 exemplare).

Literatura de divertisment sau *„de consum”* - romanul poliţist, de aventuri şi mai nou de dragoste - nu lipseşte, deoarece se adresează utilizatorilor cu nivel de pregătire sub medie, segment care nu trebuie neglijat.

Periodicele

Ziarele şi revistele sunt mijloace de informare tipărite de obicei pe hârtie de calitate medie, au apariţii zilnice, săptămânale, lunare …şi de aceea se numesc **periodice**.

Ziarele oferă informaţii politice, sociale, culturale sau evenimente locale. În regimul comunist, ziarele serveau la difuzarea instrucţiunilor date de putere, trebuiau să mobilizeze masele, să le îndoctrineze cu ideologia comunistă, să contribuie la *„formarea omului nou”…* Trebuiau să mintă, să ascundă adevărurile care nu conveneau puterii. Informarea se transforma în propagandă, lăsând locul dezinformării. În 1990, când s-au eliminat din colecţiile bibliotecii lucrările *„ceauşiste”* şi nu numai, a fost casată şi presa comunistă. Am păstrat un singur ziar central - *Scînteia* (1948-1989) mai mult pentru curiozitatea unor utilizatori. Hârtia s-a învechit, a îmbătrânit, s-a fragilizat, aşa încât, într-un viitor apropiat se va casa şi această colecţie. Am mai păstrat din perioada amintită - *Steaua roşie* (apare la Roman) 1960, 1961, 1963, 1964.

Revistele au apariţii săptămânale, lunare, trimestriale, tipărite pe hârtie de calitate mai bună, mai scumpe ca preţ. De regulă sunt specializate: ideologice, literare, tehnice, economice.

Magazin istoric (1967-2004) este revista în colecţie completă, de la anul de vârstă 1 până în prezent. Alte reviste: *România literară* (1969-2004), *Ştiinţă şi tehnică*, *Tehnium*, *Tribuna economică*, *Tribuna învăţământului*, *Limba şi literatura română*, *Femeia* (vezi lista *„Periodice”* în Addenda care menţionează şi anii).

Libertatea presei (consfinţită de art. 19 din Declaraţia Universală a Drepturilor Omului a ONU) după 1989 este definită nu ca o negare a cenzurii, ci ca satisfacerea dreptului fiecărui cetăţean de a fi informat.

Astăzi presa este intermediar între cetăţeni şi guvernanţi, promovează cultura, dar şi consumul (prin publicitate), practică divertismentul (stimulând distracţia) şi altele. Uneori se sacrifică slujirea publicului, urmărindu-se profitul. Evenimente incredibile - crime, fapte diverse - alături de dezbateri publice pe marginea unor subiecte de interes general, înseamnă ziar. În afara celor două titluri menţionate mai sus (din perioada dinainte de 1989, sunt 63 de titluri de ziare şi reviste (vezi lista din Addenda). Lipsa fondurilor a făcut ca în ultimii ani numărul abonamentelor să fie extrem de mic. În prezent presa locală este reprezentată de două ziare cu capital privat:

- *Monitorul de Roman*: cotidian de informaţii. Director executiv: Axinia Dumitriu. Redactor-şef: Flora Ordean.
- *Ziarul de Roman*: cotidian de informaţii. Director general: Gabriel Volcinschi. Redactor-şef: Cristiana Bortaş.
- *Opinia romaşcană*: săptămânal de opinii şi atitudine civică. Editor - coordonator: Daniel Marcu. Secretar de redacţie: Cristian Foghel. (Anul întâi, Nr.1, 16 aprilie - 22 aprilie 2005).
- Paşi spre fericire. Publicaţie a Parohiei Romano - Catolice *„Fericitul Ieremia Valahul”* Roman : coordonator : Pr. Alois Moraru. Anul I Nr. 1 *Paşti 2005.

Alte ziare care au apărut la Roman după 1989 şi se regăsesc în colecţiile bibliotecii:

- *Romanul liber*: săptămânal independent de opinie şi informaţie liberă. Redactor şef : Dan Ioan Ailincăi.

- *Gazeta de Roman*: săptămânal dependent de opinie şi informaţie liberă. Informaţii. Ştiri. Opinii. Reportaj. Anchetă. Director executiv: Puiu Costea, Director: Flora Ordean.
- *Cronica romaşcană*: săptămânal independent de opinie şi informaţie. Director: Ionel Dalban.
- *Înfrăţirea*: organ al Ligii Naţionale a Judeţelor Abuziv Desfiinţate în timpul dictaturii comuniste. Publicaţie lunară dependentă de aceste foste şi viitoare judeţe. Redactor-şef: Mihai Andone.
- *Radar*: săptămânal independent. Opinii. Reportaje. Anchete. Informaţii. Director: Vasile Lozincă. Este difuzat în Roman, Piatra Neamţ, Târgu Neamţ şi Paşcani.
- *Cronica Romanului*. Revistă de teologie, cultură şi spiritualitate a Eparhiei Romanului (2001-2005).
- Revistele şcolare. În Roman sunt 14 unităţi de învăţământ primar şi gimnazial, unităţi pentru învăţământ liceal şi profesional, 3 şcoli postliceale sanitare (particulare) şi un Institut de învăţământ Superior Teologic Franciscan. Foarte multe din aceste instituţii au scos Revista şcolii care din păcate nu ajunge întotdeauna în biblioteca noastră.

Presa nu poate fi neglijată (ca achiziţie în colecţiile bibliotecii) deoarece nu putem avea democraţie fără cetăţeni bine informaţi. Ea răspunde la întrebările: ***cine?, ce?, unde?, când?*** şi ***de ce?*** care înseamnă COMUNICARE.

Structura şi calitatea colecţiilor constituie cel mai important obiectiv, *„baza”* pentru lectura publică. De aceea am încercat o prezentare succintă a colecţiilor bibliotecii, în dorinţa de a veni în întâmpinarea utilizatorilor cu o informare suplimentară [instrumentele principale de informare - cataloage, bibliografii - vor fi tratate în alt capitol].

Prin menţionarea anilor de apariţie a anumitor cărţi am subliniat interesul constant pentru completarea colecţiilor cu noutăţi din diferite domenii, interesul pentru ediţiile mai noi, cu alte cuvinte dincolo de structura şi calitatea colecţiilor am creionat şi dinamica acestora. Orice carte îşi are cititorul ei, chiar dacă uneori aşteaptă mai mulţi ani în rafturile bibliotecii.

II. 1. 3. *Fondul special al Sălii de Lectură*

Acest fond de publicaţii este urmarea aplicării cenzurii informaţionale în România.

Organisme instituţionalizate care s-au ocupat cu cenzura:

- Direcţia Generală a Presei şi Tipăriturilor (DGPT) - înfiinţată în 1947 pe lângă Guvernul RPR;

- Concomitent funcţiona Fondul de Stat al Cărţii (FSC), care primea şi transmitea reglementări privind fondurile retrase şi eliminate pentru casare;
- Comisia de Propagandă [ideologică] înfiinţată în 1971, alături de Comisia de Presă şi Cultură din structura Comitetului Central al PCR;
- Prin Legea nr. 24 din 1977 se desfiinţează oficial cenzura de stat, dar funcţia e preluată de Consiliul Culturii şi Educaţiei Socialiste (CCES), care răspundea de orice tipăritură, iar la nivelul redacţiilor funcţiona un cenzor semioficial, precum şi fenomenul autocenzurii.

Cenzura informaţională în România a cunoscut mai multe etape:

- 1946 - 1948: s-au interzis circa 8.438 titluri;
- 1950 - 1956: s-au tipărit Cataloagele nr. 2.940 - 1 - 2 şi Suplimentele 93, 95, 96 care conţineau lucrările scoase din circulaţie;
- După 1977 Cataloagele au fost înlocuite cu adrese, circulare, note telefonice pentru care bibliotecarii semnau *„de luare la cunoştinţă”*. Era invocat *„secretul de stat”* sau *„secretul de serviciu”*. Pe baza unor acte normative din august 1971, decembrie 1974, mai 1982, august 1983, octombrie 1986, iunie 1987 a fost scoasă din circuitul lecturii întreaga operă a 152 de autori plecaţi din ţară, precum: Baruţiu Arghezi, Matei Călinescu, Ion Caraion, Petru Popescu, Ben Corlaciu etc. Scrierile lor erau retrase şi transferate la Fondul Documentar, concomitent cu scoaterea fişelor din cataloagele bibliotecii.
- Momentul 1980 – 1982, cunoscut sub numele Meditaţia transcedentală, a adus măsuri restrictive pentru fondurile cu caracter parapsihologic, considerate un atentat la normele ideologice materialiste şi a securităţii de stat (vezi *Gândirea interzisă. Scrieri cenzurate. România 1945 - 1989* / coordonator ştiinţific Prof. Univ. Asociat Paul Caravia. – Bucureşti, Editura Enciclopedică, 2000.)

În registrul inventar, la nr. 12 figurează *„Gheorghiu Dej - Raportul politic al Comitetului Central…”*, Bucureşti, 1948, iar la rubrica *„Observaţii”* este specificat: *„Secţia Documentare în urma verificării Comisiei de la Direcţia Generală a Presei”*. Publicaţia menţionată a fost casată ulterior cu Proces verbal 15/28 XII 1954. Şi în dreptul altor publicaţii era menţiunea *„Secţia Documentare”*.

Secţia Documentare s-a numit apoi Fond Documentar, cu caracter semisecret. Accesul la acest fond de publicaţii îl aveau persoanele care obţineau aprobare din partea organelor de partid (PCR). După 1990 a fost reorganizat. Cărţile autorilor *„transfugi”* au revenit în fondul uzual. S-a ridicat orice interdicţie privind consultarea acestui fond care în prezent se numeşte *„Fondul special al Sălii de lectură”*.

A. Proveniența publicațiilor

Achiziția cărților din acest fond s-a făcut prin donații, transfer şi cumpărare. Predomină donațiile şi transferul, iar cărțile cumpărate făceau parte din facturile curente (prin selecție, anumite cărți erau de fapt interzise, fiind repartizate Fondului documentar). Un caz aparte îl constituie cărțile cu mențiunea *„Conace”* (în RMF). Prin Decretul 83/1949 au fost expropriate bunurile de la 91 conace boiereşti din Zona Romanului. În arhiva Sfatului Popular al Raionului Roman, în Dosar nr. 14, se află câteva adrese din care aflăm informații despre cărțile şi obiectele de artă din conacele boiereşti.

Comitetul provizoriu al Județului Roman, pentru aplicarea Decretului 83/1949 dispune:

„... 2. Diverse bunuri ca: mobilier, instrumente muzicale, diverse aparate, tablouri, covoare, lucruri de artă, lucruri de uz casnic, bunuri personale, fie că se află în capitala județului, fie în conace sigilate, sau în alte depozite, vor fi preluate de Comitetul provizoriu al județului respectiv şi li se va da următoarea destinație:

a) Întregul mobilier şi toate lucrurile de uz casnic, diferite instrumente muzicale, tablouri comune, covoare comune vor fi readuse în conace, urmând să servească scopului pentru care va fi destinat conacul.

b) Lucrurile de artă (tablouri, covoare etc.) se vor depune Instituțiilor locale ca: muzee, pinacoteci, expoziții, înştiințându-se Ministerul Artelor şi Informațiilor pentru a decide asupra destinației lor. Bibliotecile după ce vor fi controlate, vor fi predate bibliotecilor locale, cărțile rare, manuscrisele, vor fi ținute la dispoziția Academiei R.P.R.....

c) Actele de orice fel, arhivele şi orice fel de corespondențe, vor fi ambalate şi depozitate într-un loc sigur şi ținute la dispoziția Comisiei de Expropriere.”

Din acelaşi Dosar aflăm că *„Actele de orice fel, scrisorile şi diferite fotografii în afară de cele de familie au fost ambalate şi sigilate pentru a fi trimise prin curier special conform Ordinului din 14 mai a.c., paragraful e/pct.2.”*

„Bibliotecile au fost inventariate şi încuiate în camere la conacele respective. Aceste biblioteci prezintă în marea lor majoritate material periculos.”

Din aceste biblioteci au fost repartizate şi bibliotecii noastre 347 volume în două *„intrări”* (15 V 1952 şi 15 VII 1952).

Publicațiile de la Conace reprezintă cartea şi tiparul românesc în perioada 1830 - 1880, precum şi cartea străină în Țările Române în acest

interval de timp. Aşa cum arată Barbu Theodorescu în *„Istoria bibliografiei române”*:

„…boierii, cărturarii şi multe mănăstiri aveau biblioteci bogate. Tinerii cărturari se duceau tot mai des în străinătate de unde îşi aduceau cărțile de care aveau nevoie. Între 1830 - 1860 Librăriile din Bucureşti şi Iaşi îşi tipăreau cataloagele. Prin catalogul Librăriei C. A. Rosetti şi Winterhalder din 1847 ne dăm seama de circulația cărților la noi.”

Cele 347 volume provenite de la conacele boiereşti din Zona Romanului sunt în limba română doar 19, iar restul în limbi străine (88 germană, 240 franceză). Cartea străină reprezintă aproape toate domeniile (generalități, filosofie etc.), iar ca gen de lucrări acoperă toata gama de la enciclopedii şi dicționare, la tratate şi manuale, până la romane etc.

Exemple:

- *Grand dictionnaire universel du XIXe siècle.* Tomes 1 - 14, par Pierre Larousse, Paris, 1866 - 1878.
- *Dictionnaire universel des sciences, des lettres et des arts*, par M. N. Bouillet, Paris, 1859.
- *Dictionnaire de l’Académie Française*, Tome second, Sixième édition, Paris, [1854].
- *Complèment du dictionnaire de l’Académie Française*, Paris, 1854.
- Bouillet - *Dictionnaire d’histoire et de géographie*, Paris, 1842.
- J. Mac. Carthy - *Dictionnaire universel de Géographie*, Paris, 1844.
- Vapereau - *Dictionnaire des contemporains*, Paris, [fără foaia de titlu].

Dicționare bilingve:

- *Dictionnaire grec-français*, Paris, 1847.
- Fréd Dübner - *Lexique français-grec à l’usage des classes élémentaires*, Paris, 1869.
- Ion Costinescu - *Vocabularu româno-francesu. Lucratu dupe dicționarulu Academiei francese*, Bucuresci, 1870.
- F. W. Thieme, M. A. A. *New and complete critical dictionary of the English and German languages*, Leipzig, 1858.
- Elwall - *Dictionnaire français-anglais*, Paris, [fără foaie de titlu].
- *Dictionnaire de la langue française*, 4 tomes + 1 supplément, Paris, 1881 - coperta originală, şi altele.

Filosofie:

- Pascal - *Oeuvres complètes*, Paris, 1881.
- Pascal - *Pensées,* Paris, 1844.
- Descartes - *Discours de la méthode*, Paris, 1896.
- Platon - *Dialogues*, Paris, 1842, şi altele.

Literatura este bine reprezentată prin clasicii literaturii franceze şi germane, de la opere singulare la opere complete:

- Schiller - *Werke*, Wien, 1819.
- Schiller - *Théatre*, Paris, 1866.
- Voltaire - *Oeuvres complètes* [29], Paris, 1786 - exemplar de patrimoniu.
- Barbusse - *Le feu*, Paris, 1919 etc.

Cartea străină ştiinţifică (de la conace) reprezintă o treime din total (50 volume), iar cartea tehnică doar 4 volume.

Câteva exemple:

- Ganot - *Cours de physique*, Paris, 1868.
- Briot, Ch. - *Éléments d'aritmétique*, Paris, 1868.
- *Géometrie descriptive*, Paris, 1867.
- Humboldt - *Cosmos*, Paris, 1856.
- *Éléments de physique expérimentale*, Bruxelles, 1845.
- *L'éclairage éléctrique*, Paris, 1894.

Deşi puţină la număr cartea în limba română reprezintă domenii diverse:

- Dumitrescu - *Economie politică*, Bucureşti, 1924.
- Cantemir, D. - *Istoria Imperiului Otoman*, Bucureşti, 1876.
- V. Alecsandri - *Doine şi lăcrimioare*, Paris, 1853 (ediţie princeps) - alfabet de tranziţie.
- Gh. Şincai - *Chronica românilor şi a mai multor neamuri*, Bucureşti, 1866.
- D. Sturdza - *Istoria renascerei României*, Bucureşti, 1896.
- Gr. Tocilescu - *Doamna Stanca, soţia lui Mihai Viteazul*, Bucuresci, 1877.

Transferurile înregistrate ca donaţii în RMF (16 IV 1957, 9 IX 1967, 27 XII 1967, 6 I 1969) de la Fondul de Stat al Cărţii relevă producţia de carte în tipografiile româneşti la sfârşitul secolului al XIX-lea şi începutul secolului al XX-lea, precum şi cartea străină.

Sunt reprezentative cărţile de la editurile Socec (Bucureşti), Samitca (Craiova), Şaraga (Iaşi), Casa Şcoalelor (Bucureşti). De la Fondul de Stat al Cărţii au fost transferate bibliotecii noastre multe cărţi de drept, majoritatea în limba franceză, dar şi din alte domenii:

- Dalloz - *Jurisprudence générale*, Paris, 1853 - 1887.
- *Explication du Code Napoléon*, Paris, 1869.
- Garraud - *Droit pénal français*, Paris, 1888.
- *Codicele silvic*, Bucureşti, 1914

- Loghin - *Chestiuni generale de limba şi literatura română*, Timişoara, 1945.
- S. Florea-Marian - *Păsările noastre şi legendele lor*, Bucureşti, 1931.
- *Dicționar enciclopedic* (Эициклопедический словарь). Redactor I. E. Andreevschi. Petersburg, Editura F. A. Brochaus, I. A. Efron, 1890 - 1907, 82 vol. + 4 vol. Suplimentare.
- *Marea enciclopedie sovietică* (Большая советская энциклопедия). Redactor B. A. Vvedenski. Ediția a 2ª. Moscova, Editura ştiințifică de Stat *„Marea enciclopedie sovietică”*, 1952 - 1958, vol. 17-50 + 51 (supliment).
- *Mica enciclopedie sovietică* (Малая советская энциклопедия). Redactor B. A. Vvedenski. A 3ª ediție. Moscova, Editura ştiințifică de Stat *„Marea enciclopedie sovietică”*, 1958 - 1960, vol. 1-10.

Atribuțiile Fondului de Stat al cărții au fost preluate de către Biblioteca Centrală de Stat prin Serviciul Rezerva Națională de Carte. În 1972 şi 1973 au intrat 9.667 volume de la Rezerva Națională de Carte. Din păcate aceste volume au dus la o creştere cantitativă a *„existentului”* în detrimentul calității. Dintre acestea, doar câteva au fost repartizate Fondului Documentar sau Special, deoarece erau interzise.

În anul 1974, au fost transferate de la Liceul „Roman-Vodă” 700 volume care însumează cărți provenite şi de la alte instituții de învățământ, desființate în urma unor măsuri politice şi administrative. Frânturi ale bibliotecilor din aceste şcoli au ajuns până la noi. *„Biblioteca clasei…”* indică faptul că organizarea fondului de carte în aceste biblioteci avea la bază programa şcolară. Din punct de vedere al conținutului predomină beletristica, în special clasicii literaturii române. Cărțile sunt în parte deteriorate, multe sunt incomplete, iar unele sunt învelite în hârtie albastră(!). Gradul de uzură fizică este o dovadă că au fost citite de multe generații de elevi. Dacă nu ar fi informații despre şcolile din Roman, le-am putea reconstitui în întregime după ştampilele de pe foaia de titlu care atestă primul proprietar, iar uneori arată numele librăriei de la care a fost cumpărată cartea.

a) Librării din Roman: Moritz Rothenberg, Leon Grunberg, Viitorul.

b) Ştampila unor instituții de învățământ desființate în urma măsurilor politice - administrative:

- ***Biblioteca Liceului Evreiesc Roman*** (pe cartea Delavrancea - *Luceafărul*, Bucureşti, 1910)
- ***Direcțiunea Şcoalei israielite române de fete - Roman*** (pe cartea Lovinescu - *Critice*, vol. IX, Bucureşti, 1923)
- ***Biblioteca Liceului Comercial Roman*** (pe cartea Caragiale - *Momente, schițe, amintiri*, vol. II, Craiova, fără an)
- ***Seminarul Sf. Gheorghe - Roman*** (pe mai multe cărți)

- Sigiliul ***Seminarului Franciscan Hălăuceşti*** (pe cartea *„Instrucţiuni pentru alcătuirea statisticilor sanitare militare"*, Bucureşti, 1916)
- ***Liceul de fete Maria Sturza - Ec. Cantacuzino*** (ştampila singură sau alături de ştampila ***Fondaţia Sturza - Cantacuzino*** este pe majoritatea cărţilor transferate de la Liceul „Roman-Vodă".

Între anii 1921 - 1923, Maria Sturdza, născută Ghica, fiica lui Ion Ghica, subvenţionează construcţia Liceului de fete, înzestrându-l cu mobilier astfel încât la 1 octombrie 1923, liceul care va primi numele donatoarei sale, alături de cel al fiicei acesteia, Ecaterina Cantacuzino, îşi deschide porţile, înzestrând aşadar oraşul şi cu o şcoală destinată fetelor[1)]. Prin grija donatoarelor elevele dispuneau de o bibliotecă bogată în cadrul liceului.

Prin intermediul Fundaţiei Sturza - Cantacuzino multe din cărţile bibliotecii au fost cumpărate de la librăriile romaşcane (cu deosebire cele care erau necesare studiului).

Biblioteca deşi era destinată elevelor în principal avea multe cărţi în *„afara programei"*: enciclopedii (*„Larousse du XX-**e** siècle"* en six volumes, Paris, [1928], cărţi de istorie, geografie, literatură română şi străină, albume de artă:

- ♦*Arta popoarelor primitive şi a trecutului îndepărtat* (DIE KNUST DER NATURVÖLKER UND DER VORZEIT) de ECKART von SYDOW. A 3**a** ediţie. Berlin, Editura DE LA PROPILEE.
- ♦*Arta indiană, chineză şi japoneză* (DIE KNUST INDIENS, CHINAS UND JAPANS) de OTTO FISCHER. A 2**a** ediţie, vol. IV, Berlin, Editura DE LA PROPILEE.
- ♦*Arta gotică* (DIE KNUST DER GOTIC) de HANS KARLINGER. A 2**a** ediţie, vol. VII. Berlin, Editura DE LA PROPILEE.

Revenind la ştampilele care se găsesc pe unele cărţi, precizăm că acestea aduc un plus de informaţii privind activitatea culturală a Romanului în perioada 1900 - 1940.

Exemple:

- Ştampila ***Comunitatea Evreilor Roman*** (pe cartea Lovinescu - *Critice*. vol. IX. Bucureşti, 1923).
- Ştampila ***Campania cărţii pentru plugari. Roman*** (pe cartea Gr. Alexandrescu - *Meditaţii. Epistole. Satire*. Bucureşti, fără an)
- Ştampila ***Biblioteca populară N. Apostol - Roman - 1918*** (pe cartea P. Mihăescu - *Ginta latină*. Bucureşti, fără an)

[1)] Istoria oraşului Roman,1392-1992. Roman, Societatea culturală Roman 600, 1992,p.305

- Ştampila ***Societatea literară Episcop Teodosie - Roman*** (pe cartea Stere - *Hotarul*. Bucureşti, [1906])
- Ştampila ***Societatea Culturală M. Eminescu - Roman - 1921*** (pe cartea *Teatru clasic comentat* - Le Cid, Horace, Cinna. Paris, 1875)
- Ştampila ***Biblioteca Societății Culturale Al. Vlahuță - Roman*** (pe cartea N. Iorga - *Opere*)
- Ştampila ***Biblioteca Societății Culturale Miron Costin*** (pe cartea *Manual de educație fizică suedeză*. Bucureşti, 1921)

Donatorii (persoane particulare)

Acest fond s-a îmbogățit şi prin donațiile unor persoane particulare. Unii legați de oraş prin naştere, studii, şcoală etc., dar plecați pe alte meleaguri, alții trăitori în oraşul nostru au dăruit din cărțile lor pentru ca darurile lor să fie cunoscute de mai mulți oameni, îmbogățind tezaurul cultural al bibliotecii.

Aceştia sunt: profesor N. Gr. Stețcu, profesor Gh. A. M. Ciobanu, ing. Silviu Dragomir, profesori Natalia şi Ovidiu Rusu, dr. Herman, învățători Axinte Murguleț, Robănescu, Biciuşcă, avocat Grigore Bogza, profesor Mircea Taciuc, profesor Teofănescu ş. a.

B. Importanța publicațiilor

Publicațiile (cărți şi periodice) din acest fond se împart în două grupe: de interes general şi de interes local (tipărituri apărute la Roman, sau de autori romaşcani).

B. 1. Publicații de interes general

1) Din prima categorie se disting cinci cărți vechi (româneşti şi străine) tipărite între anii 1786 - 1830 (luate în evidența Patrimoniului):

1. Voltaire - *Oeuvres* (29), Paris, 1786 (fără coperți). Proveniență - Conace.
2. *Dicționar francez*, Fără foaie de titlu, [1790]. Stare: deteriorat.
3. *Scrisori alese* (Lettere scelte) din diferite domenii spirituale, critice şi erudite scrise către o damă nobilă de Abatele Pietro Chiari Bresciano. Vol. II. Venezia, 1752. Donație: profesor Gh. A. M. Ciobanu.
4. *Carte de rugăciuni*, [1792]; caractere chirilice, cartea a suferit un incendiu şi are coperțile deteriorate.
5. *Genoveva* de Brabant, [1830]; caractere chirilice.

Referitor la Genoveva de Brabant precizăm că este vorba de varianta în traducerea lui Gr. Pleşoianu care semnează şi prefaţa. Lipseşte foaia de titlu. Toate studiile de specialitate (Gaster, Cartojan şi altele) indică anul 1838 ca primă apariţie a traducerii lui Pleşoianu. O însemnare de pe ultima foaie liminară a făcut să se ia în calcul anul 1830 ca dată de apariţie a cărţii:

„Cine va ceti această carte va avea o mare parigorie (= mângâiere, consolare; termen învechit, regionalism) despre străinătate şi fiindu dreptu în cugetul şi faptile lui şi să va învinovăţi fără dreptu. Emil, 1830 fevr."

Dacă această carte a apărut prima dată în 1838, cum a citit-o Emil în 1830?

O altă însemnare arată că la 1864 cartea aparţinea preotului Gh. Mitulescu ce o dădea *„în suveniru Domnului Ştefan Păpurică"*.

2) Surse de informare:

1. Colecţii de documente (izvoare documentare).
2. Enciclopedii şi dicţionare.
3. Lucrări biografice (puţine la număr).
4. Sinteze.
5. Monografii.
6. Lucrări bibliografice.
7. Cartea românească în perioada 1831 - 1880.

1. Colecţii de documente din patrimoniul Bibliotecii Municipale Roman:

- Ghibănescu, Gheorghe - *Ispisoace şi Zapise*, (12 vol.), Iaşi 1906 - 1933), din care biblioteca deţine vol. V, partea I (Documente slavo - române), Iaşi, 1921, vol. V, partea a II[a] (Roşieştii şi Apa Idriciului), Huşi, 1924.
  Donaţie prof. N. Gr. Steţcu.
- Ghibănescu, Gheorghe - *Surete şi izvoade*, (vol. I - XXV, 1906 - 1932). Biblioteca Municipală Roman are:
  - vol. VIII (Documente Racoviţeşti), Iaşi, 1914,
  - vol. IX (Documente Basarabene), Iaşi, 1914,
  - vol. XXV (Documente Kogălniceşti), Iaşi, 1932.

  Donaţie prof. N. Gr. Steţcu.

O dată importantă în editarea documentelor interne a fost marcată de apariţia în 1913 a celor două volume cuprinzând „***Documentele lui Ştefan cel Mare***", publicate de Ioan Bogdan, *„Hrisoave şi cărţi domneşti"*, Bucureşti, 1913. Peste două decenii Mihai Costăchescu publică un supliment la *„Documentele lui Ştefan cel Mare"*:

- *Documentele moldoveneşti de la Ştefan cel Mare. Urice (ispisoace), surete, regeste traduceri*, Iaşi, 1933. Donație prof. N. Gr. Stețcu.
- *Documente moldoveneşti înainte de Ştefan cel Mare,* vol. I - II, Iaşi, 1931 - 1932.
- *Documente moldoveneşti de la Bogdan-Voievod* (1504 - 1517), Bucureşti, 1940.
- *Documente moldoveneşti de la Ştefăniță Voievod* (1517 - 1527), Iaşi, 1943.

Aceste colecții de documente sunt donate Bibliotecii Municipale Roman de către profesorul N. Gr. Stețcu. Pe unele exemplare sunt diverse dedicații, dintre care două ale lui M. Costăchescu:

„D[lui] Al. Epure, profesor. Omagiu din partea mea - M. Costăchescu, Iaşi, 1933”.

„Domnului profesor Alexandru Epure în semn de prietenie veche. M. Costăchescu, Iaşi, 1943” (Al. Epure, profesor, publicist din Roman, profesorul lui N. Gr. Stețcu, donatorul acestor cărți).

Din cele 45 volume ale celebrei Colecții Hurmuzachi - *Documente privitoare la istoria românilor* (izvoare externe n. n.) publicate între anii 1876 - 1942, Biblioteca Municipală „G. R. Melidon” Roman are vol. I, II, VI, IX (2), XI, XIII, XV, XVI, XIX.

2. Enciclopediile şi dicționarele au fost amintite (parțial) mai sus, la *„Proveniența publicațiilor”* şi nu vom reveni asupra lor. Ne vom opri la trei dicționare foarte importante pentru cultura română.

- Cihac, A. - *Dictionnaire d'etymologie daco-romane*, vol. II, Francfort, 1879. Exemplar incomplet, stare: deteriorat; pe foaia de titlu ştampila *„Biblioteca V. G. Morțun”*.
  Exemplar donat de Eduard Casapu (19 aprilie 1974).

Dicționarul lui Cihac, prima lucrare lexicografică românească foarte cunoscută peste hotare, redactată în limba franceză s-a bucurat de o largă circulație şi de prețuirea caldă a unor mari contemporani[2)]. Lucrarea a fost apreciată, dar şi criticată. Cu toate neajunsurile, dicționarul lui Cihac a fost un important izvor lexicografic pentru lucrări ulterioare, fiind şi cel mai cunoscut dicționar românesc peste hotare din a doua jumătate a secolului al XIX-lea.

- Laurianu, A. T. şi Massimu, I. C. - Dicționariulu Limbei române, Bucuresci, Typografia Laboratoriloru Romani, 1876.
  Proveniența: conace boiereşti, legat în piele.

[2)] Mircea Seche-Schiță de istorie a LEXICOGRAFIEI ROMÂNE, vol.I,II, passim

„Plin de contradicții și inegalități „Dicționarul limbei române" are însă mai multe merite decît se crede. Latinismul autorilor care constituie sursa principală de unde provin defectele se dovedește în practică, mai puțin extremist decît a părut filologilor și lingviștilor noștri. Marele număr de cuvinte înregistrate - circa 50.000 - *arată că avem de-a face pînă astăzi cu cel mai bogat dicționar tipărit al limbii române"* (Mircea Seche - Op. cit.).

- Şăineanu, Lazăr - *Dicționar universal al limbei române. A cincea edițiune și adăogită*. București, Scrisul românesc S. A., Fost Samitca, [1925].

Importanța istorică a dicționarului este incontestabilă. La apariția dicționarului I. L. Caragiale sublinia cu căldură munca îndelungată și conștiincioasă a autorului *„spre a înzestra școala și societatea noastră cu o carte atît de indispensabilă"*, iar Panait Istrati, mai târziu numea acest dicționar *„cartea sfîntă a adolescenței mele"* (preluat după Mircea Seche - Op. cit.).

- Lahovary, George Ioan, I. C. Brătianu și Grigore Tocilescu - *Marele dicționar geografic al României*, București, vol. I - 1898; vol. II - lipsă; vol. III - 1900; vol. IV - 1901; vol. V - 1902.

3. Lucrări biografice

- Simionescu, Ion - *Oameni aleși*, vol. I Străinii. Ediția a IV-a, București, Cartea românească S. A., [1921].
- Simionescu, Ion - *Copilăria oamenilor aleși*, București, Cartea românească, [1940]. Cuprinde: Beethoven, Franklin, Faraday, Stephenson, Edison, Carnagie, Eminescu. Donație profesor Gh. A. M. Ciobanu.
- Iorga, Nicolae - *Oameni cari au fost*, București, Fundația pentru Literatură și Artă „Regele Carol II", vol. I - 1934, vol. II - 1935, vol. III - 1936. (Ştampila - Biblioteca Săminarului „Sf. Gheorghe" - Roman).

4. Sinteze

- Negulescu, P. P. - *Destinul omenirii*, vol. III - 1943, vol. IV - 1944.
- *Urechea, V. A. - Istoria școalelor de la 1800 - 1864*, vol. I, Bucureşci. Imprimeria Statului, 1892.

Pe carte dedicația autorului: *„Amicului meu iubit și vechi D. Mandiescu"*

V. A. Urechia

„V. A. Urechia caută acte din arhivă şi le publică, săvârşind prin aceasta o operație meritorie de documentarist cultural... Istoria şcoalelor rămâne o carte reală de referință pentru o epocă în care factorul cultural general este preponderent celui creator şi original”[3].

- ❑ Călinescu, George - *Istoria literaturii române*. Compendiu. Ediția a II-a revăzută, Bucureşti, Naționala Mecu S. A., 1946.
  Proveniență - Biblioteca Liceului „Roman-Vodă”.
- ❑ Iordan, Iorgu - *Limba română contemporană*, Iaşi, Institutul de Arte Grafice Alexandru A. Țerek, 1943.
- ❑ Tiktin, H. - *Gramatică română pentru învățământul secundar. Teorie şi practică*. Partea I: Etimologia, Iaşi, Editura Librăriei Şcoalelor, Frații Şaraga, 1891.

5. Monografii

❑ Bodea, Cornelia - *Moise Nicoară (1784 - 1861) şi rolul său în lupta pentru emanciparea național-religioasă a românilor din Banat şi Crişana*. Dieceza Arad, fără an.

Proveniență - Biblioteca Liceului „Roman-Vodă”.

❑ Papadopol, Paul I. - *Iancu Văcărescu, un fericit înaintaş*, Bucureşti, Cartea românească, f. a.

Proveniență - Biblioteca Liceului „Roman-Vodă”.

❑ Cerbuleț, Teodor - *Veniamin Costache (1768-1846). Viața şi înfăptuirile.* Bucureşti, Cartea românească, 1939.

Ştampila Bibliotecii Liceului „Roman-Vodă”. Donație profesor Gh. A. M. Ciobanu.

❑ Dincă, Gheorghe - *Mitropolitul Dosoftei (1624 - 1694). Un mare cărturar din veacul al XVII-lea*, Bucureşti, Cartea românească, [1939].

- ❑ Onicescu, Octav - *Descartes*, Bucureşti, Cartea românească, [1937]. Donație profesor Gh. A. M. Ciobanu.
- ❑ Adamescu, Gheorghe - *Vieața şi activitatea lui Spiru C. Haret*, Bucureşti, Cartea românească, 1936 şi altele.

6. Lucrări bibliografice

- ❑ Adamescu, Gheorghe - *Contribuțiune la Bibliografia românească. Fascicola I^a. Istoria literaturii române. Texte şi autori de literatură 1500 - 1920*. Bucureşti, Cartea românească S. A., 1921.

[3] Maria Bucur-Istoriografia literară românească, Bucureşti,Minerva, 1973, pp.47-48

Proveniență: Biblioteca Liceului „Roman-Vodă”. Ştampila Seminarului „Sfântul Gheorghe”.

„Până astăzi, ori de unde am începe, Adamescu este o haltă obligatorie pentru studiu. Opreşti în ea pentru o clipă sau o zi, dar nu o poți ocoli. Bibliografia lui Adamescu, depăşită în liniile ei mari, e acel instrument rezistent, de care ne folosim în vremea criticii structuraliste şi a maşinilor electronice, fără ca cineva să înțeleagă că ea ar avea nevoie de o revizuire generală cu tot ce a obținut ştiința noastră pentru a nu ne simți cu mîinile goale”[4].

7. ***Cartea românească în perioada 1831 - 1880*** este ilustrată prin câteva lucrări cu caractere chirilice, care sunt în general tălmăciri:

❑ *Funie sau frânghie întreită, tălmăcită din grecească în romanodachicească sau moldovenească de Smeritul Veniamin Costachi*, Mitropolitul Sucevei şi Moldovei. În tipografia Mitropoliei din Iaşi, 1831.

Proveniență: donația prof. Ovidiu Rusu.

Veniamin Costache (20 XII 1768 - 18 XII 1846) cărturar şi traducător de cărți religioase, nu are o operă originală în afara numeroaselor prefețe la cărțile traduse sau numai tipărite prin grija sa. Prin activitatea sa a contribuit la crearea unei atmosfere prielnice dezvoltării culturii şi literaturii în Moldova la începutul sec. al XIX-lea[5].

❑ *Teofron sau iscusitul sfătuitoriu pentru neiscusita tinerime*. Carte morală de I. H. Campe, întocmită acum întâia oară în limba românească prin Ioan Teodorovici. Buda, Tiparul Universității din Pesta, 1833. Caractere chirilice.

Proveniență: donație prof. Ovidiu Rusu.

Pe pagina de titlu însemnarea:

„Dăruită de Dl Ştefan Mavrichi, fostul meu profesor, 1901, Dec. 27.”

Din prefață:

„Cartea a ieşit la lumină precum o vezi; şi eu mă bucur foarte că am fost în stare a o lucra şi cu a mea însăşi cheltuială la lumină a o da. De aici poți vedea Preaiubită Nație! Cum că eu - fără de a mă lăuda - n-am viețuit, nici nu viețuiesc ca să mînc numai şi să beau, ci mînc şi beau ca să viețuiesc şi ca să pot fi cît de puțin folositoriu nației meale cei (cea) preaiubite şi preadulce românesci. Primeşte, dară Preaiubită Nație, această carte şi de mai multe ori cu bună luare de samă o ceteşce, încrezută fiind cum că nu puțin

[4] Marin Bucur-Op.cit., pp.247-248

[5] *Dicționarul literaturii române de la origi până la 1900*, Bucureşti, Ed.Academiei, 1979, pp.221-222

folos vei trage din trînsa. Nu-ţi pară rău pentru acei cîţiva creiţari ce vei plăti pentru dînsa, dacă nu mi-am fost mie greu a o lucra, ba încă şi tiparul a-l plăti: că altminterelea şi astăzi ar fi rămas netipărită. Foloseasce-te dară cu dînsa şi-ţi adu aminte de al tău, adevărat naţionalist şi de Patrie iubitor,

autorul"

❑ *Biblioteca tinerilor începători sau culegere de întîele cunoştinţe trebuitoare pentru învăţătura copiilor ce încep a ceti*. Tradusă din franţozeşte de Ierodiaconul DIONISIE ROMANO. Bucureşci, Tipografia la Zaharia Carcalechi, 1838. Caractere chirilice.

Donaţie Silviu N. Dragomir.

Este o carte didactică. Cuprinde 7 capitole:

1. Despre Dumnezeu, religie şi morală.
2. Cele cinci simţuri.
3. Pentru numele numărului.
4. Pentru vreme şi părţile ei.
5. Descriere generală a universului (pentru astronomie şi trupurile cereşti).
6. Descrierea generală a universului.
7. Pentru cele trei împărăţii ale naturii, foloasele ce anul a tras din aceste trei împărăţii.

❑ *Istoria lui Alexandru cel Mare*, a 6ª ediţie. Tipărită cu cheltuiala Diaconului Iosif Romanov şi tovărăşie. Sibiu, tipărit la Gheorghe Closius, 1852.

Romanul cuprinde fapte reale: desfăşurarea campaniilor militare purtate de Alexandru cel Mare, regele Macedoniei între anii 336 î.e.n. (când avea numai 20 de ani) până la moartea lui - 13 iunie 323 î.e.n. Autorul romanului a rămas până azi necunoscut. În limba română, romanul a fost tradus în vremea domniei lui Mihai Viteazul (versiunea slavo-sârbă).

„Din ediţiunile tipărite cunoaşte Iancu una din Movilău, în Rusia de la 1797. Foarte numeroase sînt apoi ediţiunile din sec. al XIX-lea, cari se urcă de la 12 - 15, începînd cu cea de la 1810 şi reprezentînd toate o singură redacţiune, avînd toate şi adaosul despre corăbierii din Spitzberg. Toate acestea au mai păstrat urmele originalului slav, cînd în vorbe, cînd în forme sintactice"[6)]

---

6) M.Gaster - *Literatura populară română*, Buc., Ed. Minerva, 1983, p. 18.

„Istoria lui Alexandru cel Mare” cunoscută sub nume de *„Alexandria”* este cea mai răspândită carte populară la români. Scriitorii de la începuturile literaturii noastre moderne - I. Heliade Rădulescu, Gr. Alexandrescu, C. Stamati - au cunoscut-o şi au menţionat-o printre lecturile lor[7].

- *Lepturariu rumînesc cules de'n scripturi rumîni de Arune Pumnul.* Tom IV, Partea 2, Vieanna, 1865.
  Provenienţă: donaţie înv. Axinte Murguleţ.

Este prima antologie de literatură românească, alcătuită cu scopuri didactice. Selecţia este însoţită de biografiile autorilor adunate de Aron Pumnul din cărţi şi periodice sau obţinute în scris direct de la autori. Comentariile lui Aron Pumnul urmăresc cu precădere contribuţia fiecăruia la lupta pentru emanciparea naţională, fără a se face distincţie între activitatea literară şi cea cultural-politică[8]

În acest tom IV, în partea a 2ª se află un studiu - *„Referinţele comerciale ale Moldovei cu Genovevii înainte şi după înfiinţarea statului Moldovei de astăzi. Ocuparea Ucrainei de către Duca Vodă”* - semnat de George Radu Melidon, întemeietorul primei biblioteci publice la Roman. Extras din notele biografice întocmite de A. Pumnul:

„S-*a născut la 13 martie 1831 la Roman în Moldavia; cursul studiilor şi l-a făcut în Academia naţională de'n Iaşi. Simţind în sine aplecare mai ales spre istorie, sufletul şi lumina tuturor ştiinţelor şi spre literatură în care este adunată averea spirituală a fiecărei naţiuni, se puse dupe aceea cu totul pe studiul istoriei, mai ales naţională şi al literaturilor altor popoare… studie literatura greacă, latină, germană şi franceză…”.*

B. 2. Publicaţii de interes local

În Roman s-au născut sau au activat mulţi *„oameni de seamă”* ai culturii române: Paul Ciuntu, Alexandru Zirra, Mihail Jora, Sergiu Celibidache, Constantin Istrati, Max Blecher, Haralamb Zincă, Ion Sofia Manolescu şi mulţi alţii. Calistrat Hogaş a fost directorul Liceului „Roman-Vodă” în perioada 1 septembrie 1891 - 15 octombrie 1899.

Publicaţiile din acest fond documentar ***nu*** se referă la marile personalităţi recunoscute pe plan naţional (unele citate mai sus).

Publicaţiile de interes local înseamnă cărţile unor autori romaşcani mai *„mărunţi”* care nu şi-au găsit locul în marile sinteze, dar care întregesc informaţiile despre trecutul cultural al oraşului. Numele unor tipografi

---

[7] *Dicţionarul literaturii române de la origini,* p.30
[8] Idem, p.716

(proprietari ai tipografiilor) sau simplu numele tipografiei pe tipăriturile apărute la Roman arată interesul pentru carte, cultură al romaşcanilor. Petale de floare, fiecare cu parfumul şi culoarea ei, aceste publicații păstrate ani de zile în bibliotecile personale s-au întâlnit într-o zi în rafturile bibliotecii publice prin gestul nobil al proprietarilor numiți de noi DONATORI.

În 1870, învățătorul ***Gh. Sandu***[9], înființează prima *„imprimerie”* şi scoate primul ziar la Roman (*„Armonia”*).

Alte tipografii:

- Tipografia ***G. I. Cubelea***,
- Tipografia ***Beram - Tatăl***,
- Tipografia ***Leon Friedmann***,
- Librărie şi Tipografie ***„Viitorul” Leon Grünberg*** (sau simplu *„Viitorul”*),
- Tipografia ***Rapid*** (sau ***„Rapid”*** **Schweitzer**),
- ***Tipografia Românească - Roman***,
- Tipografia ***Serafica - Săbăoani - Roman.***

În Roman au activat mai multe societăți culturale care au polarizat oamenii de cultură ai locului şi nu numai: Societatea culturală „Miron Costin” (înființată în 1907) şi Societatea culturală „Alexandru Vlahuță” (înființată în 1923) care avea ca organ de presă revista „Solia”, Societatea Culturală „Mihai Eminescu”. Din ziarele şi revistele apărute la Roman până în 1944, biblioteca deține câteva titluri în puține numere ce demonstrează parcă existența lor în acele timpuri.

- **Cercul cultural**. Revista corpului didactic primar rural şi urban din Județul şi oraşul Roman.

Anul I, 1908, nr. I.

Tipografia Leon Friedmann. Apare o dată pe lună.

În articolul program *„Scopul nostru”* se arată: *„această revistă va servi prin urmare şi ca un fel de şcoală pentru toți”*.

Proveniență: donație profesor N. Gr. Stețcu.

- **Cronica Romanului**. Revista clerului eparhial. Apare o dată pe lună.

Cu binecuvântarea P. S. S. Episcop Lucian.

Roman, Tipografia Beram - Tatăl / apoi Tipografia Şcoalei de Arte şi Meserii Gr. II / 1927, 1928, 1929.

- **Cuvîntul Dăscălesc**. Revista corpului didactic - Roman. Apare o dată pe lună sub îngrijirea unui comitet.

Anul I, nr. 3 (noiembrie) 1924.

---

[9] Nicolae Gr. Stețcu,Gh. A.M. Ciobanu - *Pagini din istoria Liceului „Roman-Vodă” din Roman*, 1972-1972, Roman, 1972, p. 15

Anul I, nr. 8 (aprilie) 1925.
Anul II, nr. 4 (decembrie) 1925.
Proveniență: donație profesor Gh. A. M. Ciobanu.

- **Revista învățămîntului agricol**.

Anul I, 1935, nr.1 (ianuarie - februarie).
Anul II, 1936, nr. 6 (noiembrie - decembrie).

Director Dim. Nazarie - Profesor şi director Şcoala de Agricultură Gr. II Roman. Publicație bisemestrială pentru răspândirea cunoştințelor de învățământ, educație şi îndrumare agricolă.

Redacția şi administrația: Şcoala de Agricultură Gr. II Roman.
Tipografia şi Legătoria Şcoalei de Arte şi Meserii Gr. II Roman.
Proveniență: profesor Gh. A. M. Ciobanu.

- **Solia**. Foaie de cultură pentru săteni scoasă de Societatea culturală „Alexandru Vlahuță” din Roman.

Redactor: N. C. Pipă.

Apare o dată pe lună. Abonament 40 lei pe an. Pentru săteni - 20 lei pe an.

Anul I, 1934, nr. 2 (noiembrie).
Anul II, 1936, nr. 17 - 24.
Anul III, 1936, nr. 26 - 31.
Anul III, 1937, nr. 32 - 39.
Anul IV, nr. 43 - 48.

Rubrici permanente ale revistei **Solia**: *„Popas sufletesc”*, *„Duh şi vers”*, *„De-ale gospodăriei”*, *„Pe brazdă”*, *„Oameni şi țări străine”*, *„Din țară şi prin toată lumea”*. Redacția şi administrația - str. Smîrdan, nr. 2, Roman.

Colectivul de redacție (*„Gruparea foii”*): Funcționar fiscal Grigore Bogza, Petronius Bejan, Inspector şcolar Gh. Cantemir, Profesor Benone Constantinescu, ing. Şt. Dascălu, Funcționar fiscal Aristide Farcaş (Aristide Forcos), învățător Gavril Horodniceanu, învățător Maria Isvoreanu, prof. Ilie Isvoreanu, ing. Cristea Manea, avocat N. C. Pipă, preot Platon. Adminstratorul foii: A. Dăscălescu, avocat.

Proveniență: donație Ecaterina Bogza (soră cu Grigore Bogza din colectivul de redacție).

În decembrie 2003, biblioteca a intrat în posesia colecției complete a revistei *„Solia”*, de la domnul Aristide Farcaş (prin nepoata acestuia) - fost preşedinte de onoare al ziariştilor romaşcani - decedat în 2003.

Donația a fost făcută în cadru festiv de către doamna Flora Ordean, redactor- şef al ziarului *„Monitorul de Roman”*.

- **Romanu**.

  Anul V, 1884, nr. 70, 2 septembrie. Apare de două ori pe septemînă.

  Redacţia şi administraţia în Roman, Ştefan cel Mare. Redactor şi proprietar: Em. Arghiropol (n. n. unchiul după mamă al lui Nicolae Iorga). Tipografia G. I. Cubelea.

  „Romanu” a însemnat pentru N. Iorga prima şcoală de ziaristică. Em. Arghiropol lăsa uneori în seama nepotului redactarea paginilor care nu aveau legătură cu viaţa oraşului, precum şi a rubricilor de informaţii culturale.

- **Curentul Romanului.** Anul VIII, 1937, nr. 302, 25 iunie.

  Redacţia şi administraţia: Strada Ştefan cel Mare nr. 204. Director: M. L. Filloreanu.

  Din cuprins:

  „Inaugurarea Stadionului Sportiv”: *Oraşul Roman are în sfârşit un mare stadion sportiv. D. primar Gh. Moisini şi ajutor Gh. Popescu au meritul de a fi ctitorii acestei mărețe opere, deoarece au alocat aproape 200.000 lei, astfel ca oraşul nostru să poată avea un stadion unde să se desfăşoare toate manifestările sportive. Inaugurarea s-a făcut într-un cadru măreț de sărbătoare prin organizarea de către garnizoana Roman a unei mari serbări la care au participat peste 10.000 spectatori. ...*

Sub auspiciile Camerei Agricole Roman au apărut mai multe **broşuri** executate în Tiparul Liceului Industrial Roman = Tipografia şi Legătoria Şcoalei de Arte şi Meserii Gr. II Roman.

- Practica agricolă pentru învățători, agronomi, elevi normalişti, elevi şi studenți agronomi de Ilie Isvoreanu.
- Isvoreanu Ilie - Cum să îngrijim păsările. [Din lucrările practice ale catedrei de ştiințe agricole - Seminarul teologic Sf. Gheorghe, nr. 1]. Roman, Tipografia românească, 1941.

  Nr. 2 - „Cum să îngrijim porcii”, de acelaşi autor.

  Proveniență: donație profesor Gh. A. M. Ciobanu.

Cu ocazia împlinirii unui sfert de veac de la înființarea Societății Culturale „Miron Costin” se tipăreşte broşura cu denumirea societății care este de fapt o monografie. Pe copertă ştampila *„Societății Culturale Miron Costin - Fondată în 1907 - Roman”*. Exemplarul este donat de dr. Herman Ion.

Lucrarea are mai multe capitole, dar cel mai important sub aspectul informației este capitolul care se referă la activitatea societății: propaganda culturală, conferințele publice, şezătorile intime, excursiuni, biblioteca.

Despre bibliotecă aflăm că avea caracter enciclopedic, era catalogată şi inventariată *„cu fişier după cel mai nou sistem”*. Funcția de bibliotecar s-a

îndeplinit gratuit de unii membrii *„cari au slujit cu rîndul până la 1930, când s-a încredințat directorului societății”*.

Alexandru Epure a fost profesor de Română la Liceul „Roman-Vodă” (septembrie 1919 - august 1948) şi autorul unor *„contribuții critice”* privitoare la Ibrăileanu, Hogaş şi Haşdeu.

În *„Amintiri din liceu”* („Şcoala nouă”, Serie nouă, 1972, nr. 9 - jubiliar, pp. 31 - 32) un fost elev - Petru Silberg zugrăveşte portretul profesorului:

„Domnul Epure a fost un profesor distins, care a făcut cinste liceului. Bine pregătit în specialitate, erudit, îndrăgostit de literatură şi de cartea bună, avînd şi preocupări de critică şi istorie literară, bun conferențiar, ne-a fost îndrumător competent în cunoaşterea şi adîncirea literaturii române. La lecții vorbea domol, cu glasul cam monoton, dar întotdeauna interesant şi băieții îl ascultau cu plăcere. Bun la inimă, era destul de apropiat de noi şi doar rareori se mai supăra cînd îl scotea din sărite cîte unul.”

În studenție Alexandru Epure a fost coleg cu Iorgu Iordan care îşi aminteşte:

„Parcă îl văd: sfios, aproape fricos (poate în parte şi din cauza unui defect corporal) cu aspect încă şcolăresc, la care contribuia în mare măsură uniforma de liceu.”

Alexandru Epure (1888 - 1951) a scris şi a publicat:

1. G. Ibrăileanu. Contribuție la cunoaşterea vieții şi a începuturilor literare ale marelui critic. Roman, Tipografia Rapid, 1936, 20 p.
2. Calistrat Hogaş. Contribuție la cunoaşterea vieții şi operei sale. Roman, Tipografia şi Legătoria Şcoalei de Arte şi Meserii Gr. II, 1935, 53 p.
3. Însemnări critice necesare în special elevilor cursului superior de liceu şi candidaților la bacalaureat.

Cuprinsul:

1. Poezia lui Duiliu Zamfirescu.
2. Cronica lui Grigore Ureche.
3. Un prieten romaşcan al poetului Cerna.
4. Miron Costin
   a) De neamul Moldovenilor.
   b) Letopisețul Țării Moldovei.
   c) Scrierile în limba polonă.
   d) Viața lumii.

Roman, tiparul Şcoalei de Arte şi Meserii Gr. II, 1933, 112 p.

Proveniență: donații - profesor Gh. A. M. Ciobanu, profesor Natalia Rusu, inginer Silviu Dragomir, profesor N. Gr. Stețcu.

4. Profesorul Gheorghe Radu Melidon. Fost *„cap secţie şcoalelor”*, director al Şcoalei Normale „Carol I” din Bucureşti, profesor la Gimnaziul „Roman Vodă”. Roman, 1942, 31p.

Provenienţă: donaţie profesor N. Gr. Steţcu.

Referindu-se la *„contribuţiile”* lui Alexandru Epure, Marin Bucur, în *„Istoriografia literară românească”*, apreciază:

*„Despre acesta din urmă (n. n. Ibrăileanu) se ocupă de debutul ca elev la revista Şcoala nouă, un Ibrăileanu poet, polemist, traducător, critic, un licean fervent pe tărîmul publicisticii; pentru Hogaş (*conferinţă ţinută la Societatea culturală Miron Costin*) aduse o documentare inedită, de arhivă, fără erori şi fără uscăciunea didactică de care sufereau chiar studiile universitare.”*

Monografia *„Gheorghe Radu Melidon”* relevă personalitatea complexă a acestuia: profesor - şef de secţie în Ministerul Cultelor şi Instrucţiunii Publice din Moldova (1857), publicist şi întemeietor de bibliotecă publică în *„urbea sa natală”*. Lucrarea lui Alexandru Epure este citată în studiile dedicate lui George Radu Melidon (vezi *„Dicţionarul literaturii române de la origini până la 1900”*). Fraţii Năsturaş (Constantin şi Gheorghe) sunt autorii unor volume de versuri publicate şi la Roman, exemplare donate bibliotecii de profesor Gh. A. M. Ciobanu.

Mai cunoscut este **Constantin Năsturaş** care a publicat sub pseudonimul ***Volbură Poiană***. Născut în comuna Galbeni la 13 martie 1890, era al unsprezecelea copil din cei doisprezece ai preotului Alexandru Năsturaş (părintele Iancu, cum îl numeau sătenii)[10)]

După ce termină seminarul „Veniamin Costache” din Iaşi, îmbrăţişează cariera militară şi este absolvent al şcolii superioare de infanterie. Devenit ofiţer activ, va fi combatant în cele două conflagraţii mondiale. O informaţie eronată că ar fi murit într-o luptă - când era de fapt numai rănit şi căzut prizonier - provoacă deplângerea morţii tânărului poet într-un articol în *„Neamul românesc”*, scris de Nicolae Iorga, care îi prefaţase călduros şi primul volum (vezi *„Poeţi de la Semănătorul”*. Ediţie de Petru Homoceanul. Cuvânt înainte de Al. Piru, Bucureşti, Minerva, 1978, pp. 309 - 311). Cu alţi scriitori, a iniţiat şi fondat, la Timişoara, *„Asociaţia scriitorilor din Banat”*, în 1934. A fost secretar de redacţie la *„Cele trei Crişuri”.*

Se stabileşte la Arad, colaborând la publicaţii locale şi centrale. Din tot ce-a publicat biblioteca deţine volumul *„Glasul brazdelor”*. Poezii. Roman, Societatea culturală „Miron Costin”, 1914. Este un poet de valoare minoră. Cu

---

10) Gh. Lixandru, I. Pavel, P. Ciobanu - *Liceul agricol Horia-Roman,* 1885-1985, Iaşi, 1990, pp. 193-195.

ocazia împlinirii a 25 de ani de la înființarea Societății culturale „Miron Costin" trimite gând şi *„închinare"* de la granița de vest a României, din Timişoara (*„Astăzi"*).

„Copilăria mea, din valea Siretului, duce de mînă pe omul cărunt de astăzi privindu-l ca într-o oglindă, cu mirare arătîndu-i urma paşilor pe unde a trecut şi îi sărut cu evlavie scările", semnează Volbură Poiană Năsturaş.

Constantin Ciopraga în *„Literatura română între 1900 - 1918"* îl numeşte *„prolificul Volbură Poiană… exaltînd glasul brazdelor"*, iar în capitolul despre revista *„Sămănătorul"* se arată: *„De neînțeles rămâne creditul acordat unor I. Chiru-Nanov, I. U. Soricu, Volbură Poiană…"* Acelaşi istoric şi critic literar (Constantin Ciopraga) îl include pe Volbură Poiană în capitolul *„Improvizatori. Epigonii"* (Op. cit. p. 41).

„Harul poeziei s-a manifestat şi la Gheorghe Năsturaş (1888 - 1959), absolvent de şcoală normală, un timp învățător în comuna natală, apoi director de şcoală în oraşul Roman"[11].

- Năsturaş, Gheorghe - *Frânturi de suflet.* Versuri. Roman, Tipografia Rapid, 30 p.

Proveniență: donație profesor Gh. A. M. Ciobanu.

Pe copertă motto:

„Cultura sănătoasă răspîndită pe orice cale în masele poporului pînă'n adîncuri, unde zac energiile creiatoare ale geniului nostru latin, formează arma cea mai puternică pentru valorificarea lor şi care va aduce unitatea sufletească a poporului românesc de-a pururi întregit."

Din cuprins: *„Iubiți-vă şi limba!… Române, cîntă-ți doina sfântă! Scrisoare către învățători."*

- Năsturaş, Gheorghe - *Sbor de rîndunele.* Versuri. Roman, Tipografia Rapid Schweitzer şi David, fără an.

Motto:

Închin aceste versuri ție
Aleasa sufletului meu,
Frânturi de suflet sînt în ele -
O, cîntă-le mereu, mereu…

Autorul

Alte publicații tipărite la Roman:

- Butnaru, I. - *Flori de primăvară***.** Povestiri. Teatru. Roman, Tiparul Şcoalei de Arte şi Meserii Gr. II, [1934].
  Donație: ing. Silviu N. Dragomir.

[11] Ibidem,p.195

Ion Butnaru a fost secretar al Seminarului „Sf. Gheorghe”, Roman. A publicat şi poezie în Cronica Romanului. Scrierile sale aduc un suflu de moralitate *„în stare să atingă într-o oarecare măsură, coardele simțitoare ale inimei şi să deştepte sentimente curate, nobile…”* (Din prefața semnată de autor).

- I*storia sacră a Vechiului şi Noului Asedemintu după Biblia şi mai mulți autori distinşi cu deosebire dupre P. Rompote* (Grecu) de Archimandritul Policarpu Popescu, profesore din Ellenica la Seminarulu din Huşi. Roman, Imprimeria Gheorghe V. Sandu, 1871.
- P. Matei Crawley-Boevey - *Spre regele iubirii*. [Carte religioasă tradusă din limba franceză]. Săbăoani - Roman, Tipografia „Serafica”, 1943.

Din donația *„Silviu N. Dragomir”* amintim două publicații care aduc informații despre Roman: o revistă - *„Arhitectura R. P. R.”* şi o carte - *„Oraşe din România”* de I. Simionescu.

„Arhitectura R. P. R. Nr. 4/1954” cuprinde studiul *„Cartier de locuințe în oraşul Roman”* de arhitect V. Sebestyen (pp. 10 - 17) - este vorba despre cartierul Anton Pann.

„Terenul ales pentru construirea primelor cvartale de locuințe are o suprafață de circa 45 ha, fiind limitat spre sud de bulevardul Republicii, spre vest de parcul existent - care va fi păstrat - spre est de panta destul de abruptă ce separă cele două terase, iar spre nord de marginea actuală a oraşului, ce se va menține şi în viitor.”

Dotările prevăzute a se executa în cadrul cartierului: Şcoală medie (cu suprafață de 2.700 m^2), cămine (2), cantină, club, baie, şcoală generală (suprafață 1.280 m^2), şcoală (suprafață 540 m^2), creşe (6), grădinițe (6), blocuri (3) (!), garaje (20), magazine (38) înglobate în blocuri. Ca orice proiect probabil a suferit modificări, deoarece astăzi recunoaştem parțial din propuneri.

Prof. univ. I. Simionescu publică în 1925 la Editura Cartea Românească *„Oraşe din România”*, Romanul fiind prezentat la paginile 204-207.

Prezentarea săracă în statistici şi date importante este mai curând o pagină literară referitoare la *„micul județ al Romanului”*. Printre altele se prezintă clădirea în care se afla în acea vreme Administrația Financiară şi care în prezent este Biblioteca Municipală *„G. R. Melidon”*.

„Exotică şi fără gust (!) între celelalte clădiri simple, dar curate sub vestmântul lor de var, este clădirea în care se află Administrația Financiară, înzorzonată cu chenaruri şi statui de teracotă roză şi cu un turn trunchiat, crenelat, înalt, având ferestrele cu ochiuri mici colorate, ca transportat de undeva din Italia. Contrastul e izbitor şi mai ales gustul celui care l-a ridicat

apare mai baroc, în fața frumuseții simple a Episcopiei, zvelt şi masiv, terminat cu cerdacul de sub cupolă, inaccesibil, deşi desigur din el s-ar putea căpăta o privelişte minunată."

Viața spirituală a târgului este astfel prezentată:

„Vestit prin vechea Episcopie, începând să se dezmorțească din letargia economică care, a cuprins mai toate oraşele moldoveneşti, Romanul nu este lipsit nici de mişcare culturală românească. Liceul, Seminarul, o şcoală profesională, un liceu de fete, luând ființă de pe urma unei donațiuni, o şcoală de meserii sunt semnele oficiale ale unei vieți culturale. Societatea „Miron Costin" care reuneşte la un loc elemente din toate straturile sociale şi din toate partidele, e un frumos exemplu de unire în jurul culturii."

În acest fond se păstrează şi cărțile cu autograf, element de bibliofilie ce măreşte valoarea acestora. De-a lungul anilor, biblioteca a organizat diferite activități cu cartea printre care şi întâlnirile cu scriitorii, lansările de carte.

Autorii care au scris pe cărțile lor un gând frumos pentru romaşcani, pentru bibliotecă şi bibliotecari:

Sergiu ADAM, Mihai ANDONE, Dan AGRIGOROAIE, Doru ALBU, Valeria ANDREIU, Ştefan ANDRONACHE, Ciprian BAN, Maria BÂRJOVANU,Ana Maria BLĂJUȚ, Mircea Axente BOLDEANU, Constantin BOSTAN, Mircea BOSTAN, Stana BUZATU, Dumitru BUZNEA, George Andrei CĂRPUŞOR, Ioan CHELARU, Alexandru CHIRIAC, Eliza Marciana CHIRILĂ, Gh. A. M. CIOBANU, Constantin CIOPRAGA, Octav CLOCOTICI, Vasile CONSTANTINESCU, Pavel COROI, Epifanie COZĂ-RĂSCU, Virgil CUȚITARU, Ioana DIACONESCU, Daniel DIMITRIU, Silviu N. DRAGOMIR, Iosif C.DRĂGAN, Maria DUMBRAVĂ, Ion GHEORGHE, Oana Gabriela GROAPĂ, Vladimir Iulian GUSIC, Vera HU-DICI, Gheorghe IANCU, Ion ILIESCU(prof.univ.,folclorist), Alexandru C. IONESCU, Ana IONIȚĂ, Vasile IONIȚĂ, Elena IUPCEANU - TOMESCU, Violeta LĂCĂTUŞU, Aurel LEON, George LESNEA, Cristian LIVESCU, Stéphane LUPASCO, Ion Sofia MANOLESCU, Nicolae MANOLESCU, Solomon MARCUS, Silvia MĂNDĂŞESCU, Aurel MÂŞCĂ, Doru MIHĂ-ESCU, Alexandru MIHĂILĂ, Ecaterina MIHĂILĂ, Ralu NANTU, George NICULESCU MIZIL, Vasile OLTEAN, Ştefan OPREA, Cecilia Bănică PAL, Maria PAL, Prințul PAUL al ROMÂNIEI, Gabriela PĂVĂLUȚĂ, Virgil PETROVICI, Paul D.POPESCU, Sorin PREDA,Dumitru PRUNARIU, Natalia RUSU, Corneliu STURZU, D. ŞANDRU, Mihaela TANOVICI, George TĂNSĂNICĂ, Constantin TOMŞA, Nae TUDORICĂ, Nicolae TURTUREA-NU, Haralambie ȚUGUI, [Preot]Florin ȚUSCANU, Emilia ȚUȚUIUANU, Ion ȚUȚUIANU, Cătălin Ioan VEGA, Augustina VIŞAN-ARNOLD, Adrian

VOICA, Octavian VOICU, Elena Marin VOICULESCU, Horia ZILIERU, Haralamb ZINCĂ.

Minunaţilor bibliotecari ai municipiului Roman,
dragostea şi admiraţia unui fost bibliotecar,
Sergiu Adam
Roman, mai 1985

Bibliotecii „Miron Costin"
Cu dragoste,
Constantin Ciopraga

Bibliotecii „Miron Costin" - *cu dorinţa*
să fie de folos cititorilor,
Constantin Ciopraga

Cea mai mică şi cea mai mare carte (elemente de bibliofilie):

- Dicţionar în miniatură (MINIATUR WÖRTERBUCH) Francez - german (FRANZÖSISCH - DEUTSCH), fără foaie de titlu.
  Donaţie - profesor Gh. A. M. Ciobanu. Dimensiuni 5,5 cm x 3 cm.
- ANDREES. Atlas geografic portativ (ANDREES - HANDATLAS). A patra ediţie (Vierte Auflage) 26 capitole şi 137 hărţi cu întreaga listă a numelor în ordine alfabetică. Publicat de A. Scobel cu spijinul Institutului geografic de la Velhagen şi Klasing, 1899.
  Donaţie - profesor Gh. A. M. Ciobanu. Dimensiuni 45 cm x 30 cm.

C. Condiţii de păstrare. Importanţă

Condiţiile de păstrare ale publicaţiilor nu sunt cele mai potrivite. Lumina naturală este aproape inexistentă, deoarece în faţa geamurilor, în exterior, se află rafturile cu periodice. Spaţiul pentru depozitarea cărţilor a devenit insuficient datorită creşterii colecţiilor şi din această cauză pentru moment nu există altă soluţie pentru depozitarea cărţilor din Fondul special al Sălii de lectură.

Importanţa acestui fond de publicaţii este în primul rând istorică, dar şi documentară. A folosit unor cadre didactice în pregătirea lucrărilor pentru gradul I în învăţământ şi altor persoane care s-au ocupat de întocmirea monografiilor unor comune din ţinutul Romanului.

Cărţi solicitate:

- Colecțiile de documente şi izvoare (Ghibănescu, Costăchescu, I. Bogdan, Hurmuzaki).
- Lahovary - Marele dicționar geografic (în special volumul care cuprinde Județul Roman).
- Constituția din 1938.
- Legi şi decrete până în anul 1950 - 1952.
- Gramatica lui Tiktin.
- Societatea culturală „Miron Costin" etc.

Ar fi fost foarte util să avem şi lucrarea Condrea, Petru - Dicționar geografic al județului Roman, Bucureşti, 1891. Lucrare premiată de Societatea Geografică Română.

Lipsa cataloagelor (alfabetic şi sistematic) face dificil accesul cititorilor la acest fond de carte. Deocamdată apelăm la registrul inventar pentru regăsirea unei publicații. Registrul inventar indică locul cărții în depozit, proveniența, ştampile de proprietate etc.

II. 1. 4. *Reconsiderarea colecțiilor*

Activitatea opusă achiziției curente este scoaterea sau eliminarea unor categorii de publicații din patrimoniul bibliotecii. Este un proces normal şi firesc ce are mai multe cauze:

- uzura fizică datorată utilizării intense şi îndelungate,
- uzura morală - cărți depăşite din punct de vedere al conținutului,
- cărți nerestituite (de obicei pierdute) de utilizatorii-cititori.

Conform RMF-ului în perioada 1952-1959 au „ieşit" 4.640 volume, fiind menționate toate cele trei cauze. Ne atrage atenția numărul cărților din domeniul „ideologie" şi cărți cu „conținut învechit" (vezi tabelul din Addenda).

În perioada la care ne referim au fost transmise bibliotecilor Instrucțiunile cu privire la selectarea cărților din fondul bibliotecilor care însemna de fapt cenzurarea informației. Direcția Generală a Presei şi Tipăriturilor (DGTP) a elaborat Regulamentul privind importul materialelor de presă şi editură, clasificarea, păstrarea şi folosirea acestora prin HCM nr. 343/1952. A urmat adresa Ministerului Învățământului nr. 2378/S/ din 19 mai 1955. S-au tipărit Cataloagele nr. 2940-1-2 şi suplimentele 93, 95, 96 (vezi Gândirea interzisă. Scrieri cenzurate. România 1945-1989) care cuprindeau publicațiile scoase din circulație (unele trecute la fondul secret, altele casate).

Ieşiri „substanțiale" au fost în 1959 - 1.115 volume, în 1961 - 2.046 volume, în 1965 - 2.019 volume, 1966 - 4.730 volume, din care 1.117 cu conținut învechit, în 1976 - 14.397 volume şi în 1990 - 16.263 volume.

În 1990 s-au scos: documente ale P.C.R., U.T.C., U.G.S.R., F.D.U.S., Organizația Pionierilor şi Şoimilor Patriei, „operele” lui Nicolae Ceauşescu. Am păstrat un „set” complet din Nicolae Ceauşescu - România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate (vol. 1-31), câte un exemplar din Congresul al IX-lea - al XIII-lea al P. C. R., rezoluțiile congreselor. Totuşi au mai rămas destul de multe cărți perimate din punct de vedere al conținutului (autoconducerea muncitorească, agende şi almanahuri ş.a.), deoarece întocmirea formelor legale înseamnă competență + timp (selectare, întocmirea borderourilor).

Uzura fizică. Hârtia, suportul material, al cărții îmbătrâneşte, se degradează datorită utilizării intensive. Manipularea defectuoasă, neglijența, modul de stocare pe rafturi prea aglomerate contribuie la uzura fizică a documentului. D.C.S. nr. 703/1973 condiționa numărul de posturi în bibliotecile publice şi după numărul publicațiilor deținute / inventariate. Se pare că ne mai temem de acest normativ şi astăzi. Normele metodologice aprobate prin Ordinul Ministerului Culturii nr. 2062/2000 precizează că eliminarea din gestiune a documentelor uzate fizic sau moral prevăd ca durată de utilizare 5 ani la cărțile din secțiile de împrumut pentru adulți şi 3 ani la cărțile din secțiile de împrumut pentru copii.

Eliminarea publicațiilor denumită şi „plivire” este o operație responsabilă, necesară şi obligatorie. Spațiul bibliotecii este limitat şi de aceea trebuie să îndepărtăm balastul (cartea care „zace”), să fim mai atenți şi mai critici cu donațiile - să le acceptăm numai dacă ne sunt utile. În locul cărților eliminate să achiziționăm cărți noi care răspund cererilor prezentului şi astfel vom avea un potențial informativ de calitate.

II. 1. 5. *Conservarea colecțiilor*

Cartea are ca suport material hârtia care îmbătrâneşte, se degradează, având ca efect îngălbenirea, rigidizarea, pătarea (pete lăsate de degete, pete de cerneală, rugină, pete produse de bacterii şi fungi).

Factorii care intervin în procesele de degradare:

1. factori naturali ai mediului ambiant şi poluanții,
2. factori biologici (dăunători: insecte, rozătoare),
3. factorul uman (manipularea defectuoasă de către utilizator şi bibliotecar).

Factorii mediului ambiant: umiditatea, temperatura şi lumina sunt cei mai importanți pentru conservarea colecțiilor. Umiditatea absolută (U.A.) înseamnă totalitatea vaporilor de apă existenți într-un spațiu oarecare.

Umiditatea relativă (U.R.) este raportul între U.A. şi temperatura mediului respectiv. U.R. optimă este de 50 - 65%, normală 45 - 65%, mai mare de 70% determină apariția mucegaiului, mai mică de 40% duce la deshidratarea hârtiei. Temperatura cât mai scăzută păstrează mai bine colecțiile, temperatura normală este de 18˚C. Lumina naturală în exces (mai ales razele soarelui în timpul verii) duce la decolorarea hârtiei şi scăderea U.R. Praful şi alte impurități creează condiții pentru apariția insectelor şi rozătoarelor.

Biblioteca noastră se află într-o clădire veche (1864) cu ziduri groase din cărămidă ce asigură o bună izolare din punct de vedere termic. În anotimpul rece, încălzirea se face cu gaz metan (sobe), ceea ce impune o atenție sporită privind prevenirea incendiilor. Iarna temperatura în depozite este mult sub 18˚C (10˚ - 13˚C), iar în sălile unde au acces utilizatorii, temperatura este între 18˚ - 22˚C (cititorii care consultă documentele în Sala de Lectură nu pot sta îmbrăcați cu haine groase, nici să tremure de frig). Nu dispunem de aparatura necesară pentru a măsura U.R., dar întrucât nu există mucegai în nici un depozit, credem că umiditatea relativă se înscrie în limitele normale. Un singur depozit de carte este lipsit total de lumina naturală, ceea ce favorizează autooxidarea. Cea mai dificilă problemă pentru biblioteca noastră este temperatura ridicată din timpul verii, mai ales în depozitele cu carte. Ferestrele sunt dotate cu obloane din lemn şi cu jaluzele (în secțiile de împrumut) şi în zilele când afară temperatura este peste 35˚C, în interior se creează efectul de seră.

Instalația de climatizare care ar rezolva problemele privind conservarea în condiții foarte bune a fondului de carte **lipseşte deocamdată**. Aerisirea se face zilnic în sălile de împrumut şi săptămânal în depozite. Desprăfuirea cărților din depozite se face mai greu (o dată la 2 ani) din cauza volumului mare de carte corelat cu anotimpul care permite executarea operației (numai în timpul verii).

Prin exemplificări succinte am încercat să demonstrăm evoluția colecțiilor în timp; uneori numărul, alteori anul de apariție (şi achiziție), precum şi titlurile în unele cazuri pun în lumină strădania celor care le-au gândit, le-au adunat şi gestionat - bibliotecarii.

Colecțiile înseamnă memoria omenirii, dar şi transformările şi tendințele contemporane. Ele se adresează comunității, de aceea trebuie să fie mereu adaptate la necesitățile acesteia.

Bibliografie:

1. ***Istoria oraşului Roman. 1392 - 1992*. Roman, Societatea culturală Roman 600, 1992, p. 305.**
2. **Mircea Seche - *Schiță de istorie a LEXICOGRAFIEI ROMÂNE,* vol. I, II, passim.**
3. **Marin Bucur - *Istoriografia literară românească*, Bucureşti, Minerva, 1973, pp. 47-48.**
4. **Marin Bucur - Op. cit., pp. 247-248.**
5. ***Dicționarul literaturii române de la origini până la 1900*, Bucureşti, Editura Academiei, 1979, pp. 221-222.**
6. **M. Gaster - *Literatura populară română,* Bucureşti, Minerva, 1983, p. 18.**
7. **D*icționarul literaturii române de la origini…*, p. 30.**
8. **Idem p.716.**
9. **Nicolae Gr. Stețcu, Gh. A. M. Ciobanu - *Pagini din istoria Liceului „Roman Vodă” din Roman*, 1872-1972, Roman, 1972, p. 15.**
10. **Gh. Lixandru, I. Pavel, P. Ciobanu - *Liceul agricol Horia - Roman*, 1885-1985. Iaşi, 1990, pp. 193-195.**
11. **Idem, p. 195.**

S-au mai folosit:

- **Documentele bibliotecii: RMF şi RI.**
- **Moldoveanu, Aurel - *Organizarea activității de conservare preventivă a colecțiilor din biblioteci*, Bucureşti, 2000.**

II. 2. *Structura organizatorică*

Organizarea şi dezvoltarea bibliotecii în pas cu *„cerinţele vremii”* a fost şi este o preocupare permanentă a bibliotecarilor noştri.

Începuturile au însemnat doar împrumutul cărţilor la domiciliu, folosind un patrimoniu comun pentru adulţi şi copii. În 1954 s-a înfiinţat Secţia pentru Copii, cu carte din fondul general, apoi treptat s-a achiziţionat special carte destinată copiilor. În acelaşi an s-a organizat Sala de Lectură cu capacitate redusă, deservită de bibliotecarul de la împrumut.

După 1974, mutarea într-un local spaţios, adecvat, a permis reorganizarea bibliotecii şi chiar înfiinţarea unor noi servicii precum Ludoteca (1975) în cadrul Secţiei pentru Copii şi Sala de audiţii muzicale (1974).

Constituită dintr-o colecţie de jocuri, cărţi ilustrate, cărţi de colorat, diafilme, diapozitive, ***Ludoteca*** oferea preşcolarului posibilitatea de a se familiariza cu ambianţa bibliotecii. Ursuleţi din pluş, trenuleţe, păpuşi, dar şi cărţi au atras întotdeauna copiii la bibliotecă. Activităţile organizate în colaborare cu grădiniţele de copii erau foarte apreciate de micii utilizatori. Creşterea continuă a colecţiilor a determinat restrângerea spaţiului şi renunţarea la această activitate complementară în 1989.

Sala de audiţii muzicale dispunea de aparatură adecvată, benzi magnetice, discuri, dar şi albume de artă. Aici se organizau şi activităţile muzicale.

În prezent Biblioteca *„George Radu Melidon”* are următoarea structură organizatorică:

Serviciul Prelucrarea cărţii - care se ocupă de completarea curentă a fondului de publicaţii, prelucrarea acestuia şi organizarea cataloagelor.

Secţia de împrumut pentru Adulţi dispune de 45.265 volume din toate domeniile, organizate pe principiul accesului liber la raft. Activităţile culturale organizate în cadrul Secţiei pentru Adulţi (vezi capitolul Animaţia culturală) sunt apreciate de utilizatori.

Secţia de împrumut pentru Copii se adresează preşcolarilor şi elevilor claselor I - VIII, oferind acestora cartea potrivită: de la basm la istorie, ştiinţă, tehnică, sport etc. Cele 32.735 volume sunt organizate pe principiul accesului liber la raft, iar alegerea cărţilor se face cu ajutorul cataloagelor, dar şi a bibliotecarilor. Activităţile culturale ce se organizează pe categorii de vârstă (dimineţi de basm, concursuri pe diverse teme, expoziţii de carte…) ca şi revista pentru copii, PAX contribuie la creşterea interesului copiilor pentru bibliotecă.

Sala de Lectură. 77.353 volume - cărţi şi periodice - constituie potenţialul informativ al acestei secţii care prin denumirea ei înseamnă consultarea sau studiul în bibliotecă a publicaţiilor solicitate. Tratate, enciclopedii, dicţionare, ghiduri, atlase, bibliografii, ziare şi reviste: tot ce are mai valoros biblioteca se poate consulta la Sala de Lectură. Mai menţionăm că Fondul Special aparţine tot acestei secţii, acum la dispoziţia utilizatorilor. Capacitatea Sălii de Lectură este de 60 locuri, devenind insuficientă în anumite perioade.

Biroul de informatizare a luat fiinţă în anul 2004, are doi referenţi - operator P.C.,care se ocupă de înregistrarea computerizată a documentelor nou achiziţionate, concomitent cu introducerea în sistem informatizat a celor existente în patrimoniul bibliotecii. Tot în cadrul acestui birou este pus la dispoziţia cititorilor şi programul LEX EXPERT .

Biblioteca dispune şi de ***Legătorie*** începând cu anul 1990. Aici se „repară” cărţile uzate şi se leagă presa în volum.

II. 3. *Activitatea de informare*

Principalele instrumente de informare pe care le deţine biblioteca noastră sunt cataloagele care oglindesc documentele primare (cărţi, periodice), secundare (dicţionare, enciclopedii, ghiduri) şi terţiare (bibliografii, cataloage, repertorii).

Catalogul alfabetic pe autori şi titluri de publicaţii monografice şi ***catalogul sistematic*** (pe domenii de cunoştinţe) reflectă întregul potenţial informativ pe care îl deţine biblioteca încă din 1950 până în prezent. Pentru cotarea, clasificarea şi descrierea publicaţiilor s-au folosit mai multe ediţii ale C.Z.U., începând cu cea din 1959. În prezent se foloseşte **Clasificarea Zecimală Universală** / [traduceri şi adaptări: Alexandru Adrian, Georgeta Clinca, Dorina Niculae…]. - Ediţie medie internaţională, în limba română / îngrijită de Georgeta Clinca. - Bucureşti : Biblioteca Naţională a României, 1997. 3 vol.

În organizarea cataloagelor s-a ţinut permanent „pasul” cu noutăţile şi modificările C.Z.U. - transferarea clasei 4 Lingvistică. Filologie la clasa 8, indici noi pentru Ştiinţa şi tehnologia calculatoarelor, Literatură şi altele. La serviciul „Prelucrarea cărţii” au lucrat bibliotecarele Eugenia Mircea (1950 - 1972), Feldioara Botezatu (1972 - 1980), Maria Ionaşcu (1980 - 2005), Nona Veleşcu (1994 - 2001), Maria Vartolaş (2001 şi în prezent).

Secţia de împrumut pentru Copii are ***cataloage*** proprii: ***alfabetic***, ***sistematic, pe titluri*** (din 1976), ***pe colecţii*** (din 1976), ***topografic***. Copiii ştiu

mai curând titlul cărții solicitate decât autorul, de aceea este foarte util Catalogul pe titluri. În prezent se ocupă de cataloagele Secției de împrumut pentru Copii bibliotecara Oana Buga.

Catalogul colectiv al cărții tehnice (sub formă de fişier) realizat în perioada 1980 - 1989 de Maria Vartolaş şi Dana Vega, reflectă cartea tehnică din toate bibliotecile romaşcane (inclusiv bibliotecile tehnice) ce se adresează principalelor meserii din industria municipiului. Din păcate s-a renunțat la acest catalog şi pentru faptul că după '89 întreprinderile s-au transformat în societăți comerciale, iar accesul la bibliotecile acestora nu mai este posibil.

Catalogul colectiv al periodicelor (1980 - 1989) a avut aceeaşi soartă. De altfel, presa comunistă a fost eliminată din biblioteci.

Mergând pe firul evenimentelor mai amintim că s-au realizat ***fişiere tematice*** (după cum cereau timpurile): „Statul centralizat şi independent Burebista", „Munca - izvorul rațiunii noastre" şi altele.

O încercare de bibliografie locală (curentă) oferea informații faptice (extrase din periodicele anilor 1980 - 1985): vizite la Roman ale secretarului general al PCR, adunările organizațiilor de partid, activități culturale, realizări ale oamenilor muncii din industrie şi agricultură şi altele (lucrare realizată de Elena Nicolof).

Personalități romaşcane în dicționare şi enciclopedii (de Maria Vartolaş) a rămas la stadiul de fişier. Timpul şi multitudinea problemelor nu au permis continuarea lucrării aşa cum a fost proiectată (un dicționar biobibliografic).

Din scrierile autorilor romaşcani este un fişier realizat de Maria Ionaşcu. Titlul este sugestiv. Să mai precizăm faptul că fişierul cuprinde numai lucrările pe care le deține biblioteca.

Fişier analitic de critică literară (realizat de Maria Ionaşcu) cuprinde curente literare şi scriitori români.

Bibliografia ***Poluarea şi protecția mediului înconjurător*** (realizată de Maria Ionaşcu) este de actualitate, deoarece constituie Capitol de negociere pentru integrarea României în Uniunea Europeană.

Bibliografii selective:

- *„2050 - Existență şi continuitate"* (de Feldioara Botezatu);
- *„Ştiință, religie, societate"* - 1980 (de Adriana Popescu);
- *„Tehnologia metalelor"* - 1980 (de Maria Vartolaş).

În 1973 (2 - 11 aprilie) s-a realizat o expoziție *„Cartea românească de-a lungul secolelor"* ce cuprindea cărți de religie de la Biblioteca Episcopiei Romanului şi cărți din Documentarul bibliotecii. S-a tipărit Catalogul expoziției (realizat de Alexandru Ionescu).

Realizările din domeniul informării sunt foarte modeste. De altfel, în schema bibliotecii nu există post de bibliograf. În toate bibliotecile, deci şi la noi se practică informarea directă sub formă de dialog între bibliotecar şi utilizator.

Informarea înseamnă şi punerea la dispoziția utilizatorilor a unui segment de documente terțiare (bibliografii, cataloage) realizate de Biblioteca Națională, Biblioteca Academiei, de cercetători de prestigiu, de colegii noştri din țară.

Câteva exemple:

- Bibliografia Națională Română. Cărți. Albume. Hărți, elaborată de Biblioteca Națională a României

Pe domenii

- Bibliografia istorică a României [Academia RSR]
  Vol. I 1944 - 1969 Bibliografie selectivă, 1970
  Vol. III Sec. XIX Tom 5. Biografii, 1974
  Vol. V 1974 - 1979 Bibliografie selectivă, 1980
  Vol VI 1979 - 1984 Bibliografie selectivă, 1985
  Vol VII 1984 - 1989 Bibliografie selectivă, 1990
- Filozofia contemporană. Probleme ale dialecticii. Cercetare bibliografică/ Biblioteca Centrală Universitară Bucureşti, 1979
- Bibliografia juridică română. 1968 - 1973/ Colectiv sub conducerea prof. dr. Traian Ionaşcu, 1974
- Bibliografia generală a etnologiei şi folclorului românesc. I (1800 - 1891)
- Morfosintaxa limbii române. 2 vol. / Biblioteca Centrală Universitară şi altele.

Bibliografii analitice:

- Bibliografia analitică a periodicelor româneşti:
  Vol. 1 (1790 - 1850) de Ioan Lupu, Nestor Camariano, Ovidiu Papadima
  Vol. 2 (1851 - 1858) de Ioan Lupu, Dan Berindei, Ovidiu Papadima
- Bibliografia analitică a cărților populare laice. Partea I. Sub îngrijirea lui I. C. Chițimia, 1976
- Bibliografia analitică a limbii române literare. 1780 - 1866. Elaborată sub îndrumarea lui Tudor Vianu, 1972 şi altele

Biobibliografii

- ***Garabet Ibrăileanu***: biobibliografie de Lenuța Drăgan şi Dorina Mercheş. - Iaşi: Biblioteca Centrală Universitară, 1982
- ***Ion Agârbiceanu***: biobibliografie de Dimitrie Vatamaniuc, 1974
- ***Lucian Blaga***: biobibliografie de Dimitrie Vatamaniuc, 1977

- ***Mircea Eliade***: biobibliografie de Mircea Handoca, 1999 etc.

Cataloage

- Catalogul manuscriselor româneşti [din Biblioteca Academiei Române] 2 vol. (1601 - 3100), 1983
- Publicaţii periodice româneşti (ziare, gazete, reviste). Tom II. Catalog alfabetic: 1907 - 1918. Supliment: 1790 - 1906. Autori: George Baiculescu, Georgeta Răduică, Neonila Onofrei, 1969
- Biblioteca pentru toţi : catalog general. 1895 - 1995. Seria I, Seria a II-a autor Ec. Ţarălungă, Seria a III-a Radu Vlăduţ, 1995
- Catalogul tematic al creaţiei lui George Enescu de Clemansa Liliana Firca, 1985
- Autografe. Catalog de expoziţie. [Biblioteca V. A. Urechia Galaţi], 1972

II. 4. *Animaţia culturală*

Calitatea colecţiilor, organizarea lor, servirea promptă a utilizatorilor, asigurarea unor condiţii civilizate de împrumut şi consultare pe loc constituie baza pentru toate activităţile culturale pe care le desfăşoară biblioteca.

Deoarece perioada la care ne referim (1950 - 2005) este destul de mare, vom încerca o radiografie a principalelor forme de animaţie culturală.

❖ ***Expoziţia de carte*** - cea mai utilizată modalitate de a face cunoscute colecţiile bibliotecii, ilustrează teme diverse. Potrivit evidenţelor, încă din 1951 s-au organizat 6 expoziţii de carte însoţite de recenzii (2) şi seri literare (4).

În trecut, dar şi în prezent, sărbătorirea unor evenimente importante precum Unirea Principatelor, Marea Unire, Ziua Naţională a României, Ziua Constituţiei, Ziua Europei sunt marcate în fiecare an de ample expoziţii de carte. Spaţiul expoziţional (holul bibliotecii) permite vizionarea acestora de către toţi cei care trec pragul bibliotecii, indiferent de secţia spre care se îndreaptă. *„Eminescu - o lume dăruită nouă”* (în anul Eminescu), *„Pasărea măiastră”* (în anul Brâncuşi), *„Caragiale - contemporanul nostru”* (în anul Caragiale), *„Zbor şi statornicie”* (în anul Irimescu) - sunt expoziţii de carte dedicate aniversărilor culturale.

În colaborare cu Muzeul de Istorie Roman am organizat expoziţia *„Strămoşii noştri”* care cuprindea alături de carte, obiecte de arheologie din patrimoniul muzeului. *„Flora spontană din zona Romanului”* (1983), *„Plantele medicinale şi sănătatea omului”* (1985) sunt expoziţii în colaborare cu Muzeul de Ştiinţele naturii Roman (alături de plante au fost expuse cărţi)

care s-au bucurat de un mare interes. În ***Săptămâna cărții tehnice*** am organizat expoziție de carte tehnică însoțită de produse din întreprinderile romaşcane (tricotaje, mici piese sau fotografii cu produsele ce nu s-au putut expune).

O altă expoziție în care, alături de carte, am aşezat obiecte a fost *„Arta populară la români”* (1980) - case memoriale, biserici executate în miniatură (din lemn) de către meşterul Neculai Andrioaie: Mănăstirea Curtea de Argeş, Mănăstirea Sihăstria, Mănăstirea Secu, Mănăstirea Văratic, Palatul Culturii Iaşi, Fântâna lui Manole (Curtea de Argeş).

Zilele cărții româneşti sau ***Decada cărții romaşcane*** au prilejuit organizarea unor activități complexe din care n-a lipsit expoziția de carte. *„Cartea românească de-a lungul secolelor”* (2 - 11 aprilie 1973) a cuprins carte deosebită din fondul Documentar, dar şi cărți de la Biblioteca Episcopiei Romanului: *Cazania* lui Varlaam (1643), *Biblia* lui Şerban Cantacuzino (1688), *Viețile Sfinților* - tipărite în 1807 la Mânăstriea Neamț şi altele.

Salonul cărții - organizat în colaborare cu librăriile din oraş a cunoscut două ediții: 1975 şi 1980. În 1975 s-au sărbătorit 90 de ani de lectură publică la Roman. La salonul de carte au fost invitați scriitorii George Lesnea, George Bălăiță, George Genoiu, Dumitru Buznea, Constantin Ciopraga. Salonul de carte *„Roman 80”* a avut ca invitați pe scriitorii Ştefan Oprea, Nicolae Turtureanu, Vasile Constantinescu. S-a lansat volumul *„Martor al Thaliei”* de Ştefan Oprea.

Pentru 8 Martie - ***Ziua Internațională a femeii*** se organizează activități diverse şi variate ce includ şi expoziții de carte *„Femei pentru eternitate”*, *„Dulcea mea Doamnă”* şi altele.

Noutăți în bibliotecă - expoziție de carte ce se organizează în ambele secții pentru împrumut vizează cele mai valoroase cărți (din punct de vedere al conținutului) achiziționate, incitând utilizatorii la lecturarea acestora.

Pentru cunoaşterea valorilor locale organizăm expoziții de carte cu lucrările autorilor romaşcani ***„Din scrierile autorilor romaşcani”*** (2001), după fişierul cu acelaşi nume.

Cărți cu autograf - expoziție de carte din patrimoniul bibliotecii se organizează periodic pentru a face cunoscuți scriitorii care au fost invitații bibliotecii în întâlnirile cu cititorii. „***Taina învierii***” - expoziție de carte religioasă şi icoane (1 aprilie 1999) a fost organizată în colaborare cu Seminarul Teologic Ortodox „Sfântul Gheorghe” (icoanele au fost executate de elevii Sorin Huluță şi Alexandru Ioniță), invitat preot doctorand Florin Țuscanu.

❖ ***Seara de poezie, diminețile de basm*** (pentru copii) erau predominante în perioada începutului. Evidențele arată uneori un număr exagerat de mare (72

ca număr în anul 1952). *„Călătorie în lumea basmului”*, *„Universul copilăriei”* - prin lectura artistică a unor pagini antologice se urmăreşte cultivarea gustului pentru lectură, cunoaşterea unui autor.

❖ ***Concursurile între cititori*** vizează stârnirea interesului pentru o temă pusă în discuţie, având ca bază de plecare studierea unei bibliografii. Se practică mai ales în rândul copiilor şi tineretului, iar participanţii sunt colegi şi părinţi ai concurenţilor.

„Miron Costin şi oraşul Roman” (2.04.2001) - activitate organizată în colaborare cu Liceul *„Vasile Sav”* şi Seminarul Teologic *„Sfântul Gheorghe”*. Şi-au dat concursul profesorul Gh. A. M. Ciobanu, profesoara Lucica Munjiu, profesoara Elena Drăghiceanu. Câştigătorii concursului au primit premii în cărţi.

Alte concursuri: *„Pe urmele lui Creangă”* (21 martie 1997), *„Patrimoniul judeţului Neamţ”* (19 septembrie 1998), Concurs de desene inspirate din opera lui Caragiale - *„Lumea lui Caragiale”* (desenul cel mai bun a fost reprodus în revista Pax), *„Desene pe asfalt”* (1 iunie 1997), *„Story-Telling by children for children”*, concurs pentru însuşirea limbilor străine, *„Speranţă pentru mâine”*, concurs sub formă de test-grilă din cultura generală, a ajuns la a III -a ediţie. *„Sunt un cireşar”* concurs pentru copii, având la bază opera lui Constantin Chiriţă - Cireşarii.

❖ ***Întâlnirile cu scriitorii*** (în afara celor amintite cu prilejul Salonului de carte) sunt consemnate, începând cu anul 1958 când cititorii s-au întâlnit cu Marin Preda şi Nina Cassian, iar după 1970 cu Ion Gheorghe, Corneliu Sturzu, Sergiu Adam, Horia Zilieru, Calistrat Costin, Virgil Cuţitaru, George Chirilă, Mihai Ursachi, Nicolae Manolescu, Solomon Marcus, Tudor Ghideanu şi alţii.

Prezentarea volumului *„Luceafărul”* de Mihai Eminescu (1 august 1984) - ediţie bibliofilă (microformat 4,3 cm x 5,5 cm) sub îngrijirea prof. univ. dr. Ion Iliescu - Universitatea Timişoara (originar din Roman), a determinat crearea unui cerc de bibliofilie.

❖ ***Lansările de carte*** (de obicei în cadrul întâlnirilor cu scriitorii) au continuat şi după 1990. Tabloul liricii romaşcane postdecembriste (în continuă mişcare!) cuprinde până în prezent următoarele nume: Mircea Bostan, George Andrei Cărpuşor, Eliza Marciana Chirilă, Epifanie E. Cozărescu, Constantin Enianu, Oana Gabriela Groapă, Violeta Lăcătuşu, Gabriela Livescu (născută la Roman, locuieşte în Piatra Neamţ), Silvia Măndăşescu, Ioana Viviana Michiu, Raluca Nantu, Cecilia Bănică Pal, Natalia Rusu, Eugen Steţcu, Emilia

Țuțuianu, Vitalie Vlasov. Nu toți şi-au lansat volumele de poezii în bibliotecă, dar toți au donat cărțile lor pentru cititori.

În 11 noiembrie 2000 a avut loc lansarea volumului *„Tortul cu poveşti”* de Ana Maria Blăjuț, elevă în clasa a V-a, colaboratoare la revista pentru copii PAX, la care au participat Cornel Galben, editor de la Corgal Press Bacău, regizorul de teatru Ioan Ghelu Destelnica şi poetul Octavian Voicu.

Volumul de versuri „*Flori de măr*” de Emilia Țuțuianu a fost lansat în 13 mai 2002 şi prezentat de poetul Daniel Corbu, prof. univ. Tudor Ghideanu şi prof Gh. A. M. Ciobanu.

Volumul de poezii şi eseuri „*În amurg*” al poetei Emilia Țuțuianu a fost lansat la 30 aprilie 2004 şi a fost prezentat de scriitorul Marius Chelaru, prof. univ. Tudor Ghideanu, prof. Gh. A.M. Ciobanu şi pictorul Iosif Haidu.

În categoria autorilor de „vârstă mică” din Roman amintim pe Mădălina Gavrilă, elevă în clasa a VI-a şi Eliza Marciana Chirilă, elevă în clasa a V-a. „*Curcubeu într-o peniță*” de Mădălina Gavrilă cuprinde poezii, poveşti (editat de Editura romaşcană „Muşatinia”) şi lansat în 4 aprilie 2003. „*Poeme fragile*” de Eliza Marciana Chirilă - lansarea în 25 martie 2004 - a fost prezentat de Cristian Livescu în calitate de editor şi de către scriitorul Laurian Ante.

Literatura memorialistică este reprezentată de *„Ani învolburați”* de Alexandru C. Ionescu, fost director al Bibliotecii municipale, volum lansat în 23 aprilie 2003.

O activitate deosebită care a trecut granițele lansărilor obişnuite, transformându-se într-o întâlnire de suflet, a avut loc în 5 decembrie 2003, când prof. univ. Gheorghe Ionaşcu - fost elev al Liceului „Roman-Vodă” şi-a prezentat două lucrări de specialitate: *„Amenajarea teritoriului”* şi *„Dezvoltarea şi reabilitarea aşezărilor urbane din România”* în prezența unui public numeros, dar şi a unor foşti profesori ai liceului în care a învățat.

În 23aprilie 2004 a avut loc lansarea volumului *„Cu cărțile pe masă”* de Mihai Andone, la care au participat importante personalități ale culturii romaşcane, precum şi un public numeros.

❖ ***Audiții muzicale comentate*** - „*Muzica şi marile probleme ale existenței*” sub conducerea profesorului Gheorghe A. M. Ciobanu s-a desfăşurat între anii 1972 - 1989 (lunar). Având ca suport cartea şi discul, profesorul Gheorghe A. M. Ciobanu, un excelent eseist, autor de cărți a reuşit să capteze un public permanent. Tematica: muzica raportată la problemele existenței, dar şi medalioane (George Enescu, Ciprian Porumbescu, D. Botez, Mihail Jora şi alții).

❖ ***Expoziții de desen şi grafică***. Menționăm:

- Debutul studentei Raluca Popescu, anul III la Facultatea de Artă Plastică, Decorativă şi Design - Universitatea „George Enescu" Iaşi în aprilie 2002 - desen şi grafică, sub genericul *„Introspecţie"*.
- „*Dialoguri vizuale*" - vernisaj 28 martie 2003 - autor Cristi Prisăcaru, absolvent al aceleiaşi facultăţi.

Ambele expoziţii au fost prezentate de artistul plastic Iosif Haidu şi prof. Gh. A. M. Ciobanu.

Elevă în clasa a VIII-a, Ştefania Dumbravă a debutat cu expoziţie de grafică în 11 noiembrie 2000, iar în august 2002 - elevă a Liceului de Artă „Octav Băncilă" Iaşi - a prezentat o expoziţie personală ce a cuprins panouri decorative cu ansambluri vestimentare şi crochiuri de modă.

❖ ***Colocviile bibliotecii*** (1980 - 1989) sub conducerea profesoarei Ecaterina Măgirescu au adus în prim plan personalităţi ale culturii romaşcane: Melchisedec Ştefănescu, V. G. Morţun, Ion Ionescu de la Brad, Max Blecher, Constantin Istrati, Jean Mihail şi alţii. Au mai colaborat: dr. Epifanie Cozărescu, prof. N. Gr. Steţcu, prof. Victorin Lozinschi, prof. Ovidiu Rusu, prof. Virginia Timofte.

❖ ***Cenaclul literar „Panait Muşoiu"*** şi-a desfăşurat activitatea între anii 1979 - 1983, a polarizat tineri şi vârstnici cu preocupări literare. Preşedintele cenaclului Puiu Costea (creator de versuri) a publicat în *„Arbori de lumină"* (1979) şi *„Cântec pentru ţara mea"* (1980) - plachete editate pe plan judeţean, dar şi în revistele literare *„Cronica"*, *„Ateneu"*, *„Luceafărul"*. Alţi membri ai cenaclului „Panait Muşoiu": Costel Ene, Eugen Steţcu, I. Ţipordei, Nicolae Zotta, Vali Morariu, Iulia Iosipescu, Viorica Turturică, Ionel Scutaru, Romulus Lefter şi alţii. După 1989, Costel Ene a publicat volumul de versuri *„Complexul lui Anteu"*, apărut la Editura Plumb (Bacău), 1995 sub numele Constantin Enianu.

Cenaclul literar ***„Aleph"*** a fost înfiinţat în 1983 şi preşedinte a fost inginerul Ion Stoian. Principala preocupare era literatura de anticipaţie (teme, autori). Cele mai reuşite activităţi ale cenaclului *„Aleph"* au fost întâlnirile cu alte cenacluri *„de profil"* din Iaşi şi Bacău - activităţi deschise publicului.

❖ În cadrul Secţiei pentru Copii a luat fiinţă din anul 2002 ***clubul*** *„Prietenii lui Pax"*. Participanţii sunt copii de la toate şcolile din oraş, copii care iubesc lectura, cartea şi expun creaţii proprii. Activitatea clubului s-a concretizat în apariţia ***Revistei copiilor romaşcani, PAX*** (trimestrial) cu sprijinul Primăriei Roman. În afară de creaţiile copiilor (*„PAX vă prezintă tinere condeie"*), revista mai cuprinde rubricile: *„Cărţi noi în biblioteca noastră"* (pentru copii), *„Curiozităţi"*, *„O carte de nota zece"*, *„Reporter"*, *„Caleidoscop"*, *„PAX în vacanţă"*. Primul număr a apărut la 1 iunie 2002.

❖ ***Ghidul bibliotecii*** (de dimensiuni mici) sub formă de pliant a fost tipărit în 1975, 1985, 2002 (multiplicat). În toate cele trei ediții se aminteşte de primele biblioteci publice la Roman - un scurt istoric -, adresa bibliotecii, programul pentru public, dimensiunea colecțiilor, serviciile oferite utilizatorilor.

❖ În anul 1985 s-a sărbătorit centenarul ***„Lectura publică la Roman”***. Programul (tipărit) a cuprins o ***Sesiune de referate şi comunicări*** (la care au participat bibliotecari din Galați, Tecuci, Suceava, Botoşani, Vaslui, Ploieşti, Constanța, Brăila, Piatra Neamț), o expoziție de carte (*„Carte frumoasă, cinste cui te-a scris!”*), tipărirea unui ***afiş***, a unui ***ex-libris*** şi un spectacol omagial.

Programul Sesiunii de referate şi comunicări:

- *„Un veac de lectură publică la Roman”* - Maria Vartolaş, Biblioteca Municipală Roman
- *„Contribuția bibliotecilor la optimizarea procesului de pregătire şi perfecționare a cadrelor”* - Doina Radu, Biblioteca Județeană *„V. A. Urechia”* - Galați
- *„Din experiența Bibliotecii Județene Vrancea în difuzarea operei literare contemporane…”* - Liliana Zaharia şi Valeria Nicolau, Biblioteca Județeană Vrancea
- *„Dezvoltarea social-culturală a Romanului reflectată în documente de arhivă”* - George Radu, Filiala Piatra Neamț a Arhivelor Statului
- *„Din experiența Bibliotecii Gheorghe Asachi Iaşi în activitatea de formare a gustului pentru lectură”* - Mihaela Țăruş şi Nicolae Busuioc, Biblioteca Județeană „Gheorghe Asachi” Iaşi
- *„Valorificarea moştenirii culturale locale”* - Gheorghe Maxim, Biblioteca Județeană „Nicolae Iorga” Ploieşti
- „Folosirea mijloacelor audio-vizuale” - Ştefan Andronache, Biblioteca Municipală Tecuci
- *„Bibliotecile şi casele de citire”* - Nistor Bardu, Biblioteca Județeană Constanța
- *„Realizări şi perspective ale bibliotecii vasluiene în modernizarea şi diversificarea serviciilor pentru publicul cititor din mediul urban”* - Ioan Mîță, Biblioteca Județeană Vaslui
- *„Dezvoltarea prin lectură a orizontului de cunoaştere a tinerei generații”* - Viorica Oniciuc, Biblioteca Județeană „Mihai Eminescu” Botoşani
- *„Presa culturală, factor important în dezvoltarea orizontului de cunoaştere”* - Mioara Bârzănescu, Biblioteca Județeană Brăila
- *„Tradiție şi actualitate în activitatea bibliotecilor din județul Neamț”* - Elena Didoiu, Biblioteca Județeană Neamț

❑ *„Repere din viața social-culturală a municipiului Roman” –* Constantin Bostan, Biblioteca Județeană Neamț (n.n. Majoritatea comunicărilor au avut un adaos de genul *„cerință importantă în realizarea obiectivelor stabilite prin documentele Congresului al XIII-lea al PCR”* - fără de care nici nu s-ar fi tipărit programul în acea vreme.)

Începând cu anul 2000, ziua de 23 aprilie are pentru bibliotecari o dublă semnificație: sărbătorirea Sfântului Mucenic Gheorghe (protectorul bibliotecarilor) şi Ziua mondială a bibliotecarului. În fiecare an am marcat această zi prin diverse activități: sesiune de referate şi comunicări, lansări de carte, expoziții de carte.

Sesiunea de referate (23 aprilie 2001) *„Biblioteca - oază de spiritualitate”* a cuprins comunicările:

- ❑ *„Scurt istoric al Bibliotecii municipiului Roman”*
- ❑ *„George Radu Melidon - întemeietorul primei biblioteci publice la Roman”*
- ❑ *„Biblioteca pentru copii şi reforma în învățământ”*
- ❑ *„Bibliotecarii - stâlpi ai cetății”*

În 2002 (23 aprilie) Sesiunea de referate *„Biblioteca şi comunitatea”* a cuprins:

- ❑ Expoziția de carte *„Creatori ai urbei muşatine”* (scrierile autorilor romaşcani)
- ❑ Prezentarea sondajelor de opinie *„Lectura tinerilor”* şi *„Periodice preferate de copii”*

De fiecare dată au participat reprezentanți ai Primăriei Roman, cititori, bibliotecarii şcolari.

❖ ***Ex-libris***-ul *„Biblioteca Roman. Centenar. 1885 - 1985”* a fost realizat de graficianul Claudiu Andone, iar afişul executat de artistul plastic Constantin Bârjoveanu.

Această sărbătoare a cărții şi a bibliotecii s-a desfăşurat la cotele cele mai înalte, fiind sprijiniți în acest demers de către Biblioteca Județeană Neamț.

Nu putem trece sub tăcere îndoctrinarea ideologică comunistă, cerințele pentru realizarea prea multor activități de popularizare a documentelor de partid, a operelor de *„excepțională valoare”* a tovarăşului Nicolae Ceauşescu.

❖ ***Alte activități*** desfăşurate în bibliotecă tind către spectacol. În preajma sărbătorilor de iarnă corurile Seminarului Teologic Ortodox *„Sfântul Gheorghe”* şi ale Institutului Teologic Franciscan prezintă cele mai frumoase Colinde.

În decembrie 2002, la activitatea *„Mici talente ale oraşului nostru”* au participat elevi ai Şcolii de muzică ce au interpretat mici piese clasice de compozitori români şi străini. S-a prezentat cartea *„Primii paşi spre glorie”* de George Sbârcea.

Într-o perioadă, biblioteca a *„găzduit”* orchestra pensionarilor condusă de domnul Emilian Urziceanu (repetițiile se făceau duminica pentru a nu deranja utilizatorii). Orchestra a susținut spectacole de 8 Martie, Crăciun şi alte sărbători), pentru vârsta a III-a - romanța, balada fiind foarte apreciate de această categorie de utilizatori.

Teatrul interpretat de copii şi liceeni (ianuarie 2002), *„Ionel, Goe şi alți eroi ai lui Caragiale”*, interpreți elevi ai Şcolii Generale Nr. 1, conduşi de profesoara Liliana Moldoveanu. *„În jurul unui divorț”* de George Topârceanu, în regia domnului Marius Cornenco - interprete elevele Raluca Clapon, Irina Lazăr, Adina Clapa.

Întâlnirea cu scriitorul Silviu N. Dragomir (originar din Roman) sub genericul *„Romanul - un oraş care ar merita să fie mai bine cunoscut”* (17 noiembrie 2000) a însemnat prezentarea Donației *„Silviu N. Dragomir”*, prezentarea cărții *„Incursiuni în paranormal”* de Silviu N. Dragomir (apariție 2000), evocarea Romanului (case, străzi, oameni de altădată).

Între anii 1980 – 1983, Cercul pentru învățarea limbii Esperanto a fost condus de pictorul Constantin Bârjoveanu care cunoştea această limbă, pledând astfel pentru o comunicare rapidă între oameni.

O activitate ce nu ar fi putut avea loc înainte de 1989 s-a desfăşurat în 3 mai 2002: *„Faptele credinței, urcuş spre înviere”* cu colaborarea preotului doctorand Florin Țuscanu: expoziție de carte bisericească, obiecte de cult, sfințirea localului bibliotecii, pomenirea lui George Radu Melidon.

În incursiunea noastră am menționat numai unele activități culturale sau unele cicluri care au durat şi care au însemnat ceva pentru comunitate! Realizatorii (bibliotecari şi bibliotecare) au avut întotdeauna colaboratori: profesori, ingineri, medici, oameni cu talent actoricesc şi muzical şi, mai presus de orice dragoste pentru carte şi oameni. Toate activitățile au fost mediatizate în presa locală (ziare şi postul de televiziune locală).

Într-un timp nu prea îndepărtat, eficienţa activităţilor culturale era *„măsurată”* în atragerea populaţiei la lectură şi în creşterea cererilor de carte. Astăzi dorim ca prin activităţile culturale, biblioteca să fie o instituţie vie pentru cetăţean şi pentru comunitate, un loc unde să se poată informa, dar şi un loc de recreere, altfel spus un loc unde să se simtă bine.

II. 5. *Utilizatorii şi lectura*

Principalul serviciu oferit de bibliotecă este transferul de informaţii dinspre carte către cititor. Evaluarea actului lecturii este obligatorie, deoarece relevă importanţa acestei instituţii în cadrul comunităţii.

De la începuturile sale şi până în 1950, Biblioteca publică din Roman nu a depăşit 600 de cititori înscrişi anual. Putem afirma pe baza documentelor existente că între anii 1951 - 1965 lectura a devenit treptat o permanenţă pentru locuitorii oraşului, indicele de lectură în 1958 - de exemplu - era de 24,5.

„Necazurile” din diferite etape s-au reflectat în lectura cititorilor cu toate că datele statistice nu prea arată acest lucru.

Evoluţia lecturii 1951 - 1989

Anul	Număr cititori	Număr publicaţii consultate	Indice de lectură
1951	660	1.354	2,5
1952	1.268	2.423	1,9
1953	2.397	39.077	16,3
1954	2.494	43.257	17,3
1955	2.772	42.277	15,2
1956	3.117	73.433	23,5
1957	3.057	41.148	13,2
1958	1.605	80.095	24,5
1959	3.301	52.744	15,9
1960	3.581	68.124	19,2
1961	3.447	54.460	15,7
1962	3.701	75.352	20,3
1963	3.503	69.408	19,8
1964	3.677	62.877	17,1
1965	3.959	64.498	16,3
1966	5.154	69.508	13,4
1967	5.339	115.932	21,7

Anul	Număr cititori	Număr publicaţii consultate	Indice de lectură
1968	4.265	124.717	29,2
1969	4.722	124.044	26,1
1970	4.338	108.209	24,9
1971	4.041	82.405	20,3
1972	4.543	91.625	20,1
1973	6.797	194.863	28,6
1974	5.856	143.884	26,4
1975	6.881	178.900	26
1976	5.158	122.913	23,8
1977	5.523	135.837	24,4
1978	6.545	165.996	25,3
1979	6.816	177.785	26,8
1980	7.274	182.129	25,5
1981	7.531	199.825	26,5
1982	7.417	207.242	27,9
1983	8.002	229.677	28,7
1984	8.014	225.739	28,16

1985	8.014	230.711	28,7
1986	8.014	225.673	28,14
1987	5.196	167.002	32

1988	8.004	228.864	28,59
1989	7.506	212.208	28,27

Creşterea fondului de publicații, introducerea accesului liber la raft, permanenta popularizare a colecțiilor, creşterea numărului personalului de specialitate au condus la consolidarea deprinderilor de lectură ale romaşcanilor.

Începând cu 1967, indicele de lectură trece de 20 în mod constant, ajungând chiar la 28,7 în 1983. Trebuie să recunoaştem că până în anul 1989 indicatorii specifici bibliotecii erau stabiliți de către C.J.C.E.S. Neamț.

Ca apreciere a activității desfăşurate, biblioteca noastră a obținut titlul de *„Bibliotecă fruntaşă pe regiune”* în anii 1952, 1953, 1957, 1958, 1962, 1964 precum şi diploma *„Bibliotecă model”* (pe regiune) în 1961, 1963.

În anul 1985 cu prilejul aniversării a 100 de ani de lectură publică, bibliotecii i-a fost acordată *„Diploma de onoare”* a C.C.E.S., iar bibliotecarii au primit insigna *„Evidențiat în munca culturală de masă”*.

REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA
CONSILIUL CULTURII ŞI EDUCAȚIEI SOCIALISTE

DISPOZIȚIA nr. 384
din 18 sept. 1985

privind acordarea Diplomei de onoare a Consiliului Culturii şi Educației Socialiste Bibliotecii municipale Roman județul Neamț şi a insignei *„Evidențiat în munca culturală de masă”* unor bibliotecari şi activişti obşteşti, cu prilejul aniversării a 100 de ani de existență a acestei instituții

În baza H.C.M. nr. 1069/1954 privind instituirea insignei *„Evidențiat în munca culturală de masă”*;

În temeiul Decretului nr. 442/1977 privind organizarea şi funcționarea Consiliului Culturii şi Educației Socialiste;

Având în vedere adresa 720 din iulie a Comitetului de Cultură şi Educație Socialistă a județului Neamț şi propunerile Direcției culturii de masă, se dispun următoarele:

1. Pentru activitatea deosebită desfăşurată de-a lungul anilor şi contribuția la educația socialistă a oamenilor muncii se acordă Diploma de onoare a Consiliului Culturii şi Educației Socialiste Bibliotecii municipale Roman județul Neamț şi

insigna *„Evidențiat în munca culturală de masă”* bibliotecarilor şi activiştilor culturali, cu prilejul aniversării a 100 de ani de existență a bibliotecii, după cum urmează:

Apostol Mircea
Bararu Gheorghe
Bararu Maria
Bârjoveanu Constantin
Botezatu Feldioara
Cepalis Valentina
Ciocan Mihai
Ciobanu Gheorghe
Didoiu Elena
Fini Tereza
Furduiescu Mariana
Gavrilescu Ştefania
Gîlcă Gheorghe
Grigore Georgeta
Ionaşcu Maria
Ionescu Alexandru
Lăcătuşu Violeta
Măgirescu Ecaterina
Mircea Eugenia
Nicolof Elena
Panaite Virginia
Popa Elena
Popescu Adriana
Popescu Ion
Stețcu Nicolae
Vartolaş Maria
Vega Dana

Serviciul secretariat - administrativ va comunica prezenta Dispoziție, în copie, Comitetului de Cultură şi Educație Socialistă al județului Neamț, Bibliotecii municipale Roman județul Neamț şi Direcției culturii de masă.

PREŞEDINTE
Suzana Gâdea

Unele *„căderi”* ale indicelui de lectură s-au datorat şi unor cauze obiective: închiderea bibliotecii în trimestrul IV 1972 pentru verificarea generală a fondului de publicații, în trimestrul al III-lea 1974 pentru mutarea în localul actual, iar în perioade mai mici din ani diferiți, biblioteca a fost închisă pentru igienizare.

Cea mai mare perioadă în care biblioteca a fost închisă a fost între anii 1992 - 1996 când clădirea s-a aflat în lucrări de consolidare şi restaurare. În acest timp personalul bibliotecii a efectuat verificarea generală a fondului de carte, împărțirea gestiunii pe secție şi alte lucrări specifice meseriei noastre. În această perioadă legătura cu cititorii noştri nu a fost întreruptă total, rezolvând cererile cititorilor în limita posibilităților (cartea din secție a fost stocată în depozit, nefiind posibil accesul la orice carte). Situațiile statistice privind numărul cititorilor şi a volumelor consultate sunt nesemnificative pentru perioada menționată.

Începând din martie 1999, biblioteca noastră întocmeşte evidenţa lunară şi trimestrială PROBIP în care termenul *„cititor”* este înlocuit cu „utilizator” = persoană care foloseşte un produs sau serviciu de bibliotecă.

Organizarea actuală a bibliotecii, îmbunătăţirea serviciilor sale conduc la rezolvarea celor mai exigente cerinţe ale utilizatorilor. Pentru îmbunătăţirea activităţii bibliotecii periodic s-au înregistrat sondaje de opinie. Acestea au adus un plus de informaţii privind utilizatorii şi cerinţele acestora şi s-au concretizat prin îmbunătăţirea serviciilor bibliotecii.

În anul 2002 Secţia de împrumut pentru Adulţi a supus chestionării un eşantion de 136 persoane. Analiza datelor obţinute a condus la formarea unor concluzii interesante şi importante atât pentru secţie, cât şi pentru bibliotecă.

Conform sondajului de opinie, preferinţele de lectură sunt următoarele:

- beletristică 40%,
- ştiinţe exacte 16,7%,
- istoria 13,08%,
- religia 13,1%,
- arta 6,12%,
- tehnica 3,02%,
- alte domenii 2%.

La întrebarea *„Ce credeţi că ar trebui să întreprindă biblioteca pentru a veni în sprijinul dumneavoastră?*” răspunsurile au fost:

- îmbogăţirea fondului de publicaţii 50,41%,
- întâlniri cu scriitori şi editori 18%,
- dezbateri pe seama unor cărţi 15,08%,
- asigurarea bibliografiilor 16,51%.

Subiecţii în proporţie de 99% şi-au exprimat mulţumirea faţă de serviciile Secţiei de împrumut pentru Adulţi.

Colectivul Secţiei de împrumut pentru Copii a iniţiat în perioada 24 august - 29 septembrie 2000 un sondaj de opinie care a fost realizat pe baza unui chestionar conţinând 15 întrebări cu două sau mai multe variante de răspuns, ţinându-se cont de particularităţile de vârstă ale utilizatorilor. Chestionarul a fost completat de 384 utilizatori din clasele I - VIII.

Pe lângă scopul declarat - lectura utilizatorilor - în chestionar sunt şi întrebări legate de dotarea şi organizarea Secţiei de împrumut pentru Copii.

98% dintre cei intervievaţi au răspuns că doresc o sală de împrumut mai spaţioasă, cu multe rafturi de bibliotecă încăpătoare şi cu cărţi noi, iar 2% sunt mulţumiţi de aspectul secţiei.

Lectura copiilor este îndrumată în proporţie de 45% de către cadrele didactice, părinţi sau prieteni, în timp ce 55% citesc sub directa îndrumare a bibliotecarilor. 21% dintre copii îşi procură cărţile din bibliotecile personale,

64% folosesc cărțile din fondul secției şi numai 15% îşi pot permite să-şi procure cărțile din librării.

Printre preferințele de lectură ale copiilor amintim: literatura română este solicitată în proporție de 55%, iar 45% preferă literatura universală. Şcolarii mici (clasele I-IV) citesc poezii (15%), poveşti, basme de mici dimensiuni, scrise cu caractere mari, cu multe imagini (45%). Se observă un interes mai mare al utilizatorilor pentru literatura ştiințifică: matematică (20%), biologie, geografie şi istorie (20%).

75% dintre şcolarii mari (V-VIII) citesc cărți de aventuri, ştiințifico-fantastice, cărți cu Asterix, 5% preferă poveştile, basmele şi 20% citesc literatură ştiințifică.

75% dintre copii solicită cărți din Fondul de referință al secției: dicționare, enciclopedii, culegeri, texte comentate, Biblia pentru copii, lucrări de referință pentru redactarea proiectelor didactice şi referatelor, cărți pentru îmbogățirea cunoştințelor şi 25% dintre copii nu au consultat niciodată Fondul de referință al secției.

În urma rezultatelor acestui sondaj achiziționăm cărțile potrivit preferințelor de lectură ale utilizatorilor copii şi s-a organizat secția în funcție de particularitățile de vârstă. Pentru preşcolari punem la dispoziție cărți de colorat, poveşti, poezii, jocuri şi jucării. Şcolarii mici (clasele I-IV) beneficiază de cărți cu imagini multicolore, texte scurte, scrise cu caractere mari, rafturi potrivite înălțimii lor. Şcolarilor mari (clasele V-VIII) li s-a pus la dispoziție rafturi mai înalte, mai spațioase şi cu cărți din toate domeniile cunoaşterii.

Există în continuare preocuparea pentru crearea unui climat cât mai plăcut, astfel încât utilizatorii noştri să beneficieze de cele mai bune condiții de studiu, de cele mai noi apariții editoriale, de sfatul nostru profesionist în folosirea cataloagelor secției, cât şi în alegerea cărților.

În 2002 Secția de împrumut pentru Copii a efectuat un sondaj cu tema *„Periodice preferate de copii”*. Au răspuns celor 5 întrebări din chestionar 239 de copii, din care 6 nu erau înscrişi la bibliotecă. Din totalul intervievaților, 72% sunt elevi din clasele V - VIII, iar 28 % sunt elevi din clasele I - IV, 43% sunt înscrişi la bibliotecă de peste doi ani, 32% din 2001, iar 22% s-au înscris în 2002.

Preferințele copiilor, în ceea ce priveşte periodicele, sunt foarte variate. În fruntea listei de periodice citite de copii se situează revistele ilustrate de tipul magazinelor, cu poze multe, atractive, text scurt, tematică variată, foarte multe ştiri şi curiozități care interesează în mare măsură, publicul larg şi, în special, tineretul. S-a realizat un top al revistelor citite de copii, astfel încât pe primul loc se situează revista *„Terra magazin”* cu 75 de

voturi, urmată de revista *„Arborele lumii”* cu 31 de voturi şi de mai multe reviste, grupate după conţinutul lor.

În timp ce elevii claselor V-VIII preferă revistele *„Bravo”*, *„Cool girl”*, *„Unica”*, *„Viva”*, *„Acasă magazin”*, *„PC world”*, *„PC games”*, *„Povestea mea”*, *„Ioana”*, *„Popcorn”*, *„Casa lux”*, *„Practic”* sau chiar *„Avantaje”* şi *„Cosmopolitan”*, cei din clasele I-IV preferă revistele *„Integrama”*, *„Practic”*, *„Cool girl”*, *„Bravo”*, *„Barbie*”, *„Abracadabra”*, *„Bucuria copiilor”*, revista şcolii.

Revistele literare, care ar fi fost de dorit să-i atragă în mai mare măsură pe cei investigaţi nu au obţinut nici un vot.

56 de copii au recunoscut că nu citesc reviste.

Rubricile preferate de copii conţin diverse teme: 31% din ei preferă să citească despre animale şi plante, 21% nu au rubrică preferată, 20% urmăresc viaţa vedetelor, iar restul voturilor s-a împărţit, în mod arbitrar, rubricilor ce conţin curiozităţi geografice, noutăţi din informatică, programe TV, divertisment, sfaturi practice. Câţiva copii s-au declarat mulţumiţi de conţinutul revistelor citite.

Ce le-ar place copiilor să citească în reviste? Despre viaţa animalelor de ieri şi de azi, despre curiozităţile plantelor, despre lucruri interesante, lucruri importante, lucruri noi, despre întâmplări cu oameni, despre călătorii în alte ţări sau pe alte planete, noutăţi în informatică, despre vedete şi literatură scrisă de copii.

Le-ar place să afle despre alţi copii, despre întâmplări trăite de alţi copii şi despre subiecte extraşcolare; subiecte care tratează probleme ecologice, probleme de viaţă, sfaturi despre cum să se comporte în anumite situaţii. Ar dori să citească articole pentru tineret, lecturi SF, informaţii despre unele cărţi şi despre autorii lor, poezii, poveşti, fabule, să completeze rebusuri şi să ştie cât mai multe glume şi bancuri.

Constatăm că nu există o diversitate de periodice pentru copii, ceea ce-i determină pe aceştia să citească reviste inadecvate vârstei lor. De asemenea, nu toţi copiii au posibilităţi materiale pentru a-şi cumpăra măcar o revistă pentru vârsta lor.

Biblioteca Municipală „George Radu Melidon” Roman editează din 1 iunie 2002 Revista copiilor romaşcani PAX. Această revistă apare de trei-patru ori pe an şi în cuprinsul ei se găsesc cele mai multe dintre subiectele preferate de copii în chestionarul prezentat. Revista poate fi citită la Sala de Lectură sau multiplicată Xerox, la cerere. Până la 23 aprilie 2004, când a apărut PAX nr. 8, peste 100 de copii au contribuit la realizarea revistei.

Pornind de la problemele zilnice cu care se confruntă Sala de Lectură în satisfacerea cerințelor utilizatorilor săi s-a inițiat un sondaj de opinie sub forma unui chestionar care a cuprins 14 întrebări.

Cei mai frecvenți utilizatori ai Sălii de Lectură sunt:

- elevi 49%,
- studenți 15%,
- pensionari 12%,
- intelectuali 10%,
- şomeri 7% ,
- muncitori 4%,
- alte categorii 3%.

Categoria de vârstă a celor care studiază în Sala de Lectură:

- 14-24 ani - 64%,
- 25-40 ani - 26%,
- peste 40 ani - 10%.

În general se citeşte pentru promovarea unor examene - 64%, pentru perfecționarea profesiei - 15%, însuşirea unor noi profesii - 7%, extinderea orizontului de cultură - 11%, şi doar 3% pentru folosirea plăcută a timpului liber.

În ceea ce priveşte domeniile din care sunt solicitate cărțile în sală:

- ştiințe socio-umane - 35%;
- ştiințe exacte, ştiințe naturale, tehnică - 30%;
- medicină - 12%;
- artă - 3%;
- alte domenii (cultură, lingvistică, lucrări de referință, civilizație) - 20%.

Biblioteca a devenit un segment indispensabil procesului educațional, de aceea în urma sondajului de opinie achiziția de carte pentru Sala de Lectură se face ținând cont de cerințele utilizatorilor.

În urma sondajului s-a constatat că cei care trec pragul Sălii de Lectură sunt mulțumiți de serviciile secției, că majoritatea doreşte condiții mai bune de studiu, având în vedere dotarea actuală a secției. În anul următor, ținând cont de rezultatele acestui sondaj, Sala de Lectură a fost dotată cu mobilier nou şi lămpi de birou.

Pentru mulți dintre tinerii de azi, cartea şi lectura nu mai înseamnă plăcere. Ei îşi aleg o cale mai confortabilă, mai uşoară - Internetul, emisiunile TV, casetele video.

Din anul 1996, când lucrările de restaurare şi consolidare ale clădirii s-au întrerupt din cauza lipsei de fonduri, biblioteca şi-a reluat activitatea la

parametrii normali. Indicatorii de utilizare a bibliotecii au crescut constant în ultimii ani.

În anul 2003 au apelat la serviciile bibliotecii 5.254 utilizatori cu 533 mai mult ca în anul 2000. Media deservirii acestora pe bibliotecar a fost de 405 utilizatori. Au fost consultate 250.137 documente din toate domeniile cunoaşterii. De câte ori se realizează o situaţie statistică ne întrebăm cum şi cât a influenţat lectura calitatea vieţii, instruirea, profesia omului care a citit.

Închei printr-o invitaţie la lectură, deoarece cartea este cel mai bun prieten al omului:

„*Când văd cum oamenii în jurul meu, neştiind ce să facă cu timpul lor liber, inventează cele mai jalnice ocupaţii şi distracţii, eu caut cărţi şi-mi spun în sinea mea: acest lucru mi-e suficient pentru o viaţă întreagă.*”

F. M. Dostoievski

II. 6. *Personalul bibliotecii*

În structura de personal a fiecărei biblioteci trebuie să existe specialişti bine pregătiţi şi cu o practică îndelungată în domeniu. Personalul existent trebuie să deţină experienţa necesară pentru unele activităţi, cum ar fi: educaţia adulţilor, servicii de împrumut pentru adulţi, servicii pentru copii şi tineret, informaţii pentru şi despre comunitate, studii şi monografii locale, activităţi de referinţă şi informare, informatizare, catalogare şi clasificare, etc.

Cea mai mare parte din schema de personal a bibliotecii noastre este ocupată de bibliotecari specializaţi în ***Biblioteconomie şi Ştiinţa informării***. Utilizatorii pot intra în contact cu personalul nostru specializat pentru a obţine îndrumările de care au nevoie.

Personalul existent este bine pregătit profesional şi cu o practică îndelungată în domeniu. Din 13 bibliotecari, 7 sunt cu studii superioare (2 profesori, 2 ingineri, 1 jurist, 1 economist, 1 jurnalist) şi 6 cu studii medii. Alături de aceştia, îşi mai desfăşoară activitatea 2 referenţi operatori - PC, un mânuitor de carte, un legător de carte, un muncitor întreţinere şi un îngrijitor.

În domeniul personalului, comparând situaţia existentă după 1950, vom constata o creştere numerică şi o schimbare a structurii cadrelor, în sensul preponderenţei personalului de specialitate. După 1989 a sporit numărul cadrelor cu studii superioare. Decretul 33 din 1990 a dus la creşterea numărului de posturi cu încă şase.

Personalul bibliotecii în perioada 1950-2005

Adăscăliței Ion	bibliotecar	1956
Alexandrescu (Grigore) Georgeta	bibliotecar	1961 - 1963
Andrici Marciana	bibliotecar	1990 şi în prezent
Antălucă Mariana	bibliotecar	1961 - 1964
Antohi Victor	bibliotecar	1958 - 1960
Anton Biatrice	mânuitor, ajut. bibliotecar	1953 - 1956
Apostol Mircea	bibliotecar	1962 -1975
Baciu (Fini) Tereza	bibliotecar	1962 - 1992
Bararu Gheorghe	bibliotecar	1963 - 19657
Bararu Maria	bibliotecar	1964 - 1968
Botez Natalia	bibliotecar	1952 - 1953
Botezatu Feldioara	bibliotecar	1972 - 1980
Buga Oana - Mihaela	bibliotecar	1993 şi în prezent
Cepalis Valentina	Bibliotecar	1977-1987
Chelaru Iulian	muncitor întreținere	1996 si in prezent
Cristea Maria	mânuitor	1953 - 1954
Danci Vasile	bibliotecar	2005
Dămoc Vasile	bibliotecar	1956
Diaconu(Juncu) Alexandrina	bibliotecar	1958 - 1960
Didoiu Elena	bibliotecar	1958 - 1961
Donosă Maria	mânuitor	1990 şi în prezent
Dornescu Emilia	bibliotecar	1961 - 1962
Enea Domnica	bibliotecar	1990 şi în prezent
Gavrilă Iulian	bibliotecar	1993-1995; 2000 şi în prezent
Gavrilescu (Nanu) Ştefania	bibliotecar	1959
Gheorghiu Gheorghe	mânuitor	1952 - 1953
Gîlcă Vasile	bibliotecar	1966 - 1972
Iacob Didina	îngrijitor	1972 - 1978
Iancu Agripina	bibliotecar	1964
Ionaşcu Maria	bibliotecar	1972 şi în prezent

Ionescu Alexandru	bibliotecar	1972 - 1977
Iorga Jenica	îngrijitor	1971
Iucha Mihaela	referent operator PC	2004 şi în prezent
Laic Ana	bibliotecar	1988 – 2004
Lascăr Petruț	ajut. bibliotecar	1952
Lehonschi Cornelia	bibliotecar	1957 – 1959
Marcu Daniel	legator carte	1990 – 1992
Matei Cristina	bibliotecar	1990 – 1995
Mayerhoffer Silvia	bibliotecar	1995 ; 2004 şi în prezent
Mihai Constantin	muncitor	1972 – 1986
Mircea Eugenia	bibliotecar	1952 – 1972
Munteanu Cornelia	mânuitor	1953 – 1954
Muraresçu Petru	muncitor	1972 – 1979
Nahoi Honorina	bibliotecar	2002 şi în prezent
Nicolof Elena	bibliograf, bibliotecar	1972 – 1992
Nistor Iuliana	bibliotecar	1985 şi în prezent
Nițu Aurel	bibliotecar	1969 – 1970
Panaite Cristina - Nicoleta	bibliotecar	1990 şi în prezent
Panaite Lenuta	îngrijitor	1996 şi în prezent
Panaite Virginia	bibliotecar	1975 - 1996
Pascariu Anica	ajut. bibliotecar	1966 - 1982
Popa Florin	muncitor	1972
Popescu Adriana	bibliotecar	1981 - 2000
Popuțoaia Adriana	bibliotecar	1970
Prigoreanu Ioan	muncitor	1972
Rățoi (Furduescu) Mariana	bibliotecar	1974-1981
Roşioru Carmen	bibliotecar	1993 şi în prezent
Simion Angela	bibliotecar	1952 - 1956
Stănescu Maria	bibliotecar	1951
Szabo Zoita	îngrijitor	1971
Şerban Elena	mânuitor	1950 - 1951
Şerban Elena	îngrijitor	1950- 1951

Tanasă Mădălina	referent operator PC	2004 şi în prezent
Teodoru Emilia	ajutor bibliotecar	1982 - 1985
Vartolaş Maria	bibliotecar	1972 şi în prezent
Vega Dana	bibliotecar	1981 şi în prezent
Veleşcu Elena Nona	bibliotecar	1982 - 2001
Vieru Mărioara	bibliotecar	2000 - 2004
Vornicel Angela	bibliotecar	1966 - 1971
Zagura (Ilion) Georgeta	bibliotecar	1968 - 1973

Directorii bibliotecii în perioada 1950 - 2005 au fost:

-**Mircea Eugenia** - 1950 - 1958
-**Didoiu Elena** - 1958 - 1961
-**Grigore Georgeta** - 1961 - 1963
-**Bararu Gheorghe** - 1963 - 1966
-**Gâlcă Vasile** - 1966 - 1972
-**Ionescu Alexandru** - 1972 - 1977
-**Borezatu Feldioara** - 1977 - 1980
-**Furduiescu Mariana** - 1980 - 1981
-**Vartolaş Maria** - 1981 - 1990
-**Vega Dana** - 1990 - în prezent.

Personalul bibliotecii în anul 2005:

DIRECTORUL BIBLIOTECII:

Prof. VEGA DANA - studii superioare gr. I

PRELUCRAREA COLECȚIILOR

1.	VARTOLAŞ MARIA	Bibliotecar - studii superioare gr. I A
2.	IONAŞCU MARIA	Bibliotecar - studii medii treapta I-A

SECȚIA DE ÎMPRUMUT PENTRU ADULȚI

1.	PANAITE CRISTINA	Bibliotecar - studii superioare gr. II
2.	MAYERHOFFER SILVIA	Bibliotecar - studii superioare (încadrat pe studii medii) treapta a II- a

3.	NAHOI HONORINA	Bibliotecar - studii medii treapta a II- a
4.	ENEA DOMNICA	Bibliotecar - studii medii, treapta a II- a

SECȚIA DE ÎMPRUMUT PENTRU COPII

1.	BUGA OANA	Bibliotecar - studii superioare gr. II
2.	ANDRICI MARCIANA	Bibliotecar - studii medii, treapta a II- a
3.	DANCI VASILE	Bibliotecar - studii superioare gr. I

SALA DE LECTURĂ

1.	NISTOR IULIANA	Bibliotecar - studii superioare gr. II
2.	GAVRILĂ IULIAN	Bibliotecar - studii superioare (încadrat pe studii medii), treapta a II- a
3.	ROŞIORU CARMEN	Bibliotecar - studii medii, treapta a II- a
4.	DONOSE MARIA	Mânuitor carte - studii medii

BIROU DE INFORMATIZARE

1.	IUCHA MIHAELA	Referent operator PC- studii superioare încadrat pe studii medii
2.	TANASĂ MĂDĂLINA	Referent operator PC – studii medii

LEGĂTORIE

1.	LUCA NICULINA	Legător carte - studii medii

PERSONALUL AUXILIAR

1.	CHELARU IULIAN	Muncitor întreținere
2.	PANAITE LENUȚA	Îngrijitor

Încadrarea cu personal de specialitate este în acord cu volumul activității desfăşurate de-a lungul anilor, deşi conform Legii bibliotecilor din 13 decembrie 2004, numărul personalului ar trebui să fie dublu (un post la 2500 locuitori).

Un accent deosebit s-a pus pe perfecționarea personalului: inițierea noilor angajați, formarea aptitudinilor de lucru în echipă şi de relaționare cu ceilalți, formarea aptitudinilor de lucru cu publicul, elaborarea de bibliografii.

Colectivul nostru a obținut calificative şi rezultate deosebite prin participarea la diverse cursuri de pregătire profesională, precum şi la diverse întruniri pe teme de specialitate, organizate de bibliotecile din țară.

Până în 1989, colectivul bibliotecii a fost evidențiat printr-o serie de diplome de merit, iar în 1985, cu prilejul aniversării a 100 de ani de lectură publică la Roman a primit *„Diploma de onoare”* a Consiliului Culturii şi Educației Socialiste şi insigna *„Evidențiat în munca culturală de masă”*. Pentru activitatea deosebită au fost premiați următorii bibliotecari şi foşti bibliotecari :

- Apostol Mircea
- Bararu Gheorghe
- Bararu Maria
- Botezatu Feldioara
- Cepalis Valentina
- Didoiu Elena
- Fini Tereza
- Furduescu Mariana
- Gavrilescu Ştefania
- Gîlcă Gheorghe
- Grigore Georgeta
- Ionaşcu Maria
- Ionescu Alexandru
- Mircea Eugenia
- Nicolof Elena
- Panaite Virginia
- Popescu Adriana
- Vartolaş Maria
- Vega Dana

Am fost invitați la unele activități organizate de diverse biblioteci din țară, precum şi de Biblioteca Județeană *„G. T. Kirileanu”* Neamț. Am participat la:

- ❑ *„Inaugurarea Bibliotecii orăşeneşti din Adjud”*;
- ❑ *„70 de ani de lectură publică la Oneşti”*;
- ❑ Schimb de experiență Tulcea - Tecuci - Galați;
- ❑ *„Inaugurarea Bibliotecii Municipale* ***Ştefan Petică”*** Tecuci;
- ❑ Conferința națională a ABBPR de la Iaşi ;
- ❑ Zilele bibliotecii *„Gheorghe Asachi”* Iaşi;
- ❑ Zilele Bibliotecii Județene *„G. T. Kirileanu”* Neamț, precum şi la alte activități organizate de Biblioteca județeană.

Întâlnirile pe care le-am avut cu colegii noştri de la Biblioteca judeţeană în cadrul Zilei metodice au fost pentru noi de un real folos.

Consider că profesia de bibliotecar impune o pregătire continuă ce se reflectă zi de zi în confruntarea cu utilizatorii, bucuria noastră fiind mulţumirea de a fi de folos celorlalţi.

Cu voinţă, încredere şi pricepere putem conferi mai multă valoare acestui seif uriaş, ce păstrează toată inteligenţa umană de-a lungul timpului.

I. 7. *Personalităţi care şi-au legat numele de instituţie*

Am considerat că este o datorie morală de a relata câteva aspecte din viaţa şi activitatea unor personalităţi locale care şi-au legat numele de biblioteca noastră.

PROFESORUL GHEORGHE A. M. CIOBANU

Profesorul Gheorghe A. M. Ciobanu este o distinsă personalitate a culturii romaşcane. S-a născut la 25 martie 1925, în oraşul Roman. A urmat cursurile Şcolii primare nr. 4. A fost elev al Liceului „Roman-Vodă” din Roman în anii 1936-1944. Bacalaureatul l-a dat la Sighişoara (1944), în timpul refugiului. A absolvit în 1949 Facultatea de Drept din Iaşi.

A lucrat în învăţământ 12 ani, la început în comuna Hălăuceşti - Iaşi (Seminarul şi Gimnaziul Franciscan, apoi Şcoala Generală), predând Matematici, Fizică, Chimie, Muzică şi Desen. Apoi, în restul vieţii la Roman (Liceul „Roman Vodă” principal, plus numeroase alte Instituţii de învăţământ din oraş), predând discipline cu caracter umanist, filosofic şi artistic.

A susţinut peste 3.000 de conferinţe, cu tematici diferite în Roman, prin sate şi în numeroase oraşe din ţară. A colaborat cu diferite Instituţii şi Fundaţii de Cultură din Roman şi din toată ţara. A ţinut la Universitatea populară de Ştiinţe Sociale un curs de 8 ani (Etică, Estetică şi Sociologie), iar la Universitatea Vârstei a III-a un curs de 5 ani (Meloterapie şi Artterapie). A participat la Congresul Internaţional de Estetică Bucureşti 1972. În anul 1992 a făcut parte din Comitetul de sărbătorire a 600 de ani de atestare documentară a oraşului Roman.

A primit numeroase distincţii: *„Medalia Muncii”* (1964), *„Ordinul Muncii”* (1965), *„Gradaţia de Merit”* (1975), *„Meritul Cultural”* (1985), *„Cetăţean de Onoare al Oraşului Roman”* (1997), *„Medalia Jubiliară Eminescu”* (2000).

A publicat peste 800 de articole, gen eseu, în peste 20 de publicaţii periodice. În 1998 a apărut volumul propriu *„Roman - Locul şi spiritul”*, iar în 2000 volumul *„Irimescu, statornicie şi zbor”*.

Din cele 57 periodice în care a publicat, amintim: *„Ştiinţă şi Tehnică”*, Bucureşti, *„Psihologia”*, Bucureşti, *„Flagrant”*, Bucureşti, *„Convorbiri literare”*, Iaşi, *„Cronica”*, Iaşi, *„Ateneu”*, Bacău, *„Asachi”*, Piatra Neamţ, *„Antiteze”*, Piatra Neamţ, *„Cronica Episcopiei Huşilor”*, *„Zori noi”*, Suceava, *„Gazeta de Roman”*, *„Ziarul de Roman”*, *„Şcoala nouă”*, Roman, *„Cronica Romanului”*.

A publicat în 14 volume colective:

- Volumul *„Referate şi Comunicări”*, Piatra Neamţ, vol. 1, 1970 cu articolul *„Realizarea laturii formative în predarea Filosofiei”*;
- Idem, vol. 2, 1971, cu *„Muzica şi educaţia politică”*;
- Idem, vol. 3, 1972, cu *„Fericirea, obiect al năzuinţelor umane”*;
- *„Pagini din istoria Liceului Roman Vodă”*, 1972, Partea a 2-a;
- *„Preocupări didactice”*, Piatra Neamţ, 1976, cu *„Modelarea în predarea Dreptului”*;
- Volumul editat la *„Congresul Naţional de gerontologie”*, Bucureşti, 1988, cu *„Potenţialul meloterapeutic al audiţiilor muzicale la vârsta a III-a”*;
- Almanahul *„Ateneu”*, 1989, cu *„Primii fiori şi Cântecul de lebădă în iubirile compozitorilor”*, Bacău;
- *„Istoria oraşului Roman”*, 1992, cu capitolul *„Muzica, teatrul şi filmul”*
- Volum editat după Simpozionul *„Mioriţa”*, 1992, Câmpulung-Moldovenesc, cu articolul *„Aspecte de loc geometric ontic în Mioriţa”*;
- Album *„Irimescu”*, 1996, cu text interior, Bucureşti;
- Volumul *„Doamna şi trenul morţii”*, Roman, 1998, cu *„Mitologie contemporană - Viorica Agarici”*;
- *„Monografia Colegiului Naţional Roman Vodă - 2002”*, cu aproximativ 15 portrete de dascăli;
- Volumul *„Iulian Antonescu şi dreptul la neuitare”*, cu articolul *„Iulian Antonescu, fiu de legendă al unui popor legendar”*, Bacău, 2002;
- Album omagial *„Irimescu - 100”*, cu text interior, Bucureşti, 2003.
- În anul 2004 a publicat 5 volume **Scrieri** la Editura Fundaţia Ştiinţă şi Tehnică, Bucureşti: Vol.1- *Muzica*; vol.2- *Litera*; vol.3 –*Plastica* (I); vol.4 –*Plastica* (II); vol.5 - *Varia*.

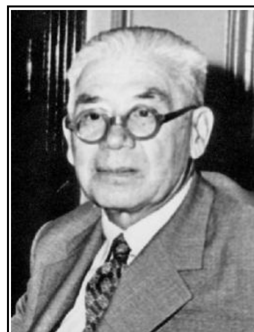
- În anul 2005 a publicat volumul *Primii fiori* la editura Muşatinia din Roman.

A desfăşurat o serie de activităţi în cadrul Bibliotecii municipale:

- Expuneri pe teme de cultură, de artă;
- Expuneri, participări, în deplasare cu instituţia;
- ***Audiţii muzicale, numeroase, unele sub formă de serial, ca: „Muzica şi marile probleme ale existenţei" (150 episoade), „Enescu" şi altele;***
- Vernisaje de artă plastică;
- ***Lansări de carte;***
- Serialul *„Eminescu"* (10 episoade) în 1989 şi altele;
- Prezentări de concerte (formaţia *„Soţii Lozinschi"*);
- ***Participare, fiind în juriu, la diverse concursuri;***
- ***Sprijin pentru desfăşurarea anuală a Cursului de limba Esperanto, susţinut de domnul Constantin Bârjoveanu;***
- ***A donat Bibliotecii municipale cărţi şi reviste (rare şi vechi).***

Toate cărţile donate de profesorul Gheorghe A. M. Ciobanu constituie o colecţie care îi poartă numele. Pentru donaţia făcută i s-a acordat Diploma „Donator Libris"

PROFESORUL NICOLAE GR. STEŢCU

Născut la 10 noiembrie 1910, în satul Galbeni, judeţul Bacău. Fiul lui Grigore N. Steţcu, fost şef al agenţiei poştale speciale din satul respectiv, şi al Ecaterinei, casnică.

A urmat Şcoala primară mixtă din Galbeni (1918 - 1922), unde printre alţii, a avut învăţător pe Gh. Năsturaş, autor al unor volume de versuri, articole. Fost elev al Liceului „Roman Vodă" (1922 - 1929), apoi student la Facultatea de Litere şi Filozofie din Iaşi. Licenţiat în română din 1935.

A avut ca profesor - printre alţii - pe Al. Philippide, Iorgu Iordan, G. Pascu, G. Ibrăileanu, O. Botez, I. M. Marinescu, Ilie Minea, M. Ralea.

La 7 noiembrie 1939, a fost ales membru activ al Institutului de Literatură de la Universitatea Carol 2, Cernăuţi, Institut condus de Leca Morariu, profesor universitar şi prodecan.

În timpul celui de-al doilea război mondial a luptat şi pe frontul de răsărit şi a fost decorat cu *„Bărbăţie şi Credinţă"*, clasa a 2-a cu spade.

În 1946, a luat examenul de capacitate (Bucureşti).

În anii şcolari 1944 - 1946, a predat limba română la Liceul *„A. Başotă”*, din Pomârla, Dorohoi.

Din toamna lui 1946, profesor la Liceul Comercial de băieți (unde a fost şi director) şi apoi din 1 iulie 1949, la Liceul *„Roman Vodă”*, de unde a ieşit la pensie (1 septembrie 1973).

A fost membru al Societății culturale „Miron Costin”, înființată în 1907 - unde a ținut ultima conferință la 23 martie 1947: *„Şcoli particulare şi pensioane private la Roman în secolul al XIX-lea”*.

A debutat în publicistică în ziarul romaşcan *„independent de informații şi propagandă culturală”*, numit *„Ritmul vieții”*, director C. Mihoc, începând cu numărul zece din 15 noiembrie 1937, inclusiv numărul 10 noiembrie 1940, unde articolul *„V. Alecsandri. Scrisori inedite. Testamentul său”* publicat pentru prima dată de el după originalul care pe atunci se afla la grefa Tribunalului din Roman.

În noiembrie 1969, s-a înființat la Roman, Cenaclul literar *„Panaite Muşoiu”*, al cărui conducător a fost câtva timp.

A înființat Muzeul de istorie al Liceului „Roman Vodă”, unde, în multe vitrine, sunt expuse fotografii şi opere ale unor foşti profesori şi elevi care s-au remarcat în cultura românească: P. Muşoiu, Eugen Herovanu, B. Brănişteanu, C. Hogaş, G. Ibrăileanu, Cezar Petrescu, Octav Dessila, Edgar Istratty, Al. Epure, N. Apostol, C. Găluşcă, C. Isachi, Jean Mihail, Virgil Ghiorghiu, Tache Saroceanu, D. D. Botez, Max Blecher, Gh. Cardas etc. Materialul a fost adunat în decurs de mulți ani.

A înființat şi condus între 1963 - 1972, împreună cu profesorul Gheorghe A. M. Ciobanu şi directorul Gheorghe Mihalcea, cenaclul literar „G. Ibrăileanu”, în amintirea fostului elev al liceului (1883 - 1887).

La 15 mai 1967, apare primul număr al revistei *„Izvoraşul”* cu lucrări ale unor elevi şi profesori. Prefața de Mihail Jora.

De la numărul 2, din 1968, la propunerea lui, revista se numeşte *„Şcoala nouă”*, serie nouă, ca un omagiu adus foştilor elevi: G. Ibrăileanu şi P. Muşoiu, care, împreună cu Eugen I. Vaian, au scos la Roman - între 1889-1890 - revista cu acest nume. Ultimul număr, cu contribuția profesorului Stețcu, nr. 9, apare, cu ocazia centenarului liceului în septembrie 1972.

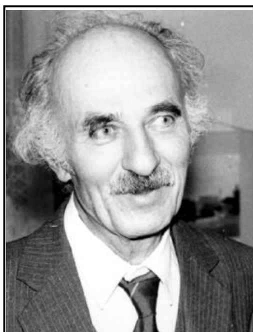
A condus revista *„Viorele”* a elevilor Liceului comercial de băieți din Roman (apărut în aprilie 1937).

A colaborat la revistele: *„Făt-Frumos”* din Cernăuți, director Leca Morariu, *„Cuvântul dăscălesc”*, *„Apostolul”*, *„Ateneu”*, *„Revista arhivelor”*, revista „Izvoraşul”, mai apoi „Şcoala nouă”.

A colaborat, după 1944, la următoarele ziare: „Descătuşarea”, „Steagul roşu”, „Ceahlăul”.

A fost un colaborator al bibliotecii, conferențiind pe diverse teme în cadrul „Colocviilor Bibliotecii Municipale”. A donat importante documente vechi (vezi Fondul Special al Sălii de Lectură). A decedat pe data de 12 mai 1995.

PICTORUL CONSTANTIN BÂRJOVEANU

S-a născut la 26 martie 1934, la Roman, din părinți de origine modestă, fiind primul copil al soților Maria şi Costică Bârjoveanu.

A urmat între 1941 şi 1944 cursurile la Şcoala nr. 2 din Roman.

Între 1945 - 1948 a fost elev al Gimnaziului Unic de pe lângă Liceul industrial pentru băieți, Roman. Se fac cunoscute manifestări ale talentului său artistic, concretizate într-o diversitate de schițe şi desene, existente în caiete de geografie, botanică, anatomie, zoologie.

A urmat între 1949 şi 1951 Şcoala Profesională pentru băieți. Pictează primul său tablou în ulei *„Balta de la Cimitirul Evreiesc”*.

Între 1952 - 1954 a urmat Şcoala Medie de Arte Plastice din Iaşi, fiind ucenic al maeştrilor Corneliu Baba şi Dan Hatmanu.

În 1959 s-a angajat la Uzina de Țevi Roman, unde s-a afirmat ca desenator şi a început studiul limbii esperanto din Revista *„Rebus”* a vremii.

Între 1962 - 1965 a urmat cursurile Şcolii Populare de Artă din Bacău. Studiază mult, lucrează cu devotament, îşi formează un stil propriu, inconfundabil, conferindu-i originalitate şi unicitate în lumea artiştilor plastici.

A participat la multiple concursuri naționale şi schimburi de experiență pe țară, la care talentul său este recunoscut şi recompensat cu diplome. Tot în acest timp a debutat într-o expoziție colectivă, organizată de Muzeul Regional Bacău, alături de alți pictori de seamă: Gh. Iliescu, Iulia Hălăucescu, Şt. Hotnog, Petru Petrescu etc.

În 1968 a deschis o expoziție personală la Sala Victoria din Iaşi, asistat de profesorii Liceului de arte Plastice „Octav Băncilă”: Popa C. Mihai, Mihai Cămăruț, Dan Hatmanu, Şt. Podoleanu etc.

A debutat în poezie, în 1971, la Cenaclul literar „Panait Muşoiu” (ulterior „Cezar Petrescu”.

În 1980 a inaugurat Cercul de limba esperanto care s-a ţinut la Biblioteca Municipală timp de trei ani.

A realizat afişul *„Biblioteca Municipală Roman. Centenar”*

În 1983, în paralel cu creaţiile picturale a lucrat la o gamă largă de caricaturi pe care le-a expus în cadrul unei expoziţii personale la Muzeul de Artă şi la Casa Armatei din Roman.

În 1987 a organizat o expoziţie de pictură şi colaje la Muzeul de Artă din Roman.

A executat lucrări în 1991 pentru aproape toate grădiniţele din oraş şi pentru Căminul de copii orfani.

În 1992 a activat în colectivul redacţional al ziarului *„Gazeta de Roman”*, delectând romaşcanii cu rubrica *„Cronica pisălogului”* până în anul 1998.

În perioada 1993 - 1999 a executat lucrări de pictură religioasă la: biserica *„Sfânta Parascheva”* din Băceşti, biserica *„Sfântul Dimitrie”* din Poieniţa, paraclisul *„Izvorul Tămăduirii”* de la Spitalul nou din Roman, paraclisul *„Adormirea Maicii Domnului”* de la Spitalul de bătrâni din Roman, paraclisul *„Sfânta Filofteia”* de la Căminul de copii nr. 14 al Fabricii de zahăr din Roman, paraclisul *„Sfântul Nicolae”* de la Căminul de copii orfani din Cartierul muncitoresc din Roman, biserica *„Sfântul Nicolae”* din comuna Boteşti, paraclisul *„Sfântul Andrei”* din Cartierul muncitoresc din Roman.

În 1994 a participat la expoziţia de grafică *„Pictură şi caricatură”* în şapte ţări europene, condusă de profesorul Dan Bliderişanu.

În 1998 a apărut lucrarea profesorului Gheorghe A. M. Ciobanu, *„Roman - Locul şi spiritul”*, la care a contribuit cu realizarea părţii de grafică. Tot în această perioadă a reunit cele mai savuroase poezii ale sale în volumul *„Pegasul dă cu copita”*, volum rămas în manuscris şi publicat post-mortem.

La 18 martie 2000, cu doar zece zile înainte de a împlini 66 de ani, un accident de maşină a pus capăt existenţei acestui mare om.

SCRIITORUL SILVIU N. DRAGOMIR

Născut în zodia *„Balanţei”* la Roman, 4 octombrie 1930, însuşi semnul zodiacal l-a făcut să pună în cumpănă tot ceea ce a văzut şi întâlnit într-o viaţă din plin dăruită cu pasiuni dintre cele mai diverse.

Ziaristul, devenit astăzi scriitor a fost marcat, din şcoală, de lecţiile strălucite ale profesorului de istorie, Ion Testiban, ca şi cele ale profesorului de morală, Tom Simionescu.

Silviu N. Dragomir, scriitorul de acum, a primit pe acest fond o formare tehnică prin absolvirea Institutului Politehnic din Bucureşti, unde i-a avut ca dascăli - printre alţii - pe academicienii Remus Răduleţ şi Grigore Moisil.

Din păcate însă, teoria adevărului l-a aruncat pe practicianul ei - ca şi pe mulţi alţii - în închisorile comuniste, iar la ieşirea din claustrare accesul în publicistică i-a fost blocat, cu unele excepţii în ceea ce priveşte publicistica de specialitate, dar şi cu unele contribuţii prin reviste ca: *„Transilvania”*, *„România pitorească”*, sau prin almanahuri precum *„Flacăra”*, *„Magazin”* ş.a.

După revoluţia din 1989, Silviu N. Dragomir se consacră ziaristicii, având colaborări şi angajări permanente la ziarele *„Dreptatea”* şi apoi *„Cotidianul”* ca şi revista *„Luceafărul Românesc”* din Canada. În aceste periodice, ziaristul intervine adeseori şi cu încercări de elucidare a unor probleme rămase enigmatice deocamdată.

Biblioteca municipală „G. R. Melidon” deţine următoarele titluri ale scriitorului Silviu N. Dragomir: „Enigme în jurul nostru”, „Incursiuni în paranormal”, „Marea Eclipsă”, „Mistere”, „Taine”, „Ţinutul Roman în iconografia vremii”. Aceste cărţi au fost donate cu ocazia întâlnirilor pe care le-a avut scriitorul cu publicul romaşcan. Pe lângă lucrările personale, scriitorul a donat bibliotecii şi lucrări ale altor autori, de o importanţă deosebită pentru oraşul Roman.

Întâlnirile scriitorului cu utilizatorii bibliotecii s-au bucurat de un real succes, nu numai prin temele abordate, ci şi prin discuţiile interesante care au avut loc cu aceste prilejuri.

Toate cărţile donate de scriitorul Sliviu N. Dragomir constituie o colecţie care îi poartă numele. Pentru donaţiile făcute a primit Diploma „Donator libris”.

PROFESORUL MIHAI ANDONE

S-a născut la 24 septembrie 1937 în satul Homiceni, comuna Bârgăoani, judeţul Neamţ, din părinţii Gheorghe şi Anica, ambii decedaţi: tata în al doilea război mondial şi mama în 1969.

A urmat clasele I-IV în satul natal între 1945 - 1949, clasele V-VI în satul vecin Talpa, clasa a VII-a la Bârgăoani, centrul comunal.

După susţinerea examenului de bacalaureat a urmat cursurile Facultăţii de istorie-geografie din cadrul Institutului Pedagogic de trei ani din Iaşi, ulterior absolvind şi Facultatea de istorie-filozofie din cadrul Universităţii „Al. I. Cuza" Iaşi . A obţinut toate gradele didactice, precum şi titlul de profesor evidenţiat.

A funcţionat ca director de cămin cultural şi învăţător necalificat la Şcoala generală Ruginoasa, comuna Bozienii de Sus.

Între anii 1962 - 1964 a funcţionat ca profesor şi apoi ca director al Şcolii generale Schitu - Frumoasa, comuna Balcani, judeţul Bacău.

În 1964 este profesor de istorie la Ruginoasa, iar între 1970 - 1975, directorul acestei şcoli.

Din 1979 a fost transferat prin concurs la actualul Grup Şcolar Industrial Materiale de Construcţie Roman, unde a funcţionat ca profesor de istorie până în anul 2000, când s-a pensionat.

Vreme de câţiva ani, în perioada post-decembristă a fost director de studii al filialei din Roman a Universităţii „Petre Andrei" - Iaşi, pentru Facultăţile de Drept şi Ştiinţe economice. A fost director de studii al centrului de pregătire Roman al Universităţii „Dimitrie Cantemir" Iaşi şi al Filialei Roman din cadrul Fundaţiei Academice „Vasile Alecsandri" Iaşi, pentru Şcoala Postliceală Sanitară.

Începând din 1990 şi până în 2004, în toate legislaturile a fost consilier local, fiind preşedinte al Comisiei de cultură, învăţământ, culte şi sănătate din cadrul Consiliului local Roman.

A publicat cinci cărţi: *„Contribuţii la istoria unui liceu centenar. 1880-1980"* (1980), *„Pagini de istorie. Satul Homiceni (jud. Neamţ)"* (1998), *„Cu cărţile pe masă"* (lansată la Biblioteca municipală, 2004), *„Ruginoasa – Neamţ. Pagini de istorie, confesiuni şi... reflecţii"* (2004); *„1880-2005. Grupul Şcolar Industrial Materiale de Construcţii – Roman. 125 de ani pe drumul afirmării depline"* (2005), „Între efemer şi… eternitate" (în curs de

apariție) şi aproape 600 de materiale în mass-media centrală şi locală. A fost redactor şef la două publicații: *„Înfrățirea”* şi *„Radar”* şi responsabil de rubrică la *„Cronica romaşcană”*. În „Cronica Episcopiei Romanului şi Huşilor” şi „Cronica Episcopiei Huşilor” are publicate ample studii istorice. În 1992 a fost unul dintre principalii factori de acțiune în cadrul Comitetului de sărbătorire a 600 de ani de atestare documentară a oraşului Roman. În lucrarea „Istoria oraşului Roman”, 1992, a scris cinci capitole.

Din 1990 a fost vicepreşedinte al Ligii Naționale a Județelor Abuziv desființate, iar din 1995 preşedinte al Partidului Renaşterii Județelor Abuziv desființate.

Face parte din mai multe organizații apolitice: *„Societatea culturală Roman 600”, „Fundația Melchisedec Ştefănescu”* şi altele.

A organizat două muzee istorico-etnografice cu multe exponate care fac parte şi din patrimoniul național, în satul Ruginoasa şi în oraşul Roman (în ultimele două decenii).

Participă activ la toate manifestările cultural - artistice importante din oraş: la Biblioteca municipală „G. R. Melidon”, Muzeul de istorie, Muzeul de artă, Muzeul de Ştiințe naturale, Cercul militar. A donat bibliotecii lucrările personale.

PROFESOARA MĂRIOARA LOZINSCHI

S-a născut la Roman, la 1 septembrie 1927, tatăl, Dumitru Savin era meseriaş cofetar şi mama, Olimpia Savin, casnică.

A urmat Grădinița Melchisedec, apoi cursurile Şcolii primare nr. 1 *„Principesa Maria”*, Liceul de fete *„Sturza Cantacuzico”*.

După terminarea liceului, a urmat Universitatea *„Al. I. Cuza”*, Facultatea de Litere. În acelaşi timp a urmat Conservatorul „Gavriil Musicescu” din Iaşi, secția pian, profesor Eliza Ciolan şi secția pedagogică, profesori Achim Stoia şi George Pascu. Studiile la conservator au fost întrerupte în 1948, când reforma învățământului nu mai permitea să urmezi două facultăți.

S-a căsătorit în 1948 cu inginerul Victorin Lozinschi, alături de care a activat cu pasiune pe linie artistică, pregătind spectacole cu instrumentişti.

A predat la: Şcoala Generală Săbăoani (1950-1951), Şcoala medie Tehnică Drumuri şi Poduri Bacău (1951-1952), Şcoala Medie Tehnică

Agricolă *„Ion Ionescu de la Brad”* (1952-1955), Liceul *„Roman Vodă”* (1955-1984).

În perioada 1973-1974, timp de şase luni a organizat biblioteca Liceului „Roman Vodă”, care de patru ani nu mai avea bibliotecar.

A luat în familie lecţii de pian şi acordeon (1936-1946), a făcut parte din orchestra Liceului „Roman Vodă” ca pianistă, dând spectacole împreună cu un grup de instrumentişti. Între 1946-1948, ca studentă la Iaşi a făcut parte din formaţia instrumentală studenţească *„Arlus”*, ca pianistă şi acordeonistă.

În şcolile în care a predat a pregătit spectacole, serbări, piese de teatru, orchestre cu profesori instrumentişti şi coruri cu elevii.

În 1957 a înfiinţat orchestra de muzică uşoară şi populară a liceului *„Roman Vodă”* cu care a dat spectacole până în 1971, prezentându-se la concursuri judeţene şi interjudeţene şi obţinând în fiecare an premiul întâi la judeţele Iaşi, Bacău şi Neamţ. Cu o parte din banii de la spectacole s-au cumpărat instrumente pentru liceul „Roman Vodă” (acordeon, baterie cu accesorii, trompetă şi pupitre) şi s-au organizat excursii prin ţară.

După 1984, a organizat împreună cu soţul, Formaţia instrumentală a Bibliotecii municipale: pian - Mărioara Lozinschi, chitară - Victorin Lozinschi, baterie - Mihai Păduraru, vioară - Emil Urziceanu, acordeon - Ioan Răducanu, cu care a dat spectacole între 1989 - 1991 de muzică uşoară retro.

Este o cititoare pasionată şi ataşată cu tot sufletul activităţilor culturale şi artistice de la Biblioteca Municipală „G. R: Melidon”.

INGINERUL VICTORIN ŞT. LOZINSCHI

S-a născut în anul 1926, în oraşul Orhei, pe meleaguri basarabene, din părinţi intelectuali - profesori. Aceştia s-au mutat cu familia mai întâi la Chişinău, şi apoi în 1930 la Roman.

Grădiniţa de copii, şcoala primară şi liceul „Roman Vodă” au fost absolvite în Roman.

Educaţia culturală şi muzicală a primit-o în familie. Sub influenţa profesorilor George Pascu, D. D. Botez a primit încă din copilărie lecţiile de pian şi de vioară.

După terminarea Facultăţii de agronomie din cadrul Politehnicii

„Gheorghe Asachi” Iaşi unde a urmat şi seminarul pedagogic de la Liceul de aplicații, a desfăşurat întreaga activitate în învățământul liceal.

Din 1951 şi până în 1999, timp de 38 de ani a funcționat ca profesor de specialitate. La Liceul „Ion Ionescu de la Brad” a dirijat corul şi orchestra liceului, a pus în scenă şi regizat piese de teatru.

A făcut parte din echipa de teatru a Sindicatului învățământ ca actor amator. A făcut parte din formația C. F. R. a inginerului A. Artuşenko. A participat la cercul literar „Arcada” de la Muzeul de artă.

A fost instrumentist şi solist în formația orchestrală din cadrul Bibliotecii Municipale Roman. A participat la numeroase activități culturale, susținând recitaluri de versuri din creațiile marilor noştri poeți.

A prezentat o recenzie a cărții „Ani învolburați” de Alexandru Ionescu, lansarea având loc la Biblioteca Municipală „George Radu Melidon” Roman.

Este prezent la majoritatea activităților bibliotecii.

Bibliografie:

1. **Revista Colegiului „Roman Vodă” din Roman, Şcoala Nouă”, nr. 12 - 12 iulie 2002**
2. **Emilia Țuțuianu şi Profira Bârjoveanu - Album „Constantin Bârjoveanu”, Roman, 2003**

III. PROIECTE DE VIITOR

O bibliotecă publică îşi îndeplineşte funcţia, dacă este capabilă să satisfacă cerinţele de lectură ale colectivităţii în care îşi desfăşoară activitatea.

Cunoaşterea şi satisfacerea cerinţelor şi exigenţelor membrilor colectivităţii sunt probleme care ne preocupă în mod deosebit, de aici şi dorinţa de a realiza câteva proiecte de viitor precum:

- informatizarea serviciilor bibliotecii;
- înfiinţarea Centrul de Informare Comunitară.

Trăim într-o societate în care cel mai important capitol este informaţia şi în care se dezvoltă noile tehnologii ale informării şi comunicării. Nevoia de a ţine pasul cu câştigurile cunoaşterii, cu performanţele tehnicii este un imperativ şi pentru biblioteca noastră.

Tot mai mulţi specialişti întrevăd biblioteca ca o bază de date în care informaţiile ocupă un spaţiu foarte restrâns, sunt excelent indexate şi accesibile la comanda oricărei persoane conectate la reţea.

Trebuie să recunoaştem faptul că şi pentru cititori este mai eficient să apese butoanele unui prelucrător electronic de texte şi să obţină informaţiile de care are nevoie, decât să le caute în desişurile mereu mai ample de material tipărit, care ocupă foarte mult spaţiu, se deteriorează uşor, se transportă cu dificultate, implică mari cheltuieli de întreţinere, legătorie şi restaurare.

În momentul de faţă, biblioteca are un birou de informatizare care deţine trei calculatoare şi personal specializat - referenţi operator PC. În programul de informatizare vor fi introduse cele 154.727 documente, precum şi evidenţa utilizatorilor noştri.

Pe lângă faptul că informatizarea va permite o evidenţă mai bună şi metode de lucru rapide, biblioteca noastră va putea fi inclusă într-o reţea informatizată alături de bibliotecile din Piatra Neamţ şi Târgu Neamţ.

Un alt proiect de viitor ar fi înfiinţarea Centrului de Informare Comunitară care va veni în sprijinul persoanelor şi grupurilor comunităţii locale în scopul rezolvării problemelor curente ale acesteia. Biblioteca va fi, în acelaşi timp, şi centru de informare despre comunitate şi centru de organizare şi furnizare a informaţiilor pentru comunitate.

Acest centru va oferi informații, consultanță, date referențiale, biblioteca devenind o instituție mai flexibilă, mai puțin izolată, orientată către utilizator.

Proiectul *„Lex expert”*, din cadrul biroului informațional, este viabil începând cu luna mai 2005.

Sunt domenii asupra cărora se cer mereu informații, consultații: asistență socială, asigurări sociale, probleme vizând locurile de muncă, probleme de sănătate, imobiliare, despre familie, administrație, justiție, impozite, informații privind viața culturală locală, rețeaua şcolară şi structurile de educație, timpul liber etc. aceste probleme îşi vor găsi răspuns prin înființarea Centrului de Informare Comunitară.

Închei, exprimându-mi dorința ca biblioteca noastră să rămână în continuare o instituție de cultură esențială în acest spațiu moldav, iar prestigiul şi utilitatea ei în viața spirituală a acestei aşezări să atingă cote maxime.

Bibliografie:

Dumitrescu, Victoria - *Management de bibliotecă. Standarde pentru serviciile publice de bibliotecă*, Colecția *„Caietele bibliotecarului”*, nr. 14, Bucureşti, 2003.

IV. ORAŞUL ROMAN ÎN AMINTIRILE UNOR MARI PERSONALITĂȚI

„Vine o vreme, vine o vamă…” este motoul romanului ***„Fiecare om cu clepsidra lui”*** de ***Haralamb Zincă***.

„Fila 1 de calendar. M-am născut la Roman şi aş fi putut să rămân în continuare romaşcan, ca majoritatea celor născuți în frumoasa livadă cuprinsă între Siret şi Moldova… Mai ales că, în 1933, toate datele existenței mele sociale promiteau un destin romaşcan: eram premiantul întâi al şcolii, devenisem preşedintele clubului „Schmoll Pasta”, treceam drept gimnazistul nr. unu al Asociației sportive „Macabi” şi eram îndrăgostit de Coca - o fetiță de anii mei, pentru care am „inventat” un aparat de proiecție (ca s-o cuceresc, se-nțelege) şi n-a lipsit mult să dau foc pletelor ei frumoase, precum şi casei. Nu din vina aparatului, ci a peliculei inflamabile.

Un vârtej social, izbucnit peste noapte, m-a smuls din oraşul natal şi m-a purtat către alt țărm şi necunoscut şi nedorit. Ce să-i faci?, fusesem programat să devin bucureştean, şi încă unul de mahala.”

Construcția mozaicală a romanului aduce în prim plan de mai multe ori imaginea oraşului copilăriei lui Haralamb Zincă cu *„Grădina Mare”*, cu tropotul egal al cailor de la birjele ce călătoreau prin noaptea târgului, piața cu hala ei unică de carne şi peşte, iarna cu troienele mari…

„Troienele de zăpadă, la Roman, urcau până la streaşina caselor. Iernile descălecau în târg după datină şi calendar şi se retrăgeau din viața şi din sufletele noastre după aceleaşi legi. Din decembrie şi până în martie pluteau în văzduh clinchetele clopoțeilor de la sănii. Sufeream îngrozitor de frig. Mă dădeam cu săniuța pe dealul lui Ianculovici şi mă întorceam acasă înghețat şi plângând. Mă lua în primire mama, care-mi scotea ghetele şi râzând de lacrimile mele, se apuca să-mi frece între palmele ei muncite degetele picioarelor, îmi prindea pe urmă mânuțele înroşite de ger, şi după ce sufla în ele, mi le încălzea la subțioara ei…”

„Mă înfricoşau furtunile de vară. Mai ales cele ce se dezlănțuiau în faptul serii. Norii negri se buluceau deasupra târgului gata - gata să-l strivească…

Ploaia se dezlănţuia grea, în forţă şi ca într-un film de groază, oraşul se cufunda în întuneric… Curând totul se potolea, numai din streşini mai „ploua” un timp, uzina electrică îşi relua duduitul, ferestrele se luminau iarăşi; doar atunci oamenii îndrăzneau să iasă în prag… Ieşeam şi eu temător, în stradă, strângând mâna tatii. Tot oraşul mirosea a „Grădina Mare”. „Mergem să cumpărăm un harbuz?” mă întreba tata pe neaşteptate, ca pe un om mare. „Mergem!” răspundeam eu cu îndrăzneală. Porneam la drum ca într-o aventură, deşi piaţa cu hala ei unică, de carne şi peşte, se găsea chiar în spatele casei… harbujii mari, lunguieţi, plesnind de sănătate. Cel ales de tata ajungea în braţele mele, fericindu-mă - eu aveam să-l duc până acasă în palma înălţată la nivelul umărului, aşa cum îi văzusem pe cei mari. Mă treceau toate sudorile, ştiam însă că efortul îmi va fi răsplătit…”

„Dragostea pentru spectacolele de revistă am avut-o de mic copil, încă de la Roman, când pentru prima oară, cu gura căscată şi fără să mă dau bătut de somn, m-am lăsat fermecat de revista „Daţi-i drumu' mai rapid” scrisă şi realizată de un grup de tineri amatori, dornici să trezească târgul din inerţia cotidiană.”

Despre cinematografele din Roman, Haralamb Zincă îşi aminteşte într-un ***„Carnet de scriitor”*** din almanahul Cinema 1985:

„Nu-mi amintesc când am intrat prima oară într-o sală de cinema. În schimb memoria îmi păstrează nealterate mici amănunte legate de prezenţa celei de-a şaptea artă în Roman, târg de negustori şi meşteşugari, de doctori şi avocaţi, puşi cu toţii în slujba „prosperităţii” plugărimii din satele şi comunele învecinate. Desigur, în Roman mai existau şi o fabrică de zahăr şi una de … lumânări, o moară şi o presă de oloi.

Însă nu ţin minte ca aceste prezenţe industriale să fi tulburat liniştea patriarhală a târgului. În schimb, prezenţa cinematografului lui Barach, da, o tulbura. Nici nu vă puteţi închipui cu ce anume. Ei bine, cu o nenorocită de sonerie electrică, montată în stradă - şi nu pe una oarecare, a urbei, ci chiar Strada Mare - şi care când prindea să sune, apoi suna în tot târgul ca să vestească romaşcanilor că el, Barach, a mai făcut rost de un fim.”

Pentru regizorul de film ***Jean Mihail***, Romanul este oraşul copilăriei şi întâlnirea cu cea de-a şaptea artă.

„Pe vremea copilăriei mele, oraşul Roman - care azi e un centru industrial şi muncitoresc important - era un târg liniştit şi tăcut. Cu o stradă principală, unde locuiau boierii, curată, străjuită de castani şi tei în floare; cu străzi mărginaşe, unde locuiau muncitori săraci, pline de hârtoape şi bălţi stătute; cu o grădină mică în centru, unde în serile de vară, cânta muzica militară; cu o „confetti şi serpentine”; cu apa Moldovei cenuşie şi leneşă… Când soarele se stingea dincolo de turla Precistei Mari şi înserarea se lăsa

peste fosta cetate a lui Roman Vodă, lumea începea să se adune pe la case… Lămpile electrice cu arc aruncau ici-acolo câte o pată de lumină pe caldarâm, iar tăcerea nopții era sfâşiată de țignalele stridente ale vardiştilor, care se controlau de la un capăt la altul al uliței mari, şi de zgomotul trăsurilor particulare, ori a birjelor care duceau protipendada la cinematograf. Da! Cinematograful ajunsese şi la Roman, după ce făcuse un drum destul de lung.

Nu cred că spectatorul de astăzi poate să-şi închipuie cum arată o sală de cinematograf din provincie, prin anii 1911 - 1912, de soiul celei în care era instalat cinematograful „Brand" de la Roman. Voi încerca să-l descriu, deşi mi-ar trebui o pană de umorist. Era un fel de coridor lung şi îngust, chiar în prelungirea berăriei Brand, având o singură uşă, pentru intrare şi pentru ieşire, prin care pătrundeau nu numai spectatorii, ci şi mirosul de fleici şi mititei, venit din localul de consumație. Parfumul acesta învăluia scenele de dragoste de pe ecranul bonțit şi găurit, de un gri murdar, scene pe care aparatul de proiecție le acompania cu zgomotul lui monoton şi enervant, ca o mitralieră în bătaie.

Acționat cu mâna, aparatul colabora intens la acțiunea filmului. Proiecționistul imprima scenelor din film, un ritm propriu; dacă scena reprezenta o bătălie sau un atac de cavalerie el învârtea manivela aparatului mai repede, iar dacă era vorba de o scenă de dragoste - pe care şi el era probabil dornic să o savureze pe îndelete - învârtea manivela mai încet, chiar până la descompunerea imaginilor, spre satisfacția tineretului din sală.

În primele rânduri de scaune lua loc „Lumea bună" a târgului, iar spre fundul sălii oameni mai simpli. Şi dacă prefectul, primarul sau procurorul anunța că va veni la cinematograf, atunci reprezentația nu începea până când oficialul nu-şi făcea apariția în sală… „O vinit don' prefect, dă-i drumu'!…" Pentru proiecție exista un singur aparat, aşa că se făcea pauză după fiecare bobină de film. Pauzele acestea, ca şi cele datorate deselor întreruperi ale peliculei, erau împlinite de muzica stridentă a pianului automat care acompania filmul sau de strigătul vânzătorilor care desfăceau „rahat cu apă rece" şi „semințe prăjite de bostan". Acolo, la cinematograful Brand îmi făceam veacul în orele libere de la şcoală, cuprins de o emoție care şi-a lăsat pecetea asupra mea pentru tot restul vieții (...) Acolo am văzut filmul românesc „Războiul Independenței" care a fost marele eveniment al stagiunii 1912 - 1913. Mi-au rămas vii în minte unele momente din film: plecarea lui Peneş Curcanul, moartea lui Cobuz, colonelul rus care dădea mâna cu sergentul român întors de la Plevna cu „Crucea Sfântu Gheorghe" pe piept, soldații români care mureau cu gesturi mari, cu fața la aparat, şi mai ales şarja roşiorilor! Nu erau prea mulți călăreți, dar datorită vitezei cu care

operatorul învârtea manivela aparatului, şarja mi se părea de un avânt impetuos!

În dosul ecranului, un gornist de la regimentul de infanterie, suna atacul, în timp ce un toboşar cu o tobă mare a fanfarei militare, bătea năpraznic, imitând loviturile de tun, în sală erau întotdeauna vreo douăzeci de soldaţi, aduşi anume, sub comandă, să strige „Ura!” La scenele din sală, ba chiar şi unii oameni mai maturi, strigau cât ne ţinea gura. Ambianţa sonoră era realizată şi sentimentul patriotic se încingea la maximum!

Dar iată că soldaţii de pe ecran, români sau otomani, după ce înfruntaseră moartea şi căzuseră glorios, vedeau venind caii roşiorilor. Atunci de teamă să nu fie loviţi de copitele lor, se ridicau de pe locurile unde muriseră şi târându-se mai mult sau mai puţin discret, se mutau la loc ferit, unde, bineînţeles… mureau din nou! În clipa aceea, vai, spectatorii uitau de sentimentul patriotic şi se prăpădeau de râs…”

Victor Kernbach, făcând o călătorie prin oraşele Moldovei scrie ***„Lumini pe strada mare”***, o comparaţie între oraşele acestui ţinut dintre Carpaţi şi Siret, prin intermediul Străzii Mari.

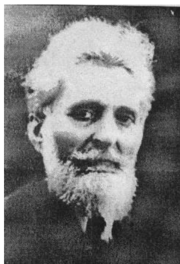
„Strada Mare… odinioară pe uliţa mare pulsa singurul strop de viaţă al fiecărui orăşel sau târg…

La Roman, puţin mai largă, pornise de la o vreme să se autodesfiinţeze treptat, luând-o înaintea demolatorilor, căci se prăbuşea uneori peste catacombele negustoreşti de pe tărâmul celălalt, adică de sub stradă (...) Azi,… e o stradă largă şi solară pe care trec în pulsaţii uriaşe torentele celei mai adevărate vieţi.”

În ***„Amintiri din copilărie şi adolescenţă”,*** **Ibrăileanu** prezintă Romanul în strânsă legătură cu evenimentele din viaţa sa, căci aici a cunoscut primele iubiri, aici se prefigurează viitorul intelectual, dar aici cunoaşte şi durerea prin pierderea mamei. Amintirea Estellei este legată de grădina publică din Roman, de fanfara care cânta *„toate operele”* auzite mai târziu la teatru.

„Estella era o fată de 17 ani, brunetă, cu nasul acvilin, şi care umbla cu rochii de culoare cenuşie sau albastră, ori cel puţin fionguri din familia acestor culori…La grădina publică, la un rond din mijlocul oraşului (loc de muzică şi de plimbare) eu eram veşnic prezent, melancolic, gânditor, cu ochii ţintă spre ea - uneori îmi luam curajul să o privesc drept în ochi - veşnic unde era, veşnic pe o bancă în preajma ei. Apoi, cum mă sculam treceam pe la ea. Avea o casă cu un cerdac lung spre drum…”

„De atunci a început şi plăcerea mea pentru muzică. În Roman era o muzică militară admirabilă, care cânta toate operele, pe care le-am auzit apoi la teatru. Toate aşteptările mele, toate serile de grădină publică, toate cele erau ţesute cu muzică.”

La Roman, Ibrăileanu a publicat şi primul său articol.

„Întâiul meu articol publicat a fost o critică a unei poezii tipărită într-un ziar din Roman de o domnişoară (...) Era bine scrisă, plină de răutăţi şi oraşul fiind mic, domnişoara cunoscută, articolaşul a făcut zgomot. Defectul criticei era disproporţia între importanţa ce o dădeam eu lucrului şi între micimea acestui lucru. Aşadar, debutul meu literar a fost… critica literară agresivă!”

Elev în clasa a VII-a la Liceul „Codreanu” din Bârlad, aflat în vacanţă la Roman, împreună cu Panait Muşoiu (propagandist socialist, funcţionar) şi Eugen Vaillant (poet eminescian) scoate revista *„Şcoala nouă”* (15 iulie 1889 - 1 iunie 1890). La revista *„Şcoala nouă”*, Ibrăileanu publică versuri de atmosferă eminesciană, dar şi încercări filosofico-literare, meditaţii provocate de lecturi din Kant, Lessing, Nietzche.

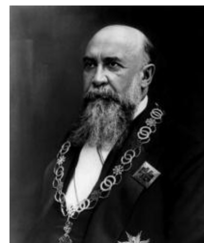
Apa Moldovei cu împrejurimile sale l-au atras pe copilul Ibrăileanu:

„… eram un grozav explorator al Moldovei. Vara mă scăldam de 3-4 ori pe zi (uneori noaptea pe lună). Umblam kilometri întregi pe mal şi prin apă; ştiam toate adâncurile, toate locurile. Iarna, cu un topor, tăiam gheaţa şi pluteam pe o bucată de gheaţă ca pe o plută. Odată era să mă înec.”

Datorită pierderii părinţilor, Ibrăileanu a *„pendulat”* între Bârlad (unde era elev la Liceul Codreanu) şi Roman (unde venea în vacanţă la o rudă).

Cât de legat a fost Ibrăileanu de Roman? La Bârlad ca elev se gândea mereu la *„străzile mele, la felinarele mele de pe uliţele prietene din Roman, la figurile oamenilor...”*

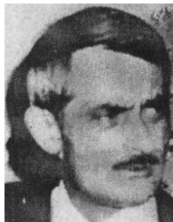
În vacanţa de vară, elev fiind, ***Nicolae Iorga*** venea la Roman la Emanoil Arghiropol, fratele mamei sale (Zulnia Iorga). În monumentala autobiografie ***„O viaţă de om aşa cum a fost”***, Iorga scrie:

„Pacea sufletului venea numai odată cu vacanţele cele mari. La Roman aştepta marea bibliotecă a unchiului de acolo, cu cărţi franceze de ştiinţă popularizată, cu splendide volume ilustrate despre tainele mării, cu nuvele ca acelea ruseşti ale lui Solohub. Fără a pomeni scrierile înseşi ale lui Emanoil Arghiropol: versuri, nuvele, amintiri din războiul de la 1877. Plachetele de ziare veneau zilnic, aduse de Iacob Riven, secretarul, şi cu ce lăcomie mă aruncam asupra hârtiei proaspete!”

Uneori Iorga - adolescentul rătăcea pe malurile Moldovei, prindea peştişorii care se zbăteau în valuri, sau ataca *„broaştele care-şi scoteau din mlaştini boturile sure şi ochii de aur”*.

La ziarul lui moş Manole, scria anecdote sau judeca politica generală a Europei. Deci, după propria-i mărturisire, Iorga a debutat la Roman (în ziarul *„Romanu”*, condus de Emanoil Arghiropol, unchiul său) în vara anului 1884 cu articole şi comentarii de politică externă.

În 1963, **Paul Anghel** publică ***„Arpegii la Siret”*** - un reportaj despre oraşele Moldovei, deci şi despre Roman.

Iată un fragment:

„Ce ştiţi despre Roman?

O întrebare ciudată!

O linişte ciudată!

În oraşul cu mari instalaţii industriale moderne, dotate cu agregate răspunzând la comenzi electronice, mai există încă vreo câteva birje. În sala de conducere, stăpânind fulgerele liniilor automate e o linişte de marmură, de care nu te poţi apropia decât în papuci sau pe roţile cu arcuri şi cauciuc ale trăsurii, legănând clipele pe sub coroanele castanilor ce picură frunze rar, tot mai rar. Cad şi fructele. Fac un zgomot imens şi oraşul tresare, ducându-şi mâna la piept, la gât sufocat o clipă, în spaima că liniştea s-a rupt definitiv. Nu te poţi apropia de Roman decât în tonul şi cu pasul liric al unui fals roman. A nu surprinde acest pas şi acest ton, ar însemna o „trădare”...

Cad castanele şi Romanul de fiecare dată, cu angoasa unei dudui prematur îmbătrânite, trezită şi recăzută în leşin; cad castanele pe nişte nervi laminaţi ca foiţa, străvezii de-acum şi albaştri de aşteptare, de nelinişte, de oboseală. Cad enervant şi te exasperează această imposibil de reprimat tresărire, acest scandal al unei mici sincope de fiecare dată, când ştii bine - fir-ar să fie! - că doar singurul eveniment casnic al toamnei la Roman e faptul că, iar şi iar cad castanele.”

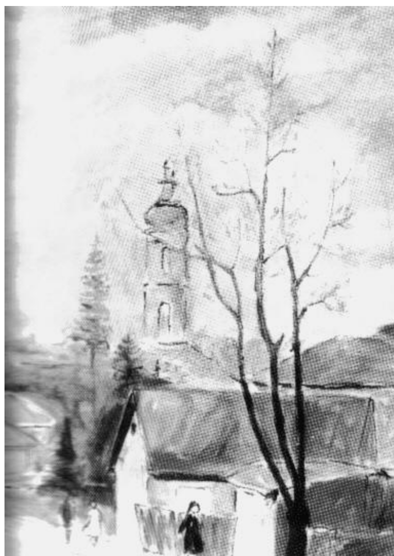
În 30 martie 1992, când s-au sărbătorit 600 de ani de existenţă a oraşului, s-a tipărit ***„Istoria oraşului Roman”***, lucrare întocmită de un colectiv de autori şi cu o ***prefaţă*** semnată de academicianul ***Răzvan Theodorescu***, strălucit fiu al urbei noastre.

Pentru a întregi imaginea veche, dar şi nouă despre oraşul nostru, citām selectiv din prefaţa amintită:

„Romanul vechi este un oraş care se estompează aievea în ceaţa copilăriei mele. Strada Mare, Episcopia, Grădina Publică, Banca, magazinul lui Hascal, cofetăria lui Steranti, Spitalul Precista - pe lângă care intram în oraş, trecând podul peste Moldova - şi altele câte şi mai câte. O uliţă în pantă, bună pentru săniuş, sau casa năpădită de flori şi

buruieni bine mirositoare a unei doamne Goilav, din burghezia armenească…”

„Peste Roman a plutit, de câteva ori, duhul istoriei şi al letopisețului, măcar şi numai dacă ne gândim că acum exact trei veacuri, în decembrie 1691, aici era ucis primul istoric - martir al românilor, Miron Costin, după ce cu mai bine de o sută de ani înainte, în scaunul Episcopiei Romanului - ivită după 1400, alături de cea de la Rădăuți, păstorise un ierarh şi un cronicar de talia lui Macarie. Aşezând câteva gânduri în fruntea acestui volum… nu am vrut să spun decât respectul meu adânc pentru petecul de pământ din care veneau sau în care s-au îngropat unii dintre cei ce mi-au fost foarte, foarte dragi.”

Peisaj romaşcan: pictor **C. Bârjoveanu**

Addenda

Roman Noembrie 1885

Se va adeveri primirea donațiunei D^{lui} Melidon aducându-se mulțumirile comunei pentru acest act.
N°. 6595
Roman Noembrie 1885

Domnul primar,

Primind adresa D^{stre} N^{oo} 1255 din 22 April anul curent şi văzând din ea că Onor. Consiliul Comunal, au binevoit a primi ofranda de cărți ce am avut fericirea de a pute face comunei mele natale, pentru crearea unei biblioteci publice, în condițiunile propuse de mine prin declarațiunea de la 2 Apriliu, am onora a depune, odată cu aceasta în primirea Domniei Voastre:

1. Două sute douăzeci şi opt volume legate relative la diferite scrieri istorice, ştiințifice şi literare dupre specificarea indicată prin anume catalog.
2. Un tablou imprimat cu rame şi sticlă purtând inscripțiunea „Melidonium” şi cuprinzând fotografia şi catalogul cărților oferite esplicate şi numerotate în ordinea lor de bibliotecă.
3. Un dulap mare de lemn lucrat în şuruburi de desfacere şi refacere dupre trebuință, lustruit mahon şi cu trei uşi a câte două ochiuri de sticlă şi broasce, având o singură cheie pe care o şi depun odată cu acesta.

Încheiu, Domnule primar, prin a vă ruga să bine voiți a regula descrierea cuvenită pentru primirea celor mai sus şi prin a vă mulțumi în modul cel mai deplin pentru concursul cu care ați binevoit a face să se primească de cetățenii mei această donațiune mică, dar care este de natură a provoca cu timpul sporirea şi a Romanului nostru precum odinioar a Romei - *„Din urbe în urbe”*, dacă este adevărată acsioma strămoşească *„mens agitat molem”*, că adecă numai mintea sporesce lumea, cu aşa credință am făcut oferta mea.

Bunul meu dar am dat târgului meu natal pentru a mă pute retrage cu cuvintele marelui nostru Asachi: *„Lucrul meu şi al meu repaos”.*

Primiți, vă rog, Domnule primar şi cu această ocaziune, considerațiunea cea mai deplină

George Radu Melidon

*****

N$^{\underline{oo}}$ 4542

Dlui **Georgiu Radu Melidon**

1855 Decembrie 2

Biblioteca ce ați oferit comunei, compusă din cărțile specificate şi tabloul imprimat, cu fotografia domniei voastre, asedate şi depuse într-un dulap special, primindu-se cu petițiunea ce mi-ați adresat la 17 Noembrie am onore a vă adresa cele mai vii mulțumiri pentru acest act, care va transporta posterității spre laudă, inscipțiunea „Melidonium”.

*****

Referat

1895 Octombriem 20 zile

Domnule Primar,

Încă din anul 1891, luna Dechembrie în 17 zile, am încredințat Dlui Gh. I. Catinca, un volum N$^{\underline{2}}$ „Teatru - Alecsandri” din cărțile comunei şi nici până astăzi nu a înapoiat acel exemplar; cu onóre supun aceasta la cunosciința d$^{\underline{vostre}}$.

Secretar I. V. Zole…

*****

Primăria Urbei Roman

Registratură 20 Oct. 1895

Nr. 5441

Se va face invitare D$^{\underline{lui}}$ Sub. Lt. George Hotineanu din Călăraşi Reg. 8 ca să bine voiască a restitui volumul împrumutat.

Primar,

s.s. = ind.

*****

Nr. 1963 **D^{lui} Andrei Vizanti**

1889 iunie 5

Încă de la 11 Octombrie a anului 1886 d-vs ați împrumutat din biblioteca acestei comune un volum intitulat „L'Instruction Publique en Allemagne".

Vă rog bine voiți a ne restitui acest volum fiind necesar.

*****

Biblioteca Județeană Neamț
Nr. 123 din 05 februarie 1988

Către,
Biblioteca Municipală Roman

In conformitate cu planul stabilit de Consiliul Culturii şi Educației Socialiste şi comunicat de C. J. C. E. S. Neamţ, urmează să realizați, în anul 1988, urmitorii indicatori specifici :

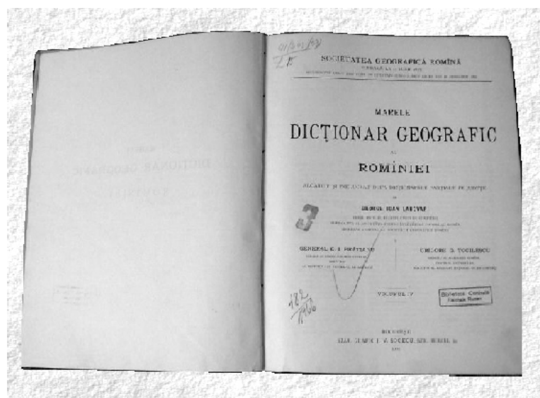
1. Cititori înscrişi 8.000
2. Volume difuzate 225.000

Indicatorii menționați constituie sarcini minime. Vă rugăm să faceți defalcarea lor pe trimestre şi pe biblioteci filiale şi puncte de împrumut şi să luați măsuri pentru realizarea lor ritmică.

La sfârşitul fiecărui trimestru (4.IV, 4.VII, 4.X, 25.XII.1988) veți raporta realizarea sarcinilor de plan pe perioada respectivă.

Director,
Elena Didoiu

*****

SOCIETATEA GEOGRAFICĂ ROMÎNĂ

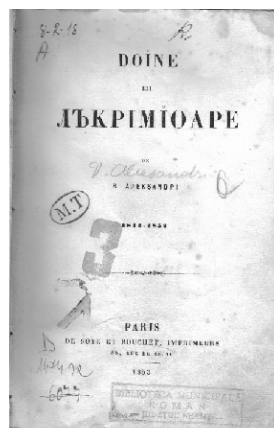
MARELE
DICȚIONAR GEOGRAFIC
AL
ROMÎNIEI

GENERAL G. I. BRĂTIANU

GRIGORE G. TOCILESCU

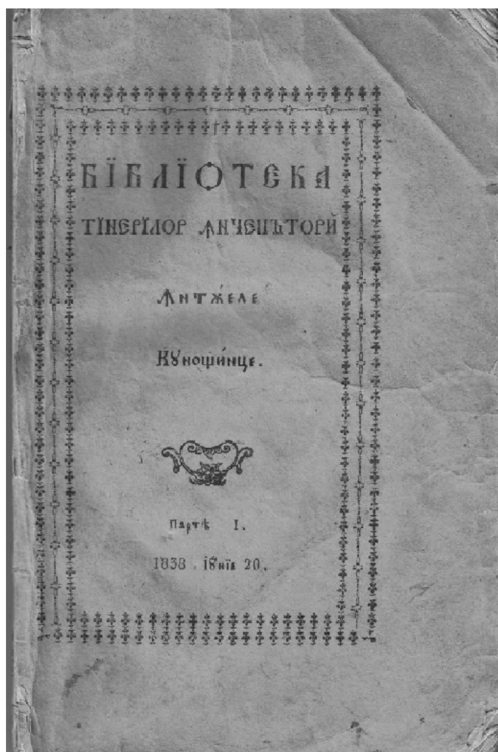
VOLUMUL IV

Filă de carte veche cu ştampila Bibliotecii

DOINE
ȘI
ЛЪКРIМIОАРЕ
DE
В. АЛЕКСАНДРI

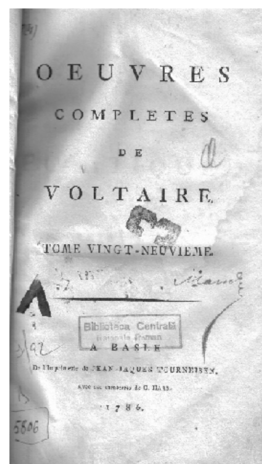
PARIS
DE SOYE ET BOUCHET, IMPRIMEURS
1853

Filă de carte veche
cu ştampila Bibliotecii

БIБЛIОТЕКА
ТIНЕРIЛОР ЛНЧЕПЪТОРI
ЛНТЖЕЛЕ
КУНОЩИНЦЕ.

Партѣ I.
1838. Iѣнiѣ 20.

Filă de carte veche cu ştampila Bibliotecii

OEUVRES
COMPLETES
DE
VOLTAIRE.
TOME VINGT-NEUVIEME.
A BASLE
De l'Imprimerie de JEAN-JAQUES TOURNEISEN.
1786.

Filă de carte veche
cu ştampila Bibliotecii

Cu această ocazie s'a luat legătura cu organizațiile de massă și în prezența funcționarilor administrativi și unui număr de cetățeni, s'a făcut restituirea bunurilor.-

Din numărul total de 100 cereri primite de către Comitetul Provizoriu județean, atât dela foștii proprietari cât și dela foștii oameni de serviciu și cetățeni săraci din sat, s'au satisfăcut 64 cereri, 13 cereri au rămas încă în suspensie necesitând o mai profundă cercetare, iar 23 cereri au fost respinse, parte fiind ale chaiburilor iar parte neavâr actele de dovedirea proprietății.-

Obiectele de artă au fost trecute pe tabele separate, urmând ca în săptămâna dela 20 - 27 Iunie a.c., să fie aduse la Roman și depozitate la Comitetul Provizoriu județean.-

După ce vor fi triate din nou de către specialiș locali, vor fi înscrise într'un tabel ce vă va fi înaintat.-

Aparatele de fotogbafiat, armele de vânătoare, precum și ustensilele de vânătoare, vi se înaintează prin delegat special.-

Actele de orice fel, scrisorile și diferite fotografii în afară de cele de familie, au fost ambalate și sigilate pentru a fi trimise prin curier special conform ordinului din 14 Mai a.c., paragraful e/ pct. 2.-

Bibliotecile au fost inventariate și încuiate în camere la conacele respective.-

Aceste biblioteci prezintă în marea lor majoritate material periculos.- Tabelul de toate cărțile se va înainta până la 27 Iunie a.c.-

Odată cu repartizarea bunurilor, Comisiunea a vizitat toate cele 91 conace și ținând seamă de necesitățile locale și în special de sarcinile de viitor ale agriculturii socialiste, a făcut propuneri în conformitate cu instrucțiunil din 14 Mai a.c., pentru care se înaintează tabelul cerut cu ord. Nr. 561.830/949.-

Din cauza marelui număr de proprietăți expropriate în județul nostru, Comisiunea nu a putut termina toate aceste operațiuni decât pe teren, iar lucrările de birou sunt în cur de definitivare.-

O parte din bunurile trecute în proprietatea Comitetului Provizoriu județean, sunt încă folosite de către Gospodăriile Agricole de Stat, cari nu dispun de fonduri de investiții pentru a-și procura din comerț în special birouri paturi, pături și veselă.-

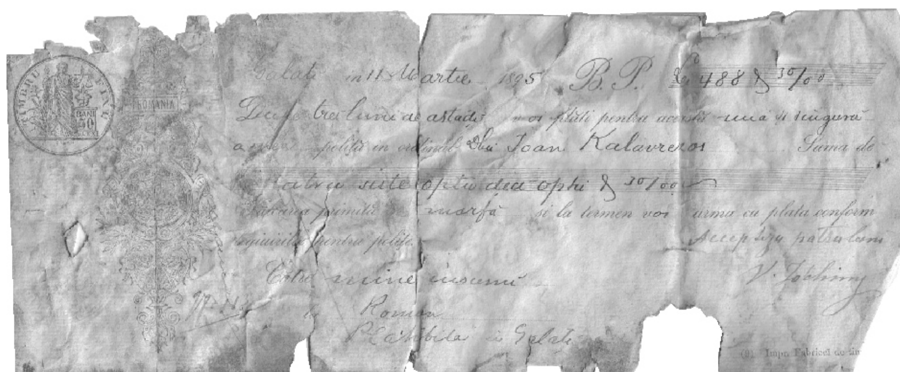
Propunem ca în vederea unei cât mai bune investiri a Gospodăriilor Agricole de Stat, să se permită mutarea dela caz la caz, a bunurilor cari nu sunt necesare instituțiilor propuse a se instala în diferite conace, la sediile de administrație ale Gospodăriilor Agricole de Stat, și invers, anumit mobilier și bunuri specifice școalelor, spitalelor, creșelor, etc., să fie repartizate acestor instituții dacă ei se găsesc la conacele sedii ale Gospodăriilor Agricole.-

P R E Ș E D I N T E,
[signature] Nicolau

ȘEFUL SECȚIUNEI AGRICOLE,
I. Frunză
[signature]

Proces verbal întocmit în urma confiscării conacelor boierești și inventarierii bunurilor

TIMBRU FIX
BANI 50
ROMANIA

Galați în 11 Martie 1895 B. P. L 488 & 30/00

După trei luni de astăzi voi plăti pentru această una și singură a mea poliță în ordinul Dlui Ioan Kalavreros Suma de

patru sute optu deci opt & 30/00

Valoarea primită în marfă și la termen voi urma cu plata conform regulilor pentru polițe.

Accepțiunu pentru...

Către ...

V. Ioachim

Roman

Plătibilă în Galați

Act din Arhiva Bibliotecii

No. 524 Stația

CHITANȚĂ

Pentru un Scrisoare

Valore lei 1400 bani — greut. 37 gr.

Presentator D. V. Ioachim

Destinator D. Lailaunlar Iassy

Impiegat primitor,

Lei	B.
2	

No. 525 Stația

CHITANȚĂ

Pentru un Scrisoare

Valore lei 5030 bani — greut. 64 gr.

Presentator D. V. Ioachim

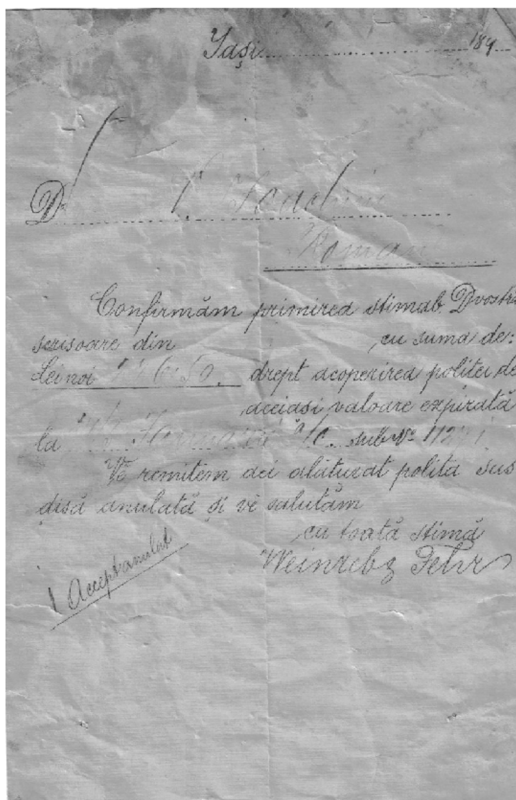
Destinator D. I. Rapp Iassy

Impiegat primitor,

Lei	B.
4	

ROMAN 29 NOV 91

Act din Arhiva Bibliotecii

Iași ... 189

D. ... Ioachim

Roman

Confirmăm primirea stimab. Dvostră scrisoare din ... cu suma de: Lei noi ... drept acoperirea poliței de aceiași valoare expirată la ... Ianuarie a/c. sub No. 1124.

Vă remitem aci alăturat polița sus disă anulată și vă salutăm

cu toată stimă

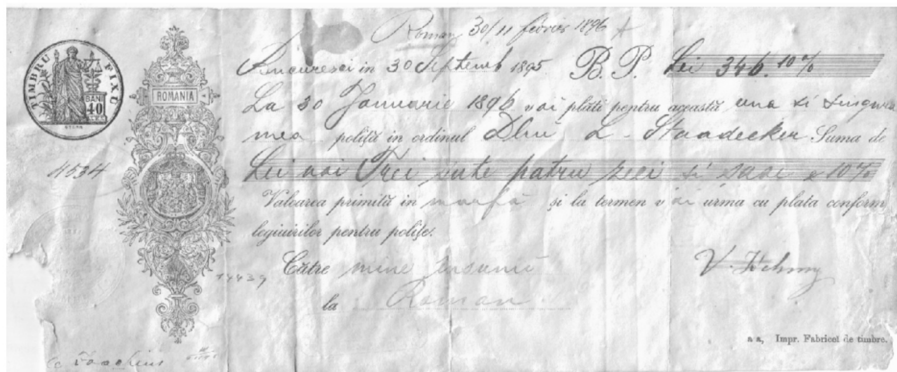
Weinreb Peter

1 Acceptandul

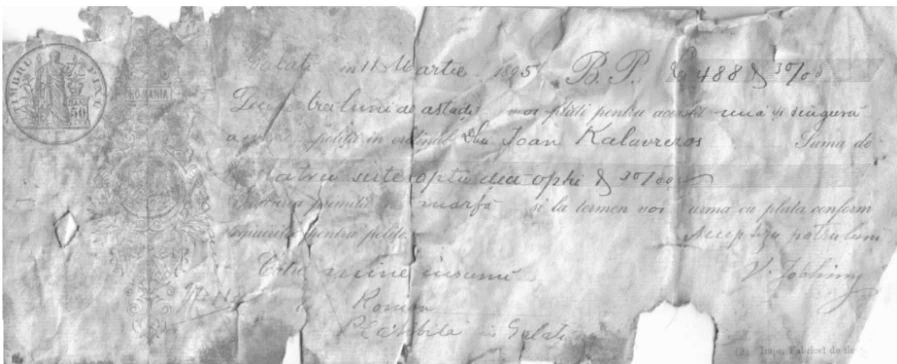
Act din Arhiva Bibliotecii

Act din Arhiva Bibliotecii

Act din Arhiva Bibliotecii

Act din Arhiva Bibliotecii

Lista cu donatorii biblioteci: 1994 - 2005

Donații persoane fizice

Elena AGAFIȚEI
Valeria ANDONE
Ştefan ANDRONACHE
Gh. ANTON
Maria BÂRJOVEANU
Ana-Maria BLĂJUȚ
Mircea BOSTAN
George Andrei CĂRPUŞOR
Elena CEPOIU
Dorel CERNOMAZ
Ion CHELARU
Eliza Marciana CHIRILĂ
Gh. A. M. CIOBANU
Maria CIUCHEȘ
Pavel COROI
Epifanie COZĂRĂSCU
Georgel CIORTAN
Silviu N. DRAGOMIR
Maria DUMBRAVĂ
Constantin ENE
Oana Gabriela GROAPĂ
Gheorghe IANCU
Cristiana ILIE
Gheorghe IONAŞCU
Alexandru IONESCU
Violeta LĂCĂTUŞU
Silvia MĂNDĂŞESCU
Gabriela MICHIU
Doru MIHĂESCU
Alexandru MIHĂILĂ
Ecaterina MIHĂILĂ
Amalia MIHOC
Raluca NANTU
Cecilia Bănică PAL
Maria PAL
Prințul PAUL de ROMÂNIA
Gabriela PĂVĂLUȚĂ
Pascal PINCU
Natalia RUSU
Vasile STĂNESCU
Lucian STROCHI
Ioan ŞOLDEA
Elena şi Marcel TĂLMĂCEL
Gheorghe TĂNSĂNICĂ
Nae TUDORICĂ
Bogdan ȚURLUI
Florin ȚUSCANU
Emilia ȚUȚUIANU
Ioan VEGA
Ioan Cătălin VEGA
Mărioara VIERU
Augustina VIŞAN-ARNOLD
Vitalie VLASOV

Donații diverse

Biblioteca Județeană «G. T . Kirileanu» Neamț
Darien S. U. A.
Episcopia Roman
Luneville (Franța) - oraş înfrățit cu Romanul după 1990
Mănăstirea Putna
M. C. C. prin Biblioteca Județeană Neamț
Ministerul Culturii

O. M. S.

*****

Creşterea colecțiilor (conform RMF)

Anul	Intrări (vol.)	Existent (vol.)
1952	2.386	6.771
1953	4.506	10.904
1954	3.701	13.914
1955	6.403	19.502
1956	2.155	21.357
1957	2.647	23.922
1958	2.230	25.737
1959	2.113	26.735
1960	2.287	28.273
1961	2.914	29.141
1962	4.519	33.660
1963	4.470	37.471
1964	3.411	40.277
1965	3.560	41.818
1966	3.183	40.271
1967	4.927	43.361
1968	4.396	42.653
1969	4.530	49.630
1970	4.920	54.469

1971	5.224	58.931
1972	12.175	70.629
1973	25.644(!)	95.708
1974	6.910	102.489
1975	7.949	110.288
1976	6.444	102.335
1977	7.158	107.318
1978	7.184	112.901
1979	5.555	117.991
1980	8.133	123.467
1981	7.609	130.653
1982	7.515	136.933
1983	4.512	139.928
1984	6.856	145.765
1986	2.694	150.215
1987	4.581	151.980
1988	3.209	154.103
1989	3.100	149.052
1990	4.050	136.839
1991	7.392	144.024
1992	2.422	146.426

1993	2.518	145.282
1994	2.098	137.845
1995	3.907	141.694
1996	3.868	145.560
1997	4.449	149.990
1998	2.229	152.212
1999	2.109	150.917
2000	1.887	152.767
2001	1.746	154.494
2002	1.276	155.754
2003	1.528	155.353

*****

Eliminarea cărților (Ieşiri)
din colecții (conform RMF)

Anul	**Ieşiri** (vol.)	**Din care**	
		Ideologie	**Cu conținut învechit**
1952	223	106	38
1953	373	64	99
1954	691	408	589
1955	815	106	143
1956	300	-	-
1957	708	246	112
1958	415	24	29
1959	1.115	938	1.115
1960	749	5	98
1961	2.046	555	885
1962	-	-	-
1963	659	305	614
1964	605	186	541
1965	2.019	329	1.117
1966	4.730	517	2.719
1967	1.837	69	35
1968	5.104	380	1.466
1969	74	1	-
1970	81	-	81

Anul	**Ieşiri** (vol.)	**Din care**	
		Ideologie	**Cu conținut învechit**
1971	762	8	-
1972	454	-	-
1973	565	37	-
1974	429	3	-
1975	150	12	-
1976	14.397	9.762	-
1977	2.175	647	983
1978	1.601	94	
1979	465	46	
1980	2.657	110	766
1981	423	35	-
1982	1.235	80	-
1983	1.517	26	-
1984	1.019	54	-
1985	1.570	178	-
1986	162	6	-
1987	2.816	864	413
1988	1.086	61	-
1989	8.151	1.595	-
1990	16.263	6.922	9.312
1991	207	12	-
1992	20	-	-
1993	3.662	358	-
1994	9.535	1.894	4.587
1995	58	4	-
1996	3	-	-
1997	20	-	-
1998	7	-	-
1999	3.404	353	-
2000	37	8	-
2001	19	6	-
2002	16	1	-
2003	1.929	-	-
2004	1.750	188	-

Obs.: Cărţile uzate fizic şi nerestituite nu sunt menţionate în coloane separate. S-a urmărit numai cărţile din domeniul ideologiei şi cărţi cu conţinut învechit.

*****

Periodicele
Ziare şi reviste în colecţiile bibliotecii până în 2003

1. Academia Caţavencu (1997)
2. Adevărul (1990 - 2003)
3. Alternative (1990)
4. Anticipaţia (1994; 1995; 1996)
5. Ateneu (1994)
6. Azi (1990; 1991; 1992)
7. Biblioteca (1983 - 2004)
8. Bucuria copiilor (1991)
9. Buletinul Oficial Partea I (1966 - 1989)
10. Ceahlăul (1968 - 1981; 1984; 1985; 1990 - 2000)
11. Contemporanul (1974 - 1998)
12. Coresi (1990 - 1991)
13. Cronica romaşcană (1990 - 1996)
14. Curierul Naţional (1992 - 1999)
15. Dimineaţa (1991)
16. Dreptatea (1991)
17. Evenimentul zilei (1997; 2000; 2002)
18. Femeia (1994)
19. Flacăra (1978; 1985; 1992; 1994)
20. Formula AS (1997 - 2000)
21. Forum (1994; 1995; 1997; 1998)
22. Fotbal plus (1994)
23. Gazeta matematică (1983; 1985; 1986 - 1988; 1991)
24. Gazeta de Roman (1992 - 1994; 1997)
25. Gazeta Sporturilor (1991 - 1992; 1994; 1996)
26. Integrama elevului (1996; 1997)
27. Înfrăţirea (1990)
28. Jurnalul Naţional (2002)
29. Jurnalul SF (1996)
30. Licurici (1991; 1994 - 2001)
31. Limba şi literatura română (1984; 1992)
32. Lumea (1990 - Lumea azi; 1993 - 1994)

33. Lume afacerilor (1994)
34. Magazin (1973 - 1974; 1978; 1994)
35. Magazin istoric (1967 - 2003)
36. Monitorul de Neamț (1997)
37. Monitorul de Roman (1996 - 2003)
38. Monitorul Oficial. Partea I. Legi, Decrete, Hotărâri şi alte acte (1990 - 2003)
39. Pentru patrie (1992)
40. Poliția română (1991; 1992)
41. Radar (1993 - 1996) (apare la Roman)
42. Radio (URSS) (1980; 1984; 1985)
43. Rebus (1996)
44. Rebusache (1996)
45. Revista de fizică - chimie (1986)
46. Revista de pedagogie (1987 - 1990; 1993; 1998)
47. Romanul liber (1990 - 1991)
48. România liberă (1990 - 2000; 2002)
49. România literară (1969 - 2003)
50. România mare (1991 - 1992)
51. Scînteia (1948, luna august - 1989)
52. Secolul XX (1964 - 1973; 1979 - 1980)
53. Sportul ilustrat (1991)
54. Steaua Roşie (1960; 1961; 1963; 1964) (apare la Roman)
55. Ştiință şi tehnică (1991 - 1999; 2001)
56. Tehnium (1982; 1985; 1991; 1992; 1994 - 1996)
57. Tineretul liber (1990 - 1997)
58. Tribuna economică (1992 - 1998)
59. Tribuna învățământului (1991 - 1992; 1994 - 2003)
60. Țara (1991)
61. Universul cărții (1991 - 2003)
62. Universul copiilor (1991; 1992; 1994; 1996 - 1999)
63. Viața românească (1950 - 1974)
64. Viitorul (1991)
65. Ziarul de Roman (2002 - 2004)

Colectivul Bibliotecii, 1984:
rând. 1 (de la stânga la dreapta) - Elena Nicolof, Maria Vartolaş, Virginia Panaiti; rând. 2 - Dana Vega, Valentina Cepalis, Adriana Popescu, Maria Ionaşcu, Tereza Fini.

Rând. 1:
Maria Vartolaş - director bibl., Prof. Gh. A.M. Ciobanu- publicist, Maria Ionaşcu şi Valentina Cepalis - bibliotecare şi copiii: Emilia Pascaru şi Vasilică Popescu

Rând. 2:
Elena Nicolof - bibliotec., Daria Cârlig - bibliotec., Prof. Dana Vega, prof. Gh. Mihalcea, dr. Epifanie Cozărescu,Virginia Panaite - bibliotec., Prof. N. Gr. Steţcu

Pe terasa casei poetului Max Blecher, 1981

Colectivul Bibliotecii, 1985:
(de la stânga la dreapta) - Elena Nicolof, Adriana Popescu, Maria Ionaşcu, Maria Vartolaş, Valentina Cepalis, Dana Vega, Virginia Panaiti, Iuliana Nistor, Tereza Fini, Cornelia Jora, Constantin Mihai

Prof. Dana Vega, director Biblioteca municipală, 1990-2005

Prof. Maria Vartolaş, director Biblioteca municipală, 1981-1990

Colectivul Bibliotecii municipale, 2004

Bibliotecarele:
Oana Buga
Marciana Andrici
(Secția pentru Copii)

Maria Ionaşcu
Maria Vartolaş
(Prelucrarea cărții)

Bibliotecarele:
Cristina Panaite
Silvia Mayerhoffer
Domnica Enea
Honovina Nahoi
(Secția pentru Adulți)

Iulian Gavrilă, Maria Donose
Iuliana Nistor, Carmen Roşioru
(Sala de Lectură)

Mihaela Iucha
referent operator PC

Mădălina Tănasă
referent operator PC

Vasile Danci
bibliotecar (Secția pentru Copii)

Secția pentru adulți

Depozit de carte

Dicționare şi enciclopedii
(Fondul Special)

Fondul Special al Sălii de Lectură

Secția pentru copii

Secția pentru adulți

Secția pentru copii

Sala de lectură

Expoziție de carte

Cosmonautul Dumitru Prunariu
în vizită la Biblioteca municipală, Roman.

Expoziție de carte pentru copii.

Expoziție de carte veche.

În vizită la Biblioteca municipală, Roman

Expoziție de desene şi măşti.

Concursul ludotecii: „*Desene pe asfalt*"
1 iulie 1997

In cadrul Festivalului Național
„CÎNTAREA ROMÂNIEI"
sub genericul
„ESPERANTO
INSTRUMENT AL PĂCII"
Biblioteca Municipală Roman
in colaborare cu clubul Intreprinderii Mecanice
organizează intre 22 aprilie - 9 mai 1981 o EXPOZIȚIE DE
CĂRȚI SI REVISTE IN ESPERANTO
Deschiderea - la care sînteți invitat - va avea loc miercuri 22 aprilie orele 17

Invitație la Expoziția de cărți
şi reviste în limba Esperanto.

Lansare de carte: *„Flori de măr”,*
de Emilia Țuțuianu
Participă: publicist Gh.A.M.Ciobanu,
prof. Unv. Dr.Tudor Ghideanu şi poetul
Daniel Corbu, 13 mai 2002

Simpozion cultural-spiritual:
„Faptele credinței, urcuş spre Înviere”,
03.05.2002.
Invitat: pr. drd. Florin Țuscanu

Simpozion cultural:
„Amenajarea teritoriului”

Invitați:
Gh. A. M. Ciobanu,
Gh. Ionaşcu,
Ana-Maria Alexe,
Dana Vega,
Mihai Andone.

Concurs cultural-educațional
cu participarea elevilor.

Concurs cultural-educațional
cu participarea copiilor de grădiniță.

Activitate cultural-educațională: povestea „Dănilă Prepeleac” de Ion Creangă, interpretată de elevii Şcolii nr. 1, Roman. martie, 2001

Serbare cultural-educațională oferită de către copii de la Grădinița nr. 2, 2001.

Serbare cultural-educațională oferită de către copii de la Grădinița nr. 2, cu program normal

Simpozion cultural:
„Pe urmele poetului Nicolae Labiş”.
Invitaţi: prof. Corina Veleşcu şi o parte din colectivul bibliotecii.

Lansare de carte:
„În amurg”,
de Emilia Ţuţuianu,

Participă:
pictor Iosif Haidu, prof .univ. dr. Tudor Ghideanu editorul Marius Chelaru, dir. Dana Vega, publicistul Gh. A.M.Ciobanu, 30 aprilie 2004

Lansare de carte:
„Tortul cu poveşti”
de Ana Maria Blăjuţ (clasa a V-a).
Participă regizorul Ioan Ghelu Destelnica, editorul Cornel Galben şi poetul Octavian Voicu.

Lansare de carte

Curcubeu într-o peniță
de Mădălina Gavrilă
(clasa a VI-a)

Mic concert oferit de către
Orchestra pensionarilor condusă de
D-l Emilian Urziceanu.

Lansare de carte, *„Poeme fragile”*,
de Eliza Marciana Chirilă.
Invitați: Laurian Ante, pr. Florin
Țuscanu, Cristian Livescu

Manifestare culturală,
29 oct. 2003.

Invitați:
prof. Mihai Andone
prof. Gh.A.M.Ciobanu

Comitetul pentru Aşezămintele Culturale
de pe lângă Consiliul de Miniştri al R.P.R.

DIPLOMĂ

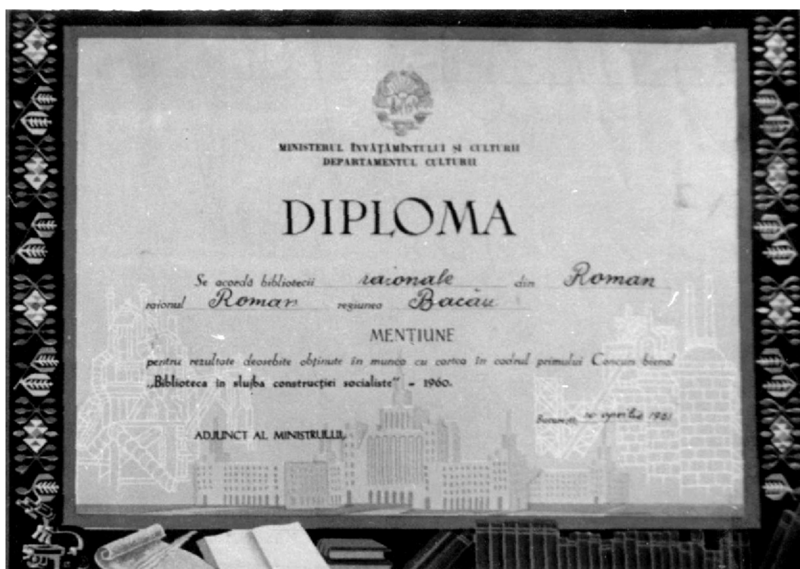
Se acordă bibliotecii centrale a raionului Roman
regiunea Iaşi, Premiul I
pentru meritele deosebite în munca cu cartea, în cadrul întrecerii între bibliotecile centrale regionale şi raionale desfăşurate între 23 August 1952 – 23 August 1953 sub lozinca:

„Pentru o bibliotecă centrală model"

Preşedintele Comitetului pentru Aşezămintele Culturale

Preşedintele Comisiei Regionale de Concurs

Diplomă de merit, 1953

MINISTERUL ÎNVĂŢĂMÎNTULUI ŞI CULTURII
DEPARTAMENTUL CULTURII

DIPLOMA

Se acordă bibliotecii raionale din Roman
raionul Roman regiunea Bacău

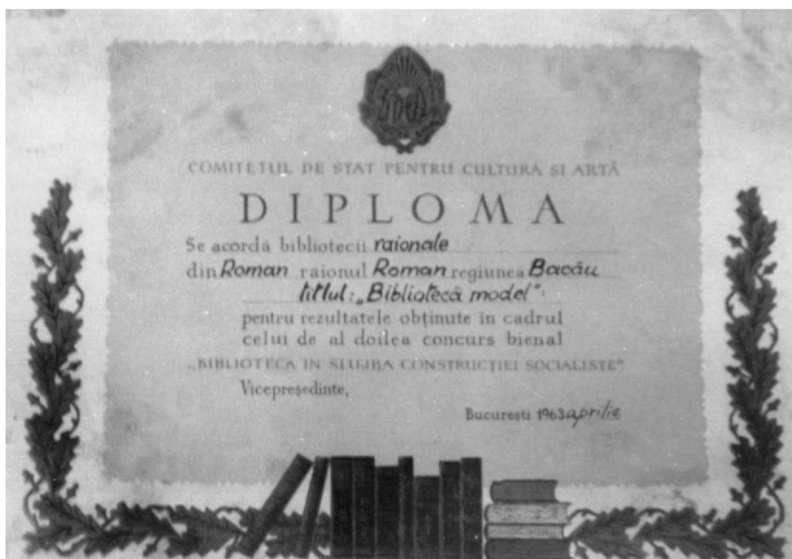
MENŢIUNE

pentru rezultate deosebite obţinute în munca cu cartea în cadrul primului Concurs bienal „Biblioteca în slujba construcţiei socialiste" – 1960.

Bucureşti, 30 aprilie 1961

ADJUNCT AL MINISTRULUI,

Diplomă de merit, 1960

COMITETUL DE STAT PENTRU CULTURĂ ȘI ARTĂ

DIPLOMA

Se acordă bibliotecii raionale
din Roman raionul Roman regiunea Bacău
titlul: „Bibliotecă model"
pentru rezultatele obținute în cadrul
celui de al doilea concurs bienal
„BIBLIOTECA ÎN SLUJBA CONSTRUCȚIEI SOCIALISTE"

Vicepreședinte,

București 1963 aprilie

Diplomă de merit, 1963

CONSILIUL CULTURII ȘI EDUCAȚIEI SOCIALISTE

DIPLOMA DE ONOARE

Se acordă Bibliotecii municipale Roman, județul Neamț, pentru contribuția adusă la educarea socialistă a oamenilor muncii, la formarea omului nou, prin mijlocirea cărții, cu prilejul înființării unui local de lectură publică în municipiul Roman.

1985

Președinte
Suzana Gâdea

Diplomă de onoare, 1985

CÎNTAREA ROMÂNIEI

DIPLOMA

Se acordă LOCUL I BIBLIOTECII MUNICIPALE

din localitatea ROMAN judeţul NEAMŢ pentru succese deosebite obţinute în munca cultural-educativă şi artistică de masă, desfăşurată în cadrul Festivalului naţional al educaţiei şi culturii socialiste „Cîntarea României".

Preşedintele Comisiei centrale,

1981-1983

Diplomă de merit, 1981-1983

REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

CONSILIUL CULTURII ŞI EDUCAŢIEI SOCIALISTE

conferă

insigna

„EVIDENŢIAT ÎN MUNCA CULTURALĂ DE MASĂ"

pentru merite deosebite în munca cultural-educativă de masă.

cu Dispoziţia nr. 384

dată la 18 09.1985

în BUCUREŞTI

Tov. VARTOLAŞ MARIA

Vicepreşedinte,

Distincţie de merit, 1985

Distincții acordate pentru aportul adus Culturii romaşcane, 2004

INDICE

PERSOANE ŞI AUTORI*

[*] Dacă, cu toate străduinţele noastre apar mici deosebiri între transcrierea unor nume sau denumiri din text şi cea din indice, aceasta din urmă trebuie considerată cea exactă.

CUPRINS

Cuvânt înainte

I.ISTORIC

II.EVOLUȚIA BIBLIOTECII

Mulțumiri Consiliului local Roman, domnului
*Primar ing.**Dan Ioan** **CĂRPUŞOR**
*domnului Senator av.**Ioan** **CHELARU**
Editurii **MUŞATINIA**
pentru sprijinul acordat acestei lucrări

Dana Vega

- *absolventă a Facultății de Filologie, secția Limba şi literatura română;*
- *funcționează ca profesor de limba şi literatura română până în anul 1981;*
- *din 1981 a ocupat postul de bibliotecar la Biblioteca Municipală Roman;*
- *a urmat cursuri de ințiere în biblioteconomie şi cursul de specializare „Conținut şi metodologie în activitatea cu publicul";*
- *în 1990 este numită director al bibliotecii municipale Roman;*
- *a fost consilier local şi județean;*
- *contribuie la începerea lucrărilor de consolidare şi restaurare a bibliotecii, la dotarea acesteia, la începerea informatizării serviciilor bibliotecii;*
- *colaborează la diverse publicații centrale şi locale;*
- *a publicat în revista Biblioteca (2001-2004) articole despre biblioteca romaşcană;*
- *în 1985, a primit insigna „Evidențiat în munca culturală de masă",*
- *în 2004 a fost premiată în cadrul zilelor „Sărbătoarea culturii romaşcane".*

Maria Vartolaş

- *absolventă a Facultății de Filologie Bucureşti, specialitatea Biblioteconomie (1969) şi a Facultății de Filologie - Universitatea Al. I.Cuza Iaşi, secția Română-Franceză (1980);*
- *este încadrată ca bibliotecară la Biblioteca Municipală „George Radu Melidon"- Roman , din anul 1972;*
- *a urmat cursuri de perfecționare în domeniul bibliografiei;*
- *conduce activitatea bibliotecii în perioada 1981-1990, realizând lucrări de specialitate (cataloage colective, bibliografii) şi organizând diverse activități culturale;*
- *publică articole în revista Biblioteca (2002-2003), iar în vol. Istoria oraşului Roman a conceput capitolul „Biblioteca publică la Roman";*
- *în anul 1985 primeşte insigna „Evidențiat în munca culturală de masă";*
- *în anul 2004 a fost premiată în cadrul zilelor „Sărbătoarea culturii romaşcane".*

ISBN:973-86104-9-4